

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

<u>Nummer</u>	<u>Inhoud</u>	<u>Bladzijde</u>
	<i>I Mededelingen</i>	
	Commissie	
1999/C 288/01	Wisselkoersen van de euro	1
1999/C 288/02	Communautaire richtsnoeren voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden (Mededeling aan de lidstaten en voorstel voor dienstige maatregelen) ⁽¹⁾	2
1999/C 288/03	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag (GevalLEN waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)	19
1999/C 288/04	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag (GevalLEN waartegen de Commissie geen bezwaar maakt) ⁽¹⁾	20
1999/C 288/05	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag (GevalLEN waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)	21
1999/C 288/06	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag (GevalLEN waartegen de Commissie geen bezwaar maakt) ⁽¹⁾	22
1999/C 288/07	Steunmaatregelen van de staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 40/99 (ex NN 178/97) — België — Steun ten gunste van de onderneming Verlipack (Wallonië) ⁽¹⁾	24
1999/C 288/08	Steunmaatregelen van de staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag om opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 5/99 (ex N 728/97) — Italië — Fiat Mirafiori Carrozzeria, C 8/99 (ex N 834/97) — Italië — Fiat Rivalta en C 9/99 (ex N 838/97) — Italië — Fiat Mirafiori Meccanica ⁽¹⁾	37
1999/C 288/09	Steunmaatregelen van de staten — Uitnodiging overeenkomstig artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS van de Commissie om opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 35/99 (ex N 106/99) — Italië — Ferriere Nord ⁽¹⁾	39

<u>Nummer</u>	Inhoud (vervolg)	Bladzijde
1999/C 288/10	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 98/79/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 1998 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek ⁽¹⁾	41
1999/C 288/11	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 90/385/EEG van de Raad van 20 juni 1990 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake actieve implanteerbare medische hulpmiddelen en van Richtlijn 93/42/EEG van de Raad van 14 juni 1993 betreffende medische hulpmiddelen ⁽¹⁾	42
1999/C 288/12	Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 93/42/EEG van de Raad van 14 juni 1993 betreffende medische hulpmiddelen ⁽¹⁾	43
1999/C 288/13	Inleiding van een versnelde procedure voor de herziening van Verordening (EG) nr. 1599/1999 van de Raad tot instelling van een definitief compenserend recht op de invoer van roestvrij staal draad met een doorsnede van 1 mm of meer uit India	45
1999/C 288/14	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak nr. IV/M.1677 — BT/LGT TeleCom) ⁽¹⁾	46
1999/C 288/15	Heraanmelding van een eerder aangemelde concentratie (Zaak nr. IV/M.1663 — Alcan/ Alusuisse) (Zaak nr. IV/M.1715 — Alcan/Pechiney) ⁽¹⁾	47

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

I

(Mededelingen)

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾**8 oktober 1999**

(1999/C 288/01)

1 euro	=	7,4332	Deense kroon
	=	328,36	Griekse drachme
	=	8,696	Zweedse kroon
	=	0,6451	Pond sterling
	=	1,0657	US-dollar
	=	1,5656	Canadese dollar
	=	114,55	Japanse yen
	=	1,5956	Zwitserse frank
	=	8,3175	Noorse kroon
	=	75,7677	IJslandse kroon ⁽²⁾
	=	1,6212	Australische dollar
	=	2,0669	Nieuw-Zeelandse dollar
	=	6,44962	Zuid-Afrikaanse rand ⁽²⁾

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekursen.

⁽²⁾ Bron: Commissie.

COMMUNAUTAIRE RICHTSNOEREN VOOR REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN AAN ONDERNEMINGEN IN MOEILJKHEDEN

(Mededeling aan de lidstaten en voorstel voor dienstige maatregelen)

(1999/C 288/02)

(Voor de EER relevante tekst)

1. INLEIDING

1. De Commissie heeft in 1994 de eerste richtsnoeren („kaderregeling”) voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden ⁽¹⁾ vastgesteld. Deze richtsnoeren zijn tot en met 31 december 1999 verlengd ⁽²⁾. In 1997 voegde zij hier bijzondere bepalingen aan toe voor de landbouwsector ⁽³⁾.

2. De Commissie wil met de onderhavige richtsnoeren, waarvan de tekst aan de vroegere kaderregeling is ontleend, bepaalde wijzigingen en verduidelijkingen aanbrengen die om verschillende redenen noodzakelijk zijn geworden. Allereerst noopt de voltooiing van de interne markt tot een grotere waakzaamheid bij het toezicht op staatssteun. Het Zesde en Zevende overzicht inzake de steunmaatregelen van de lidstaten voor de nijverheid en bepaalde andere sectoren in de Europese Unie ⁽⁴⁾ brengen een toename van ad-hocsteun, en vooral van reddings- en herstructureringssteun aan het licht, de in de nieuwe Duitse deelstaten door de Treuhandanstalt of de Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben verleende steun buiten beschouwing gelaten. Bovendien zal de invoering van de gemeenschappelijke munt tot een snellere uitbreiding van het intracommunautaire handelsverkeer leiden. De gevolgen van reddings- en herstructureringssteun voor de mededingingsverhoudingen in de Gemeenschap zullen dan nog sterker worden gevoeld. Voorts heeft de Commissie zich er in haar actieprogramma voor de interne markt ⁽⁵⁾ toe verbonden de regels inzake reddings- en herstructureringssteun te verscherpen, zonder hierbij evenwel uit het oog te verliezen welke rol toereikende steunbedragen kunnen spelen bij de sociale begeleiding van herstructurerings- en herstructureringssteun verduidelijken en tegelijkertijd strengere richtsnoeren voor de beoordeling van deze steun vaststellen.

3. Staatssteun om ondernemingen in moeilijkheden voor een faillissement te behoeden en om de herstructurering ervan aan te moedigen, kan slechts onder bepaalde omstandigheden als gerechtvaardigd worden beschouwd. Dit kunnen bijvoorbeeld redenen van sociaal of regionaal beleid zijn, of de noodzaak rekening te houden met de positieve rol van kleine en middelgrote ondernemingen (KMO's) in de economie, of in uitzonderlijke gevallen

wanneer het wenselijk is een concurrerende marktstructuur te behouden wanneer het verdwijnen van bedrijven tot een monopolie of een sterk oligopolistische situatie zou kunnen leiden.

2. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED VAN DE RICHTSNOEREN, AANSLUITING BIJ ANDERE TEKSTEN INZAKE STAATSSTEUN

2.1. HET BEGRIIP ONDERNEMING IN MOEILJKHEDEN

4. Er is geen communautaire definitie van een onderneming in moeilijkheden. De Commissie gaat er evenwel van uit, dat een onderneming in moeilijkheden verkeert in de zin van de onderhavige richtsnoeren, wanneer zij niet in staat is, noch met haar eigen middelen, noch met middelen die haar eigenaren/aandeelhouders en haar schuldeisers bereid zijn in te brengen, haar verliezen, welke zonder steun van buitenaf op korte of middellange termijn vrijwel zeker tot haar faillissement zullen leiden, tot stilstand te brengen.

5. Met name wordt een onderneming, ongeacht haar omvang, voor de toepassing van deze richtsnoeren als een onderneming in moeilijkheden beschouwd:
 - a) in het geval van een vennootschap waarvan de vennoten een beperkte aansprakelijkheid hebben ⁽⁶⁾, wanneer meer dan de helft van het maatschappelijk kapitaal verdwenen is ⁽⁷⁾ en meer dan een kwart van dit kapitaal verloren is gegaan gedurende de afgelopen twaalf maanden, of

 - b) in het geval van een vennootschap met onbeperkte aansprakelijkheid ⁽⁸⁾, wanneer meer dan de helft van het eigen vermogen, zoals in de boekhouding van de vennootschap wordt vermeld, verdwenen is en meer dan een kwart van dit vermogen verloren is gegaan gedurende de afgelopen twaalf maanden, of

 - c) voor alle ondernemingsvormen, wanneer de onderneming ingevolge het nationale recht aan de voorwaarden voldoet om aan een collectieve procedure wegens insolventie te worden onderworpen.

⁽¹⁾ PB C 368 van 23.12.1994, blz. 12.

⁽²⁾ PB C 67 van 10.3.1999, blz. 11.

⁽³⁾ PB C 283 van 19.9.1997, blz. 2. Zie ook de voetnoot bij het opschrift van hoofdstuk 5.

⁽⁴⁾ COM(1998) 417 def. en COM(1999) 148 def.

⁽⁵⁾ SEC(97) 1 def.

⁽⁶⁾ Het betreft hier met name vennootschapsvormen die worden vermeld in artikel 1, lid 1, eerste alinea, van Richtlijn 78/660/EEG van de Raad (PB L 222 van 14.8.1978, blz. 11), zoals gewijzigd bij met name Richtlijn 90/605/EEG (PB L 317 van 16.11.1990, blz. 60).

⁽⁷⁾ Naar analogie met de bepalingen van Richtlijn 77/91/EEG van de Raad (PB L 26 van 30.1.1977, blz. 1).

⁽⁸⁾ Het betreft hier met name vennootschapsvormen die worden vermeld in artikel 1, lid 1, eerste alinea, van Richtlijn 90/605/EEG.

6. De moeilijkheden van een onderneming blijken gewoonlijk uit toenemende verliezen, een dalende omzet, groeiende voorraden, overcapaciteit, een geringere kasstroom, een toenemende schuldenlast, toenemende rentelasten en een vermindering of een verdwijning van de waarde van de nettoactiva. In acute gevallen kan de onderneming reeds insolvent zijn geworden of op grond van het nationale recht aan een collectieve procedure wegens insolventie zijn onderworpen. In dit laatste geval zijn de onderhavige richtsnoeren van toepassing op de steun die eventueel wordt verleend wanneer een dergelijke procedure een voortzetting van de onderneming tot gevolg heeft. Hoe dan ook komt de onderneming slechts voor steun in aanmerking wanneer is vastgesteld dat zij niet in staat is met haar eigen middelen of met van haar eigenaren/aandeelhouders of door leningen verkregen kapitaal haar herstel te verwezenlijken.
7. Voor de toepassing van deze richtsnoeren komt een pas opgerichte onderneming⁽⁹⁾ niet voor reddings- of herstructureringssteun in aanmerking, zelfs niet wanneer haar aanvankelijke financiële positie onzeker is. Dit geldt vooral voor ondernemingen die na de liquidatie van bestaande ondernemingen worden opgericht of die de activa van deze ondernemingen overnemen⁽¹⁰⁾.
8. Een onderneming die deel uitmaakt van een concern komt in beginsel niet voor reddings- en herstructureringssteun in aanmerking, behalve wanneer kan worden aangetoond dat de moeilijkheden van de onderneming een specifiek karakter hebben en niet eenvoudig een gevolg zijn van de kostenallocatie binnen het concern, en dat deze moeilijkheden van de onderneming te groot zijn om door het concern zelf te kunnen worden opgelost.

2.2. OMSCHRIJVING VAN REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN

9. Reddingssteun en herstructureringssteun worden in dezelfde richtsnoeren behandeld, daar de overheid in beide gevallen wordt geconfronteerd met een onderneming in moeilijkheden en omdat redding en herstructurering dikwijls twee aspecten van één ingreep vormen, ook al functioneren zij verschillend.
10. Reddingssteun is per definitie van voorlopige aard. Hij moet een onderneming in moeilijkheden in staat stellen zich te handhaven gedurende de periode waarin een herstructurerings- of liquidatieplan wordt uitgewerkt en/of totdat de Commissie een beslissing over dit plan neemt.

⁽⁹⁾ De oprichting, door een onderneming, van een dochteronderneming uitsluitend met het doel daarin haar activa en eventueel haar passiva onder te brengen, wordt niet als de oprichting van een nieuwe onderneming beschouwd.

⁽¹⁰⁾ De enige uitzondering op deze regel vormen de eventuele gevallen die door de Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben worden behandeld in het kader van zijn privatiseringsopdracht en andere soortgelijke gevallen in de nieuwe deelstaten, en wel met betrekking tot ondernemingen die na een liquidatie of een overname van activa die vóór 31 december 1999 zijn geschied, zijn opgericht.

11. Een herstructurering daarentegen berust op een haalbaar, samenhangend en ingrijpend plan om de levensvatbaarheid van een onderneming op langere termijn te herstellen. Een dergelijk plan behelst doorgaans een of meer van de volgende elementen: reorganisatie en rationalisatie van de activiteiten van de onderneming op efficiëntere basis, waarbij verliesgevendende activiteiten gewoonlijk worden afgestoten; de herstructurering van bestaande activiteiten welke mogelijkheden tot herstel van de concurrentiepositie bieden; en mogelijkwijze de ontwikkeling van of de overschakeling op nieuwe, levensvatbare activiteiten. Naast materiële herstructurering is financiële herstructurering (kapitaalbreng, schuldvermindering) meestal noodzakelijk. Daarentegen kan een herstructurering in de zin van deze richtsnoeren niet beperkt blijven tot een financiële bijdrage om eerder geleden verliezen ongedaan te maken zonder in te gaan op de oorzaak van deze verliezen.

2.3. TOEPASSINGSGBIED

12. Deze richtsnoeren zijn van toepassing op alle sectoren behalve die welke onder het EGKS-Verdrag vallen, zonder afbreuk te doen aan de regio's inzake sectoren waarvoor communautaire regels inzake staatssteun gelden die bijzondere bepalingen voor ondernemingen in moeilijkheden bevatten⁽¹¹⁾. De bijzondere regels voor de landbouwsector, die in 1997 zijn vastgesteld, zijn in hoofdstuk 5 opgenomen.

2.4. TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 87, LID 1, VAN HET EG-VERDRAG

13. Reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden leidt per definitie tot een vervalsing van de mededinging. Voorzover hij het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt, valt deze steun onder artikel 87, lid 1, van het Verdrag.
14. Herstructureringssteun kan in verschillende vormen worden verleend, waaronder kapitaalbreng, schuldkwijtschelding, leningen, belastingfaciliteiten of vermindering van sociale premies en leningaranties. Ingeval van redding moet steun evenwel, tenzij in een andere communautaire regeling op het gebied van staatssteun anders wordt bepaald, tot leningen of leningaranties worden beperkt (zie punt 3.1 hieronder).
15. De steun kan afkomstig zijn van zowel centrale, gewestelijke als plaatselijke overheidsinstellingen⁽¹²⁾, alsmede van „openbare bedrijven” zoals gedefinieerd in artikel 2 van Richtlijn 80/723/EEG van de Commissie van 25 juni 1980 betreffende de doorzichtigheid in de financiële be-

⁽¹¹⁾ Dergelijke bijzondere bepalingen bestaan in de scheepsbouwsector (Verordening (EG) nr. 1540/98 van de Raad van 29 juni 1998, PB L 202 van 18.7.1998, blz. 1), de automobielsector (Kaderregeling inzake staatssteun aan de automobielsector, PB C 279 van 15.9.1997, blz. 1 en in de luchtvaart (Richtsnoeren inzake staatssteun in de luchtvaartsector, PB C 350 van 10.12.1994, blz. 5).

⁽¹²⁾ Met inbegrip van cofinancieringen door communautaire fondsen.

trekkingen tussen lidstaten en openbare bedrijven⁽¹³⁾. Zo kan reddings- of herstructureringssteun bijvoorbeeld worden verleend door staatsholdings of openbare anticipatiemaatschappijen⁽¹⁴⁾.

16. De beoordeling of nieuwe inbreng van overheidskapitaal in ondernemingen die staatseigendom zijn een vorm van steun is, is gebaseerd op het beginsel van de „particuliere investeerder in een markteconomie”⁽¹⁵⁾. Dit houdt in dat middelen of garanties niet als staatssteun worden beschouwd wanneer onder dezelfde omstandigheden een rationele particuliere investeerder in een markteconomie deze middelen ook ter beschikking zou hebben gesteld.
17. Indien evenwel middelen of garanties door de staat worden toegekend aan een onderneming in financiële moeilijkheden, moet het waarschijnlijk worden geacht dat deze financiële overdrachten staatssteunelementen bevatten. Dergelijke financiële transacties moeten derhalve van tevoren overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag aan de Commissie worden meegedeeld⁽¹⁶⁾. Er is te meer aanleiding aan te nemen dat er staatssteun is, wanneer de markt waarop de begunstigde van de steun actief is op het niveau van de Gemeenschap of van de Europese Economische Ruimte met structurele overcapaciteit kampt of indien de bedrijfstak als geheel in moeilijkheden verkeert.
18. Wijzigingen in de eigendomssituatie van de steunontvangende onderneming mogen de beoordeling van de reddings- en herstructureringssteun niet beïnvloeden.

2.5. VERENIGBAARHEID MET DE GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT

19. Artikel 87, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag noemt de mogelijkheden waarin steun die onder artikel 87, lid 1, valt, met de gemeenschappelijke markt verenigbaar is. Afgezien van steun ingeval van schade door natuurrampen en andere buitengewone gebeurtenissen (artikel 87, lid 2, onder b)) die niet onder deze richtsnoeren valt, vormt artikel 87, lid 3, onder c), de enige grondslag voor verenigbaarheid van reddings- of herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden. Volgens deze bepaling mag de Commissie haar goedkeuring hechten aan „steunmaatregelen om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid te [...] vergemak-

kelijken, mits de voorwaarden waaronder het handelsverkeer plaatsvindt daardoor niet zodanig worden veranderd dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.”

20. De Commissie is van mening dat reddings- en herstructureringssteun kan bijdragen tot de ontwikkeling van de economische bedrijvigheid zonder het handelsverkeer ongunstig te beïnvloeden en daardoor het gemeenschappelijke belang te schaden, indien wordt voldaan aan de in deze richtsnoeren uiteengezette voorwaarden. Indien de betrokken ondernemingen gevestigd zijn in gebieden waaraan steun wordt verleend, zal de Commissie rekening houden met de in artikel 87, lid 3, onder a) en c), vermelde overwegingen van regionale aard, volgens de in de punten 53 en 54 uiteengezette voorwaarden.

2.6. ANDERE BEPALINGEN VAN HET GEMEENSCHAPSRECHT

21. Tenslotte moet eraan worden herinnerd dat de Commissie reddings- of herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden niet kan goedkeuren wanneer de steunvoorwaarden ten opzichte van het voorwerp van de steun, in strijd zijn met andere bepalingen van het Verdrag (en van het afgeleide recht) dan de artikelen 87 en 88.

3. ALGEMENE VOORWAARDEN VOOR DE GOEDKEURING VAN AFZONDERLIJK BIJ DE COMMISSIE AANGEMELDE REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN

22. Dit hoofdstuk heeft uitsluitend betrekking op steunmaatregelen die afzonderlijk bij de Commissie zijn aangemeld. Onder bepaalde voorwaarden kan de Commissie reddings- en herstructureringssteunregelingen goedkeuren. De voorwaarden voor de goedkeuring van dergelijke regelingen worden in hoofdstuk 4 uiteengezet.

3.1. REDDINGSSTEUN

23. Om door de Commissie te worden goedgekeurd moet reddingssteun, zoals in punt 12 omschreven:
- a) bestaan in kassteun in de vorm van leninggaranties of leningen⁽¹⁷⁾. In beide gevallen moet de rente op zijn minst vergelijkbaar zijn met de rentepercentages die gelden voor leningen aan gezonde ondernemingen en met name aan de referentiepercentages die door de Commissie zijn vastgesteld;

⁽¹³⁾ PB L 195 van 29.7.1980, blz. 35 zoals gewijzigd bij Richtlijn 93/84/EG, PB L 254 van 12.10.1993, blz. 16.

⁽¹⁴⁾ Zie het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 22 maart 1977, zaak 78/76, Steinike en Weinlig, Duitsland, Jurisprudentie 1977, blz. 595; Crédit Lyonnais/Usinor-Sacilor, persmededeling van de Commissie IP(91)1045.

⁽¹⁵⁾ Mededeling betreffende openbare bedrijven in de industriese sector, PB C 307 van 13.11.1993, blz. 3.

⁽¹⁶⁾ Zie met name punt 27 van de Mededeling betreffende openbare bedrijven in de industriese sector.

⁽¹⁷⁾ Een uitzondering kan worden gemaakt in het geval van reddingssteun in de banksector, om de desbetreffende kredietinstelling in staat te stellen tijdelijk haar bankactiviteiten voort te zetten overeenkomstig de geldende prudentiële wetgeving (Richtlijn 89/647/EEG van de Raad van 18 december 1989 betreffende een solvabiliteitsratio voor kredietinstellingen, PB L 386 van 30.12.1989, blz. 14). In voorkomend geval zal alle steun in een andere vorm dan die welke onder b) wordt bedoeld, met name in de vorm van een kapitaalbreng of een achtergestelde lening, bij het eventuele onderzoek van compenserende maatregelen in het kader van een herstructureringsplan overeenkomstig de punten 35 tot 39 in aanmerking worden genomen.

- b) gekoppeld zijn aan leningen die over een periode van ten hoogste twaalf maanden na de laatste storting aan de onderneming moeten worden terugbetaald ⁽¹⁸⁾,
- c) worden gerechtvaardigd door dringende sociale omstandigheden en geen ernstig „spill-over“-effect naar andere lidstaten hebben;
- d) bij de aanmelding ervan gepaard gaan met een toezegging van de lidstaat, de Commissie binnen zes maanden na de goedkeuring van de reddingssteun, ofwel een herstructureringsplan, ofwel een liquidatieplan voor te leggen, dan wel aan te tonen dat de lening volledig is afgelost en/of dat de garantie is ingetrokken;
- e) zich wat het bedrag betreft beperken tot hetgeen noodzakelijk is voor de exploitatie van de onderneming gedurende de periode waarvoor de steun is goedgekeurd (bijvoorbeeld dekking van de loonkosten, lopende leveringen).
24. De aanvankelijke goedkeuring van de reddingssteun bestrijkt een periode van maximaal zes maanden of, wanneer de lidstaat binnen deze termijn een herstructureringsplan voorlegt, totdat de Commissie over dit plan een beslissing neemt. Na deze aanvankelijke goedkeuring kan de Commissie, in uitzonderlijke, behoorlijk gemotiveerde gevallen op verzoek van de lidstaat een verlenging van deze termijn toestaan.
25. Reddingssteun dient een eenmalige ingreep te zijn met het doel de activiteiten gedurende een korte periode voort te zetten, waarin de toekomst van de onderneming kan worden geëvalueerd. Een reeks reddingsoperaties die zich ertoe beperken de bestaande situatie te bestendigen, waarbij het onvermijdelijke wordt uitgesteld en de industriële en sociale problemen op andere, meer efficiënte producenten of andere lidstaten worden afgewenteld, kunnen daarentegen niet worden toegestaan.
26. Wanneer de lidstaat niet binnen een termijn van zes maanden de in punt 23, onder d), genoemde toezegging nakomt, en geen naar behoren met redenen omkleed verzoek om verlenging van deze termijn heeft ingediend, leidt de Commissie de procedure van artikel 88, lid 2, in.
27. De goedkeuring van reddingssteun laat de latere beslissing over de goedkeuring van steun in het kader van een herstructureringsplan onverlet. Een dergelijke plan moet op zijn eigen waarde worden beoordeeld.

⁽¹⁸⁾ Eventueel kan de terugbetaling van de lening die in het kader van de reddingssteun is verstrekt, worden gedekt door herstructureringssteun die in een later stadium door de Commissie is goedgekeurd.

3.2. HERSTRUCTURERINGSSTEUN

3.2.1. Grondbeginsel

28. Herstructureringssteun werpt specifieke problemen op in verband met de mededinging, omdat deze ertoe kan leiden dat een onredelijk deel van de last van structurele aanpassing en de daarmee gepaard gaande sociale en economische problemen op andere producenten die geen steun ontvangen en op andere lidstaten worden afgewenteld. Het algemene beginsel dient derhalve te zijn dat herstructureringssteun alleen wordt toegestaan indien kan worden aangetoond dat de goedkeuring van deze steun niet in strijd met het belang van de Gemeenschap is. Dit is slechts mogelijk indien de steun aan strenge criteria voldoet en indien wordt verzekerd dat eventuele mededingingsvervalsingen voldoende worden gecompenseerd door de voordelen die de voortzetting van de exploitatie van de onderneming meebrengt (vooral wanneer vaststaat dat het netto-effect van de ontslagen als gevolg van het faillissement van de onderneming alsmede de gevolgen voor de leveranciers, de plaatselijke, regionale of nationale problemen op het gebied van de werkgelegenheid zouden verergeren, of, in uitzonderlijke gevallen, wanneer de sluiting van de onderneming tot een monopolie of een sterk oligopolistische situatie zou leiden) en, in voorkomend geval, door voldoende compenserende maatregelen ten gunste van de concurrenten.

3.2.2. Voorwaarden voor de goedkeuring van steun

29. Behoudens de bijzondere bepalingen voor steungebieden, voor KMO's en voor de landbouwsector (zie punten 53, 54 en 55 en hoofdstuk 5) moet herstructureringssteun, om door de Commissie te worden goedgekeurd, aan de volgende voorwaarden voldoen:
- a) *De onderneming moet voor steun in aanmerking komen*
30. De onderneming moet als een onderneming in moeilijkheden in de zin van deze richtsnoeren (zie de punten 4 tot en met 8) kunnen worden beschouwd.
- b) *Herstel van de levensvatbaarheid*
31. Voorwaarde voor de toekenning van steun is de tenuitvoerlegging van een herstructureringsplan dat, voor alle individuele gevallen van steun, door de Commissie moet zijn goedgekeurd.
32. Het herstructureringsplan, waarvan de looptijd zo kort mogelijk moet zijn, dient binnen een redelijk tijdsbestek, de levensvatbaarheid op lange termijn van de onderneming te herstellen op grond van realistische veronderstellingen betreffende de toekomstige bedrijfsomstandigheden. Herstructureringssteun moet derhalve gekoppeld zijn aan een uitvoerbaar herstructureringsplan waartoe

de betrokken lidstaat zich verbindt. Dit plan moet met alle noodzakelijke gegevens, waaronder met name een marktstudie, aan de Commissie worden voorgelegd⁽¹⁹⁾. De verbetering van de levensvatbaarheid dient voornamelijk tot stand te komen door middel van interne maatregelen waarin het herstructureringsplan voorziet, en mag alleen op externe factoren berusten waarop de onderneming slechts weinig invloed kan uitoefenen, zoals hogere prijzen en een stijging van de vraag, indien de veronderstellingen inzake de marktontwikkeling in ruime kring worden onderschreven. Een herstructurering dient de afstoting van de activiteiten te omvatten die zelfs na de herstructurering structureel verliesgevend zouden blijven.

33. Het herstructureringsplan dient de omstandigheden te beschrijven die tot de moeilijkheden van de onderneming hebben geleid, zodat kan worden beoordeeld of de voorgestelde maatregelen passend zijn. Het moet met name de situatie en de verwachte ontwikkeling van vraag en aanbod op de markt van de betrokken producten in aanmerking nemen, aan de hand van optimistische, pessimistische en neutrale scenario's, alsook de specifieke sterke en zwakke punten van de onderneming. Het maakt de onderneming de overgang naar een nieuwe structuur mogelijk die haar uitzicht biedt op levensvatbaarheid op lange termijn alsmede de mogelijkheid geeft tot exploitatie met eigen middelen.
34. Het herstructureringsplan moet een omschakeling van de onderneming beogen zodat deze, wanneer de herstructurering voltooid is, in staat is alle kosten, met inbegrip van aflossingen en financiële lasten, te dekken. De verwachte kapitaalopbrengst van de onderneming na de herstructurering moet voldoende zijn zodat zij geen staatssteun meer nodig heeft en op eigen kracht op de markt kan concurreren.
- c) *Voorkoming van ongerechtvaardigde vervalsing van de mededinging*
35. Een voorwaarde voor herstructureringssteun is voorts dat er maatregelen worden genomen om de nadelige gevolgen van de steun voor concurrenten zoveel mogelijk te beperken. Anders zou moeten worden aangenomen dat door de steun „het gemeenschappelijke belang wordt geschaad” en zou deze derhalve als met de gemeenschappelijke markt onverenigbaar moeten worden beschouwd.
36. Dit houdt meestal in, dat de onderneming na de herstructurering geen even belangrijke positie op haar markt(en)

meer mag innemen als voordien. Wanneer de betrokken markt(en)⁽²⁰⁾ vanuit communautair oogpunt met inbegrip van de EER, te verwaarlozen is/zijn, of wanneer het aandeel van de onderneming van deze markt(en) verwaarloosbaar is, moet worden aangenomen dat zich geen ongerechtvaardigde mededingingvervalsing voordoet. Deze voorwaarde geldt derhalve in beginsel niet voor kleine en middelgrote ondernemingen, behalve wanneer de sectorale regels op het gebied van staatssteun anders bepalen.

37. De gedwongen beperking of vermindering van de aanwezigheid op de markt of markten waarop de onderneming actief is, vormt een compenserende maatregel voor de concurrenten. Deze compenserende maatregel moet verband houden met de door de steun veroorzaakte mededingingvervalsing en met name met de relatieve positie van de onderneming op de markt of markten. De Commissie stelt de omvang van deze beperking vast op grond van de marktstudie die deel uitmaakt van het herstructureringsplan en, wanneer de procedure is ingeleid, op grond van door de belanghebbenden verstrekte inlichtingen. De vermindering van de aanwezigheid van de onderneming op de markt wordt aan de hand van het herstructureringsplan en de voorwaarden die daarin zijn opgenomen, bereikt.
38. Een versoepeling van de noodzaak compenserende maatregelen te nemen kan worden overwogen wanneer deze vermindering of beperking tot een duidelijke verslechtering van de marktstructuur zou kunnen leiden, bijvoorbeeld doordat zij indirect het ontstaan van een monopolie of een sterk oligopolistische situatie in de hand werkt.
- 39) De compenserende maatregelen kunnen verschillende vormen aannemen, naargelang op de markt waar de onderneming werkzaam is, al dan niet overcapaciteit heerst. Om te beoordelen of er overcapaciteit heerst, kan de Commissie rekening houden met alle nuttige gegevens waarover zij beschikt:
- i) wanneer in de Gemeenschap of in de EER een structurele overcapaciteit bestaat op een markt waarop de begunstigde actief is, dient het herstructureringsplan, evenredig met de hoogte van het ontvangen steunbedrag en de invloed van de steun op de relevante markt, bij te dragen tot de verbetering van de markt-

⁽¹⁹⁾ De inlichtingen waarover de Commissie moet beschikken om de steun naar behoren te kunnen onderzoeken, zijn in bijlage I vermeld.

⁽²⁰⁾ Overeenkomstig de definitie van de Multisectorale kaderregeling betreffende regionale steun voor grote investeringsprojecten (PB C 107 van 7.4.1998, blz. 7, punt 7.6): „De relevante productmarkt(en) voor de vaststelling van het marktaandeel, omvat(ten) de producten en/of diensten waarop het investeringsproject betrekking heeft, alsmede waar passend die welke als substituten daarvoor worden beschouwd, hetzij door de consument (wegens de kenmerken van de producten, hun prijs en het gebruik waarvoor zij zijn bestemd), hetzij door de producent (ten gevolge van de flexibiliteit van de productie-installaties). De relevante geografische markt omvat in beginsel de EER of, indien dit niet het geval is, een wezenlijk deel van de EER, voorzover de concurrentievoorwaarden in dat gebied in voldoende mate van die in andere gebieden in de EER kunnen worden onderscheiden. Waar passend kan de relevante markt als een wereldmarkt worden beschouwd”. In een voetnoot wordt verduidelijkt dat in geval van de productie van intermediaire producten, de relevante markt de markt kan zijn voor het afgewerkte product indien niet het grootste deel van de productie op de open markt wordt verkocht.

voorwaarden door een onomkeerbare vermindering van de productiecapaciteit. Een capaciteitsvermindering is onomkeerbaar wanneer de betrokken activa zodanig worden veranderd dat zij nooit meer de vroegere capaciteit kunnen behalen, of definitief worden omgebouwd met het oog op een ander gebruik. De verkoop van capaciteit aan concurrenten is in dit geval niet voldoende, tenzij de installaties worden verkocht voor gebruik in een geografische markt waar de permanente exploitatie ervan geen belangrijke gevolgen voor de mededinging in de Gemeenschap heeft. De voorwaarden inzake capaciteitsvermindering moeten ertoe bijdragen de aanwezigheid van de gesteunde onderneming op de communautaire markt te beperken;

- ii) wanneer er daarentegen in de Gemeenschap of de EEG geen structurele overcapaciteit bestaat op de markt waarop de begunstigde actief is, zal de Commissie niettemin onderzoeken of een compenserende maatregel moet worden geëist. Ingeval deze compenserende maatregel een capaciteitsinkrimping omvat, kan deze tot stand worden gebracht door de afstoting van activa of van dochterondernemingen. De Commissie zal de door de lidstaat voorgestelde compenserende maatregelen, in welke vorm dan ook, onderzoeken en vaststellen of deze toereikend zijn om de eventuele mededingingvervalsende gevolgen van de steun te beperken. Bij haar overweging van de noodzakelijke compenserende maatregelen zal de Commissie rekening houden met de marktsituatie en met name met de groei op de markt en de mate waarin in de vraag wordt voorzien.

d) *Beperking van de steun tot het minimum*

40. Het bedrag en de intensiteit van de steun moeten tot het voor de uitvoering van de herstructurering strikt noodzakelijke minimum worden beperkt, in samenhang met de financiële mogelijkheden van de onderneming, van haar aandeelhouders of van de groep ondernemingen waarvan zij deel uitmaakt. De begunstigden van de steun dienen met eigen middelen, zo nodig door de verkoop van activa wanneer deze niet onontbeerlijk zijn voor het voortbestaan van de onderneming of door externe financiering tegen marktvoorwaarden, een belangrijke bijdrage te leveren aan het herstructureringsplan. Om mededingingvervalsingen te beperken moet de steun in zodanige vorm worden verleend dat de onderneming niet de beschikking krijgt over extra middelen die zouden kunnen worden gebruikt voor agressieve, marktversturende activiteiten die geen verband met het herstructureringsproces houden. Hiertoe onderzoekt de Commissie het niveau van de passiva van de onderneming na de herstructurering evenals na de overdracht of vermindering van vorderingen, met name in het kader van de voortzetting van haar activiteiten na een procedure wegens insolventie ingevolge het nationale recht ⁽²¹⁾. Evenmin mag de steun worden gebruikt voor de financiering van nieuwe investeringen die niet noodzakelijk zijn om de levensvatbaarheid te herstellen.

41. In ieder geval moet worden aangetoond dat de steun slechts dient om de levensvatbaarheid van de onderneming te herstellen en niet om de begunstigde in staat te stellen de productiecapaciteit tijdens de uitvoering van het herstructureringsplan uit te breiden, behalve indien dit voor het herstel van de levensvatbaarheid van de onderneming noodzakelijk is, zonder dat de mededinging evenwel wordt vervalst.

e) *Bijzondere voorwaarden voor de goedkeuring van steun*

42. Naast de in de punten 35 tot en met 39 beschreven compenserende maatregelen en indien de lidstaat dergelijke bepalingen niet heeft vastgesteld, kan de Commissie de voorwaarden en verplichtingen opleggen die zij nodig acht om te voorkomen dat de mededinging zodanig wordt vervalst dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad. De betrokken lidstaat kan er met name toe worden verplicht:

- i) zelf maatregelen te nemen (bijvoorbeeld de openstelling van bepaalde markten voor andere communautaire marktdeelnemers);

- ii) van de steunontvangende onderneming bepaalde maatregelen te eisen (bijvoorbeeld om op bepaalde markten niet als prijsleider op te treden);

- iii) de begunstigde gedurende de herstructureringsperiode geen steun met andere doeleinden te verlenen.

f) *Volledige uitvoering van het herstructureringsplan en nakoming van de opgelegde voorwaarden*

43. De onderneming dient het aan de Commissie voorgelegde en door haar goedgekeurde herstructureringsplan volledig uit te voeren en alle andere in de beschikking van de Commissie opgelegde verplichtingen na te komen. De Commissie beschouwt het niet uitvoeren van het plan en het niet nakomen van de verplichtingen als misbruik van steun.

44. Ingeval van herstructureringen die zich over een aantal jaren uitstrekken en waarmee aanzienlijke steunbedragen gemoeid zijn, kan de Commissie eisen dat de herstructureringssteun in verschillende tranches wordt betaald. Zij kan de betaling van elke steuntranche aan de volgende voorwaarden onderwerpen:

- i) de aan elke betaling voorafgaande vaststelling dat alle fasen van het herstructureringsplan binnen het vastgestelde tijdschema naar behoren ten uitvoer zijn gelegd,

⁽²¹⁾ Zie punt 6.

of

- ii) haar aan elke betaling voorafgaande goedkeuring, na vaststelling van de behoorlijke uitvoering van het plan.

g) *Controle en jaarlijks verslag*

45. De commissie moet in staat worden gesteld zich, op grond van regelmatige en gedetailleerde verslagen die de betrokken lidstaten bij haar indienen, van een behoorlijke uitvoering van het herstructureringsplan te vergewissen.
46. Wat de steun aan grote ondernemingen betreft, moet het eerste van deze verslagen gewoonlijk binnen zes maanden na de datum van goedkeuring van de steun bij de Commissie worden ingediend. Vervolgens moeten de verslagen tenminste eenmaal per jaar, op een vaste datum, aan de Commissie worden toegezonden zolang de doelstellingen van de herstructureringssteun niet zijn bereikt. Zij moeten alle relevante gegevens bevatten aan de hand waarvan de Commissie de uitvoering van het goedgekeurde herstructureringsplan, het tijdschema van de uitkeringen van steun aan de onderneming en haar financiële positie kan controleren en zich ervan kan vergewissen of de voorwaarden of verplichtingen, gesteld in de beschikking van de Commissie waarbij de steun is goedgekeurd, in acht zijn genomen. Zij moeten met name alle nuttige inlichtingen bevatten met betrekking tot de steun, ongeacht voor welke doeleinden en ongeacht of deze ad hoc of in het kader van steunregelingen is verleend, die de onderneming gedurende de herstructurering heeft ontvangen (zie punten 90 tot en met 93 „Dienstige maatregelen”). Is tijdige bevestiging van bepaalde essentiële informatie nodig, bijvoorbeeld in verband met sluitingen of capaciteitsverminderingen, dan kan de Commissie verlangen dat vaker verslagen worden ingediend.
47. Wat de steun voor kleine en middelgrote ondernemingen betreft, is de indiening van de resultatenrekening en de balans van de gesteunde onderneming in de regel voldoende, behalve ingeval de goedkeuringsbeschikking strengere eisen bevat.

3.2.3. **Beginsel van de eenmalige steun**

48. Om eventueel misbruik van steun te voorkomen, mag herstructureringssteun slechts eenmaal worden verleend. Wanneer de Commissie in kennis wordt gesteld van een voornemen tot het verlenen van herstructureringssteun, moet de lidstaat aangeven of de onderneming in het verleden reeds staatssteun voor herstructurering heeft ontvangen, met inbegrip van steun die vóór de inwerkingtreding van deze richtsnoeren is verleend en van niet-aangemelde steun⁽²²⁾. Zo dit het geval is en wanneer de herstructurering is beëindigd of sinds de uitvoering van

het plan is gestaakt, minder dan tien jaar is verstreken⁽²³⁾, zal de Commissie de toekenning van nieuwe herstructureringssteun gewoonlijk niet goedkeuren⁽²⁴⁾, behalve onder uitzonderlijke en onvoorziene omstandigheden die de onderneming niet zijn toe te rekenen⁽²⁵⁾. Onder onvoorziene omstandigheden worden gebeurtenissen verstaan die ten tijde van de opstelling van het herstructureringsplan volstrekt niet konden worden voorzien.

49. Wijzigingen van de eigendomssituatie van de begunstigde onderneming na de toekenning van steun, evenals eventuele gerechtelijke of administratieve procedures die tot gevolg hebben dat de vermogenspositie van de onderneming wordt gesaneerd, de vorderingen worden vermindert of vroegere schulden worden vereffend, hebben geen enkele invloed op de toepassing van deze regel, indien de exploitatie van een en dezelfde onderneming wordt voortgezet.
50. In geval van een onderneming die de activa van een andere onderneming overneemt, met name wanneer deze aan een van de in punt 49 genoemde procedures of aan een collectieve procedure wegens insolventie ingevolge het nationale recht is onderworpen en zelf reeds reddings- of herstructureringssteun heeft ontvangen, is de voorwaarde van eenmalige steun niet op de overnemende onderneming van toepassing, indien aan de volgende drie voorwaarden is voldaan:
- a) de overnemende onderneming onderscheidt zich duidelijk van de oude onderneming;
- b) zij heeft activa van de oude onderneming tegen de marktprijs verworven (zodat het „lekken” van aan de oude onderneming uitgekeerde steun naar de nieuwe onderneming is uitgesloten);

⁽²³⁾ Tenzij anders is bepaald, is de datum van voltooiing van de herstructurering gewoonlijk de uiterste datum voor de tenuitvoerlegging van de verschillende in het herstructureringsplan vastgestelde maatregelen (zie bijlage I, punt IV, zesde streepje).

⁽²⁴⁾ Naar gelang van de mate van liberalisering en de bijzondere kenmerken van elke sector moeten twee situaties worden vermeld:
— in de sector van het luchtvervoer, die sinds 1997 volledig is vrijgemaakt, zal de Commissie het principe van de eenmalige steun toepassen in overeenstemming met de beperkingen en voorwaarden van de Richtsnoeren inzake staatssteun in de luchtvaartsector;
— in andere sectoren kunnen afwijkingen worden vastgesteld indien de liberalisering van communautaire markten die voordien niet aan vrije mededinging blootstonden, een nieuwe economische situatie meebrengt.

⁽²⁵⁾ Dit geldt niet voor steun die vóór 1 januari 1996 aan ondernemingen in de voormalige Duitse Democratische Republiek werd toegekend en die door de Commissie met de gemeenschappelijke markt verenigbaar werd geacht. Dit punt is evenmin van toepassing op steun aan dergelijke ondernemingen die vóór 31 december 2000 wordt aangemeld. Niettemin is de Commissie van mening dat herstructureringssteun gewoonlijk slechts eenmaal nodig is, en zij zal dergelijke gevallen in het licht van dit beginsel beoordelen.

⁽²²⁾ Wat niet-aangemelde steun betreft, houdt de Commissie bij haar onderzoek rekening met de mogelijkheid dat de steun als andere dan als herstructureringssteun verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan zijn verklaard.

c) de liquidatie of de sanering van de oude onderneming en de overname vormen geen formaliteiten om de toepassing van het beginsel van de eenmalige steun te omzeilen (wat door de Commissie zou kunnen worden vastgesteld wanneer, bijvoorbeeld, de moeilijkheden waarmee de overnemende onderneming kampt bij de aankoop van de activa van de oude onderneming duidelijk konden worden voorzien).

51. Er zij evenwel aan herinnerd dat steun voor de aankoop van activa, omdat deze steun voor een initiële investering is, uit hoofde van de onderhavige richtsnoeren niet kan worden goedgekeurd (zie ook punt 7).

3.2.4. Wijziging van het herstructureringsplan

52. Is herstructureringssteun goedgekeurd, dan kan de betrokken lidstaat, zolang de herstructureringsperiode niet is afgelopen, de Commissie verzoeken wijzigingen van het herstructureringsplan en van het steunbedrag te aanvaarden. De Commissie kan dergelijke wijzigingen goedkeuren zolang de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

a) het gewijzigde plan moet, steeds binnen een redelijk tijdsbestek, een herstel van de levensvatbaarheid inhouden;

b) wanneer het steunbedrag wordt verhoogd, moeten de tegenprestaties omvangrijker zijn dan oorspronkelijk was vastgesteld;

c) wanneer de voorgestelde tegenprestaties geringer zijn dan die welke oorspronkelijk werden verlangd, moet het steunbedrag dienovereenkomstig worden verlaagd;

d) de tenuitvoerlegging van de compenserende maatregelen mag slechts worden uitgesteld ten opzichte van het oorspronkelijke tijdschema om redenen die niet aan de onderneming of de lidstaat kunnen worden geweten. In het andere geval moet het steunbedrag dienovereenkomstig worden verlaagd.

3.2.5. Herstructureringssteun in steungebieden

53. De economische en sociale samenhang is overeenkomstig artikel 158 van het EG-Verdrag een primaire doelstelling van de Gemeenschap. Artikel 159⁽²⁶⁾ preciseert dat het andere beleid tot de verwezenlijking van deze doelstelling moet bijdragen. De Commissie moet bij de beoordeling van herstructureringssteun in steungebieden dus rekening houden met de behoeften van de regionale ontwikkeling.

⁽²⁶⁾ Artikel 159 van het EG-Verdrag bepaalt: „De vaststelling en de tenuitvoerlegging van het beleid en van de maatregelen van de Gemeenschap en de totstandbrenging van de interne markt houden rekening met de doelstellingen van artikel 158 en dragen bij tot de verwezenlijking daarvan.”

Dat een noodlijdende onderneming gevestigd is in een steungebied betekent evenwel niet dat herstructureringssteun zonder meer wordt toegestaan; een regio is er op middellange tot lange termijn niet bij gebaat dat ondernemingen op kunstmatige wijze in stand worden gehouden. Voorts is het, aangezien slechts beperkte communautaire en nationale middelen voor steun ter bevordering van de regionale ontwikkeling beschikbaar zijn, in het belang van de regio's zelf dat zij deze beperkte middelen gebruiken om zo snel mogelijk alternatieve activiteiten te ontwikkelen die op lange termijn levensvatbaar zijn. Ten slotte dient de mededinging zo min mogelijk te worden vervalst, ook in geval van steun aan ondernemingen in steungebieden.

54. De in de punten 29 tot en met 52 opgesomde criteria zijn dus eveneens van toepassing op steungebieden, zelfs indien rekening wordt gehouden met de behoeften van de regionale ontwikkeling. Het stellen van minder strenge voorwaarden voor goedkeuring is in deze steungebieden evenwel mogelijk, tenzij in sectorale regels ten aanzien van de compenserende maatregelen anders wordt bepaald. Indien de ontwikkeling van een gebied hierbij gebaat is, zal de capaciteitsvermindering in steungebieden geringer zijn dan in gebieden die niet voor regionale steun in aanmerking komen, en zal worden onderscheiden tussen gebieden die op grond van artikel 87, lid 3, onder a), van het Verdrag voor regionale steun in aanmerking komen, en gebieden die op grond van artikel 87, lid 3, onder c), voor steun in aanmerking komen om rekening te houden met het feit dat de problemen van de eerste categorie gebieden ernstiger zijn.

3.2.6. Herstructureringssteun aan KMO's

55. Steun aan ondernemingen die tot de categorie van de KMO's behoren⁽²⁷⁾, heeft doorgaans minder nadelige gevolgen voor het handelsverkeer dan steun aan grote ondernemingen. Dit geldt ook voor herstructureringssteun, zodat een minder restrictieve houding kan worden aangenomen met betrekking tot de voorwaarden van de punten 29 tot en met 47: de steun zal niet algemeen aan compenserende maatregelen worden gebonden (zie de punten 35 tot en met 39), behalve indien de sectorale regels inzake staatssteun anders bepalen, en de verplichtingen inzake verslaggeving zijn minder streng (zie de punten 45, 46 en 47). Het beginsel van eenmalige steun (punten 48 tot en met 51) is daarentegen volledig van toepassing op KMO's.

3.2.7. Steun ter dekking van de sociale kosten van herstructurering

56. Herstructureringsplannen brengen gewoonlijk een vermindering of afstoting van de betrokken activiteiten mee. Een dergelijke vermindering is vaak noodzakelijk om de onderneming te rationaliseren en efficiënt te ma-

⁽²⁷⁾ De toepasselijke definitie is die van de Aanbeveling van de Commissie betreffende de definitie van de kleine en middelgrote ondernemingen, PB L 107 van 30.4.1996, blz. 4.

ken en staat los van de capaciteitsverminderingen die als voorwaarde voor de goedkeuring van steun kunnen worden verlangd (met name indien de bedrijfstak te kampen heeft met structurele overcapaciteit op het niveau van de Gemeenschap of van de EER — zie de punten 35 tot en met 39). Welke reden ook aan deze maatregelen ten grondslag ligt, zij zullen in het algemeen tot inkrimping van de werkgelegenheid binnen de ondernemingen leiden.

57. Het arbeidsrecht van de lidstaten bevat soms algemene regelingen op het gebied van de sociale zekerheid die voorzien in rechtstreekse uitkeringen aan de betrokken werknemers bij ontslag of vervroegde uittreding. Dergelijke regelingen worden niet als steun in de zin van artikel 87, lid 1, beschouwd, voor zover de staat deze rechtstreeks ten behoeve van de werknemers treft zonder tussenkomst van de onderneming.
58. Naast rechtstreekse voorzieningen voor werknemers bij ontslag en vervroegde uittreding bestaan dikwijls algemene sociale regelingen, waarmee de overheid de kosten van de uitkeringen dekt die de onderneming aan ontslagen werknemers verstrekt en die verder gaan dan haar wettelijke of contractuele verplichtingen. Indien dergelijke regelingen voor alle sectoren gelden en algemeen en automatisch voor elke werknemer beschikbaar zijn die aan vooraf vastgestelde voorwaarden voldoet, worden zij voor de ondernemingen die een herstructurering uitvoeren niet als steun in de zin van artikel 87, lid 1, aangemerkt. Worden zij daarentegen gebruikt om de herstructurering in specifieke bedrijfstakken te ondersteunen, dan kunnen zij wegens de selectieve wijze waarop zij worden toegepast, wel als steun worden aangemerkt ⁽²⁸⁾.
59. De verplichtingen die een onderneming zelf heeft ten aanzien van het verstrekken van uitkeringen bij ontslag en/of vervroegde uittreding ingevolge het arbeidsrecht of collectieve overeenkomsten met vakbonden, maken deel uit van de gewone bedrijfskosten die de onderneming met eigen middelen dient te bekostigen. Derhalve wordt elke bijdrage van de staat aan deze kosten als steun beschouwd, ongeacht of de bedragen rechtstreeks aan de onderneming worden uitbetaald of door middel van een overheidsinstelling aan de werknemers ten goede komen.
60. De Commissie staat positief tegenover dergelijke steun, daar deze economische voordelen meebrengt, die verder gaan dan de belangen van de betrokken onderneming, structurele veranderingen vergemakkelijkt en ongewenste

sociale gevolgen verlicht, terwijl hij vaak slechts de verschillen opheft tussen de verplichtingen die de nationale wetgevingen de bedrijven hebben opgelegd.

61. Steun wordt niet alleen toegekend om tegemoet te komen aan de kosten van ontslag- of vervroegde-uittredingsregelingen, maar vaak ook in verband met opleiding, advisering, praktische hulp bij het vinden van ander werk, financiële tegemoetkoming bij overplaatsing en beroepsopleiding, en bijstand ten behoeve van werknemers die een nieuw bedrijf willen beginnen. De Commissie neemt dan ook een positief standpunt ten aanzien van dergelijke steun in.
62. Het is van belang dat de in de punten 56 tot en met 61 besproken steun duidelijk in het herstructureringsplan wordt aangegeven. Immers, steun voor sociale maatregelen die uitsluitend aan de ontslagen werknemers ten goede komen, wordt bij de vaststelling van de omvang van de in de punten 35 tot en met 39 bedoelde compenserende maatregelen niet in aanmerking genomen.
63. De Commissie zal in het algemeen belang trachten de sociale gevolgen van herstructureringen in andere lidstaten dan die welke de steun toekent, in het kader van het herstructureringsplan zoveel mogelijk te beperken.

4. STEUNREGELINGEN VOOR KMO'S

4.1. ALGEMENE BEGINSELEN

64. De Commissie keurt slechts regelingen op het gebied van reddings- en/of herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden goed, indien zij bedoeld zijn voor kleine en middelgrote ondernemingen die aan de communautaire definitie voldoen. Onder voorbehoud van de onderstaande bijzondere bepalingen zijn de hoofdstukken 2 en 3 van toepassing voor de beoordeling van de verenigbaarheid van dergelijke regelingen. Alle steun die uit hoofde van een regeling wordt verleend en die niet aan een van deze voorwaarden voldoet, moet afzonderlijk worden aangemeld en vooraf door de Commissie worden goedgekeurd.

4.2. IN AANMERKING KOMENDE ONDERNEMINGEN

65. Steun voor kleine en middelgrote ondernemingen die op grond van van nu af aan goedgekeurde regelingen wordt verleend kan, tenzij in sectorale regelingen anders wordt bepaald, uitsluitend van afzonderlijke aanmelding worden vrijgesteld indien deze ondernemingen ten minste aan een van de in punt 5 genoemde criteria voldoen. Steun voor ondernemingen die aan geen van deze drie criteria voldoen, moet afzonderlijk bij de Commissie worden aangemeld, opdat zij kan beoordelen of de kwalificatie van onderneming in moeilijkheden al dan niet van toepassing is.

⁽²⁸⁾ In zijn arrest van 26 september 1996 in zaak C-241/94, Frankrijk/Commissie (Kimberly Clark Sopalin), Jurisprudentie 1996, blz. I-4551, bevestigde het Hof van Justitie het standpunt van de Commissie dat de financiering op discretionaire grondslag door de Franse autoriteiten, via het „Fonds national de l'emploi”, van bepaalde sociale verplichtingen bepaalde ondernemingen in een gunstiger positie bracht dan andere, en derhalve voldeed aan de voorwaarden die gelden voor steun in de zin van artikel 87, lid 1. (Het arrest heeft de conclusie van de Commissie dat deze steun als met de gemeenschappelijke markt verenigbaar kan worden beschouwd, echter niet ter discussie gesteld.)

4.3. VOORWAARDEN VOOR DE GOEDKEURING VAN REGELINGEN OP HET GEBIED VAN REDDINGSSTEUN

66. Om door de Commissie te kunnen worden goedgekeurd, moeten regelingen inzake het verlenen van reddingssteun aan de voorwaarden a), b), c) en e) van punt 23 voldoen. De in punt 23, onder (d), genoemde voorwaarde wordt voor de in dit hoofdstuk behandelde regeling vervangen door de volgende voorwaarde:

d) reddingssteun mag slechts voor maximaal zes maanden worden toegekend, gedurende welke periode de situatie van de onderneming moet worden onderzocht. Voor het verstrijken van deze periode keurt de lidstaat ofwel een herstructureringsplan of een liquidatieplan goed, ofwel verzoekt hij om terugbetaling van de lening en van de steun voor een bedrag dat overeenkomt met de risicopremie.

Reddingssteun die deze periode van zes maanden overschrijdt, moet afzonderlijk bij de Commissie worden aangemeld.

4.4. VOORWAARDEN VOOR DE GOEDKEURING VAN REGELINGEN INZAKE HERSTRUCTURERINGSSTEUN

67. Regelingen inzake herstructureringssteun kunnen door de Commissie slechts worden goedgekeurd, indien aan de toekenning van deze steun de voorwaarde is verbonden dat een door de lidstaat vooraf goedgekeurd herstructureringsplan dat aan de volgende criteria voldoet, volledig ten uitvoer wordt gelgd:

a) *Herstel van de levensvatbaarheid*: de criteria van de punten 31 tot en met 34 zijn van toepassing.

b) *Voorkoming van ongerechtvaardigde vervalsingen van de mededinging*: gezien de minder grote mededingingvervalsingen die steun aan KMO's meebrengt is het in de punten 32 tot en met 39 beschreven beginsel inzake de beperking van de aanwezigheid van de begunstigde onderneming op de betrokken markt of markten, niet van toepassing, tenzij in sectorale regels inzake staatssteun anders wordt bepaald. De regelingen moeten daarentegen de bepaling bevatten dat de begunstigde ondernemingen gedurende de looptijd van het herstructureringsplan niet tot capaciteitsuitbreiding mogen overgaan.

c) *Beperking van de steun tot het noodzakelijke minimum*: de in de punten 40 en 41 beschreven beginselen zijn van toepassing.

d) *Beginsel van de eenmalige steun*: het in de punten 48 tot en met 51 beschreven beginsel van de eenmalige steun is van toepassing. De lidstaten dienen de steun evenwel afzonderlijk bij de Commissie aan te melden wanneer van dit beginsel wordt afgeweken:

i) wegens uitzonderlijke en onvoorziene omstandigheden die de onderneming niet zijn toe te rekenen;

ii) in het geval van overname van de activa van een onderneming die zelf reeds reddings- of herstructureringssteun heeft ontvangen.

e) *Wijziging van het herstructureringsplan*: bij elke wijziging van het plan moeten de voorwaarden van punt 52 in acht worden genomen.

4.5. GEMEENSCHAPPELIJKE VOORWAARDEN VOOR GOEDKEURING VAN REGELINGEN INZAKE REDDINGS- EN/OF HERSTRUCTURERINGSSTEUN

68. De regelingen moeten het maximale steunbedrag vermelden dat aan een onderneming kan worden toegekend met het oog op redding of herstructurering, ook ingeval het plan wordt gewijzigd. Gevallen van steun waarbij dit bedrag wordt overschreden moeten afzonderlijk bij de Commissie worden aangemeld. Het maximale steunbedrag mag niet hoger zijn dan 10 miljoen EUR, inclusief eventuele cumulatie met steun uit andere bronnen of op grond van andere regelingen.

4.6. CONTROLE EN JAARLIJKS VERSLAG

69. De punten 45, 46 en 47 gelden niet voor de onderhavige regelingen. Een voorwaarde voor goedkeuring van de regeling is echter dat, gewoonlijk jaarlijks, een verslag wordt ingediend over de uitvoering van de desbetreffende regeling, waarbij de gegevens worden verstrekt die in de instructies van de Commissie inzake gestandaardiseerde verslagen worden vermeld⁽²⁹⁾. De verslagen moeten eveneens een lijst van alle begunstigde ondernemingen bevatten en voor elk ervan vermelden:

a) de naam van de onderneming;

b) de code van de bedrijfstak waartoe zij behoort — overeenkomstig de uit twee cijfers bestaande NACE-code⁽³⁰⁾;

c) het aantal werknemers;

d) de jaaromzet en de balanswaarde;

e) het bedrag van de toegekende steun;

f) in voorkomend geval, gegevens over in het verleden verleende herstructureringssteun of daarmee vergelijkbare steun;

⁽²⁹⁾ Zie de brief van de Commissie aan de lidstaten van 22 februari 1994 inzake aanmeldingen en jaarlijkse verslagen.

⁽³⁰⁾ Algemene systematische bedrijfsindeling in de Europese Gemeenschappen, gepubliceerd door het Bureau voor Officiële Publicaties der Europese Gemeenschappen.

- g) de vermelding of de begunstigde onderneming al of niet is vereffend of aan een collectieve procedure wegens insolventie is onderworpen zolang de herstructureringsperiode nog niet is verstreken.

5. BEPALINGEN DIE VAN TOEPASSING ZIJN OP HERSTRUCTURERINGSSTEUN IN DE LANDBOUWSECTOR ⁽³¹⁾

5.1. CAPACITEITSVERMINDERING

70. De punten 35 tot en met 39, 55 en 67, onder b), stellen dat van kleine en middelgrote ondernemingen in beginsel geen compenserende maatregelen worden verlangd, behalve indien in sectorale regels anders is bepaald. In de landbouwsector zal de Commissie in de regel, overeenkomstig de in de punten 35 tot en met 39 genoemde beginselen, compenserende maatregelen eisen van alle begunstigten van herstructureringssteun, ongeacht de omvang van het bedrijf. De lidstaten kunnen evenwel, als alternatieve mogelijkheid, de bijzondere bepalingen voor de landbouw toepassen die in de punten 73 tot en met 82 worden uiteengezet.

5.2. OMSCHRIJVING VAN OVERCAPACITEIT

71. Voor de landbouwsector, en voor de toepassing van deze richtsnoeren, wordt structurele overcapaciteit van geval tot geval door de Commissie omschreven, waarbij zij met name rekening houdt met:
- a) de omvang en de strekking, voor de onderzochte productcategorie, van de marktstabiliserende maatregelen die in de loop van de afgelopen drie jaren zijn genomen, zoals met name uitvoerrestituties en het uit de markt nemen van producten, de ontwikkeling van de prijzen op de wereldmarkt en de bij de communautaire wetgeving vastgestelde sectorale beperkingen. Voor basisproducten die aan productiequota zijn onderworpen geldt geen overcapaciteit;
- b) wat de sector visserij en aquacultuur betreft, de bijzondere kenmerken van deze sector evenals de hiervoor geldende regels, met name de richtsnoeren voor het onderzoek van staatssteun in de sector visserij/aquacultuur ⁽³²⁾ en Verordening (EG) nr. 2468/98 van de Raad ⁽³³⁾.

⁽³¹⁾ Waartoe uit hoofde van deze richtsnoeren alle bedrijven worden gerekend die zich bezighouden met de productie van en/of de handel in de producten die worden genoemd in bijlage I bij het Verdrag, met inbegrip van de visserij en de aquacultuur, evenwel rekening houdende met de bijzondere kenmerken van deze sector en de communautaire regels die hiervoor gelden.

⁽³²⁾ PB C 100 van 27.3.1997, blz. 12.

⁽³³⁾ PB L 312 van 20.11.1998, blz. 19.

5.3. ONDERNEMINGEN DIE VOOR REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN IN AANMERKING KOMEN

72. Punt 65 inzake de ondernemingen die in aanmerking komen voor reddings- en herstructureringssteun voor KMO's, en met name voor de vrijstelling van afzonderlijke aanmelding van dergelijke steun, is niet van toepassing op de landbouwsector (productie, verwerking en afzet). In deze sector kan op grond van van nu af aan goedgekeurde regelingen steun voor KMO's die niet aan de in genoemd punt omschreven voorwaarden voldoen toch van afzonderlijke aanmelding worden vrijgesteld.

5.4. CAPACITEITSVERMINDERING

73. Ten aanzien van de bedrijven in de landbouwsector past de Commissie op verzoek van de betrokken lidstaat, in plaats van de algemene regels inzake capaciteitsvermindering in deze richtsnoeren de onderstaande regels toe:

a) Algemene regel

74. Bij een structureel overschot aan productiecapaciteit geldt de in de punten 35 tot en met 39 vermelde eis inzake onomkeerbare vermindering of sluiting van productiecapaciteit. Voor primaire productie in de landbouwsector wordt deze eis echter vervangen door een verplichte capaciteitsvermindering of sluiting gedurende ten minste vijf jaar:

i) bij op bepaalde producten of ondernemers gerichte maatregelen moet de vermindering van de productiecapaciteit normaal 16 % ⁽³⁴⁾ van de productiecapaciteit bedragen waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend;

ii) voor niet-gerichte maatregelen moet bovenbedoelde capaciteitsvermindering normaal 8 % ⁽³⁵⁾ bedragen van de productiewaarde van de producten met een structureel overschot waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend.

75. Bij de bepaling van het recht op en het bedrag van de herstructureringssteun wordt geen rekening gehouden met de lasten voor individuele ondernemers als gevolg van het voldoen aan communautaire quota en daarmee samenhangende bepalingen.

b) Speciale regels voor kleine ondernemingen in de landbouwsector (KOLS)

76. In deze richtsnoeren wordt onder KOLS verstaan ondernemingen in de landbouwsector met niet meer dan tien arbeidsjareenheden.

⁽³⁴⁾ Voor herstructureringssteun in steungebieden, met inbegrip van probleemgebieden, wordt de voorgeschreven capaciteitsvermindering met 2 % verlaagd.

⁽³⁵⁾ Voor herstructureringssteun in steungebieden, met inbegrip van probleemgebieden, wordt de voorgeschreven capaciteitsvermindering met 2 % verlaagd.

77. Voor KOLS wordt aan de eis inzake onomkeerbare vermindering of sluiting van capaciteit geacht te zijn voldaan op het betrokken marktniveau (dat dus niet noodzakelijkerwijs uitsluitend of zelfs alle begunstigden van herstructureringssteun betreft). Op voorwaarde dat de bepalingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid worden nageleefd, mogen de lidstaten kiezen welk capaciteitsverminderingssysteem zij voor de KOLS willen toepassen. Als algemene regel moeten de lidstaten aantonen dat:

- i) bij op bepaalde producten of ondernemers gerichte maatregelen de regeling in de betrokken lidstaat de productiecapaciteit met een structureel overschot verlaagt met 10 %⁽³⁴⁾ van de productiecapaciteit waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend;
- ii) bij niet-gerichte maatregelen de bovenbedoelde productiecapaciteitsvermindering 5 %⁽³⁴⁾ bedraagt van de productiewaarde van de producten met een structureel overschot waarvoor de herstructureringssteun daadwerkelijk wordt toegekend. Deze vermindering mag worden bereikt voor producten waarvoor daadwerkelijk herstructureringssteun is toegekend of voor andere producten van bijlage I waarvoor een structureel overschot bestaat.

De lidstaat moet ook aantonen, dat de betrokken capaciteitsvermindering een aanvulling vormt op de capaciteitsvermindering die zonder de betrokken herstructureringssteun zou zijn bereikt.

78. Wanneer niet naar capaciteitsvermindering per begunstigde van de steun wordt gestreefd, moeten de maatregelen voor de capaciteitsvermindering uiterlijk binnen twee jaren na het bereiken van de in punt 79 bedoelde drempel worden uitgevoerd.

c) *Bijzondere voorwaarden voor alle ondernemers in de landbouwsector*

79. In deze sector kunnen zelfs zeer kleine steunbedragen aan de voorwaarden van artikel 87, lid 1, van het Verdrag voldoen. Echter zal de Commissie, die de praktische problemen erkent die voortvloeien uit een capaciteitsvermindering van de primaire productie in de landbouw (en indirect de verwerking en afzet van de producten van bijlage I bij het Verdrag), maar anderzijds erkent dat het gemeenschappelijke belang moet worden nageleefd om voor de uitzondering van artikel 87, lid 3, onder c), in aanmerking te komen, mits aan alle andere voorwaarden wordt voldaan, in de onderstaande situaties van de eisen inzake capaciteitsvermindering afzien:

- i) voor op een bepaalde categorie producten of ondernemers gerichte maatregelen, indien met alle besluiten die in een periode van twaalf opeenvolgende maanden

ten behoeve van de begunstigden zijn genomen, in totaal niet een hoeveelheid product is gemoeid die groter is dan 3 % van de totale jaarlijkse productie van dat product in het betrokken land;

- ii) voor andere, niet-gerichte maatregelen, indien met alle besluiten die in een periode van twaalf opeenvolgende maanden ten behoeve van de begunstigden zijn genomen, in totaal niet een productiewaarde is gemoeid die groter is dan 1,5 % van de totale waarde van de jaarlijkse landbouwproductie in het betrokken land.

80. Op verzoek van de betrokken lidstaat kunnen voor alle maatregelen de in punt 79, onder i) en ii), bedoelde grootheden per geografisch gebied regionaal worden bepaald. In alle gevallen moet de productie van een land (of een gebied) worden gemeten op basis van normale productieniveaus (gewoonlijk het gemiddelde van de voorgaande drie jaren), waarbij voor de omvang of de waarde van de productie van de begunstigden geldt, dat deze representatief moet zijn voor die van hun ondernemingen vóór de vaststelling van het besluit tot toekenning van steun.

81. Vrijstelling van de verplichting tot capaciteitsvermindering betekent in geen geval dat investeringssteun mag worden toegestaan zonder met eventueel voor de betrokken sector geldende beperkingen rekening te houden.

82. Ingeval de in de punten 79, 80 en 81 bepaalde grenzen voor vrijstelling van de verplichting tot capaciteitsvermindering worden overschreden

- i) wordt de te bereiken capaciteitsvermindering bepaald op basis van de totale gesteunde capaciteit, en niet slechts op basis van het gedeelte dat de drempelwaarde overschrijdt;

- ii) mag de capaciteitsvermindering voor andere begunstigden dan KOLS die voordat de drempelwaarde werd bereikt reeds voor steunverlening in aanmerking zijn gekomen, door middel van gelijke maatregelen worden verwezenlijkt als die welke in de punten 76, 77 en 78 voor KOLS zijn vastgesteld.

5.5. BEGINSSEL VAN DE EENMALIGE STEUN

83. Het beginsel dat herstructureringssteun slechts eenmaal mag worden toegekend, is eveneens van toepassing op de landbouwsector. In afwijking van de punten 48 tot en met 51, en 67, wordt de periode waarin, behalve in uitzonderlijke, onvoorziene en niet aan de onderneming toe te rekenen omstandigheden, geen bijkomende steun mag worden toegekend, voor individuele steun en steunregelingen inzake redding en herstructurering in de sector

van de primaire landbouwproductie, teruggebracht tot vijf jaar. De uitzonderingen op dit beginsel behoeven niet afzonderlijk bij de Commissie te worden aangemeld, mits de desbetreffende steun overeenkomstig de door de Commissie goedgekeurde voorwaarden van de regeling wordt toegekend. De in regelingen inzake reddings- en herstructureringssteun aangebrachte wijzigingen teneinde marktontwikkelingen in aanmerking te nemen die de Commissie ten tijde van de goedkeuring van deze regelingen nog niet kon voorzien, zullen van geval tot geval worden onderzocht.

5.6. CONTROLE EN JAARLIJKS VERSLAG

84. Met betrekking tot de controle en het jaarlijks verslag in de landbouwsector gelden de bepalingen van de hoofdstukken 3 en 4, met uitzondering van de verplichting een lijst van alle begunstigde ondernemingen alsmede bepaalde inlichtingen (punt 69, onder a) tot en met g)) over elk dezer ondernemingen in te dienen. Deze verplichting is niet van toepassing op regelingen voor KOLS.

85. Wanneer de regels van de punten 73 tot en met 84 zijn toegepast, moet het verslag:

- a) ofwel gegevens bevatten over de hoeveelheid (of waarde) van de productie die daadwerkelijk van de herstructureringssteun heeft geprofiteerd en over de capaciteitsvermindering op grond van voorgenoemde bepalingen,
- b) ofwel vermelden dat aan de in de punten 79, 80 en 81 gestelde voorwaarden voor vrijstelling van capaciteitsvermindering is voldaan.

5.7. OMSCHRIJVING VAN STEUNGEBIEDEN

86. Met het oog op de toepassing van deze richtsnoeren omvatten de steungebieden (zie de punten 53 en 54) met betrekking tot de ondernemers in de landbouwsector ook de probleemgebieden in de zin van Verordening (EG) nr. 1257/99 van de Raad van 17 mei 1999 inzake steun voor plattelandsontwikkeling uit het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (EOGFL) en tot wijziging en intrekking van een aantal bepaalde verordeningen ⁽³⁶⁾.

6. DIENSTIGE MAATREGELEN IN DE ZIN VAN ARTIKEL 88, LID 1

87. De Commissie stelt de lidstaten op basis van artikel 88, lid 1, van het Verdrag de volgende dienstige maatregelen voor met betrekking tot hun bestaande steunregelingen. Om door de Commissie te worden goedgekeurd moeten alle toekomstige regelingen de onderstaande regels in acht nemen.

6.1. AFZONDERLIJKE AANMELDING VAN STEUN VOOR MATERIËLE INVESTERINGEN GEDURENDE DE HERSTRUCTURERINGSPERIODE

88. Wanneer een grote onderneming herstructureringssteun ontvangt die op grond van de onderhavige richtsnoeren is onderzocht, kan de toekenning van andere investeringssteun gedurende de herstructureringsperiode, ook al is deze met een reeds goedgekeurde regeling in overeenstemming, gevolgen voor het niveau van de compenserende maatregelen hebben die door de Commissie moeten worden vastgesteld.

89. Tijdens de periode van herstructurering van een dergelijke onderneming moet alle steun ten behoeve van materiële investeringen (ongeacht het doel van deze investeringen, zoals regionale ontwikkeling, milieubescherming of anderszins) die na 30 juni 2000 wordt verleend, afzonderlijk worden aangemeld, tenzij deze onder de geldende de-minimis-regel ⁽³⁷⁾ valt.

6.2. OPGAVE AAN DE COMMISSIE VAN ALLE AAN DE BEGUNSTIGDE ONDERNEMING TOEGEKENDE STEUN

90. Wanneer een grote onderneming herstructureringssteun ontvangt die op grond van de onderhavige richtsnoeren wordt onderzocht, vereist de controle op een goede toepassing van de besluiten van de Commissie inzake dergelijke steun een grote mate van doorzichtigheid ten aanzien van latere steun die de onderneming, zelfs op grond van een reeds goedgekeurde regeling, zou kunnen ontvangen, ook indien deze overeenkomstig de punten 88 en 89 niet afzonderlijk hoeft te worden aangemeld.

91. Vanaf 30 juni 2000 moet in de aanmelding van herstructureringssteun van een dergelijke onderneming bij wijze van kennisgeving worden vermeld welke andere steun gedurende de betrokken periode ten behoeve van de onderneming wordt voorgenomen, ongeacht het soort steun, tenzij deze steun onder de geldende de-minimis-regel valt.

92. Evenzo moet in de overeenkomstig de punten 46, 47 en 48 van de onderhavige richtsnoeren ingediende verslagen worden vermeld welke andere steun gedurende de betrokken periode aan de begunstigde onderneming is toegekend, evenals de steun die gedurende de herstructureringsperiode wordt voorgenomen, tenzij deze steun onder de geldende de-minimis-regel valt.

93. De Commissie behoudt zich het recht voor, de procedure van artikel 88, lid 2, ten aanzien van alle steun in te leiden, indien de toekenning van steun op grond van de goedgekeurde regelingen niet aan de voorwaarden van deze richtsnoeren voldoet.

⁽³⁶⁾ PB L 160 van 26.6.1999, blz. 80.

⁽³⁷⁾ PB C 68 van 6.3.1996, blz. 9.

6.3. AANPASSING VAN DE BESTAANDE REGELINGEN INZAKE REDDINGS- EN HERSTRUCTURERINGSSTEUN AAN DEZE RICHTSNOEREN

94. De lidstaten moeten hun bestaande regelingen inzake reddings- en herstructureringssteun die na 30 juni 2000 van kracht zullen zijn, aanpassen om deze na die datum met de onderhavige richtsnoeren en met name met de regels van hoofdstuk 4 in overeenstemming te brengen.
95. Om de Commissie in staat te stellen deze aanpassing te controleren doen de lidstaten haar vóór 31 december 1999 een lijst met al deze regelingen toekomen. Vervolgens moeten zij haar, in ieder geval vóór 30 juni 2000 voldoende inlichtingen verstrekken om haar in staat te stellen na te gaan of de regelingen overeenkomstig deze richtsnoeren zijn gewijzigd.

7. SLOTBEPALINGEN, INWERKINGTREDING, GELDIGHEIDSDUUR EN HERZIENING VAN DE RICHTSNOEREN

7.1. WIJZIGING VAN DE RICHTSNOEREN INZAKE REGIONALE STEUNMAATREGELEN

96. Punt 4.4 van de richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen⁽³⁸⁾ wordt aldus gewijzigd, dat hierin de passage beginnend met „behalve wanneer . . .” tot en met het eind van punt 4.4 wordt geschrapt. Volgens deze passage viel de overname van een vestiging van een onderneming in moeilijkheden niet onder de definitie van initiële investering. Een dergelijke overname valt nu wel onder de definitie. Vermeld zij evenwel, dat in geval van een overname van een vestiging van een onderneming in moeilijkheden, dient te worden aangetoond dat aan de voorwaarde van punt 4.5 volgens welke de transactie tegen marktvoorwaarden moet geschieden, is voldaan.

7.2. INWERKINGTREDING EN GELDIGHEIDSDUUR

97. Behoudens het hierna bepaalde treden de onderhavige richtsnoeren in werking zodra zij in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* zijn bekendgemaakt. Zij blijven, tenzij een nieuw besluit wordt genomen, vijf jaar gelden.

7.3. STEUN VOOR KMO'S

98. Reddings- en herstructureringssteun voor KMO's die vóór 30 april 2000 afzonderlijk wordt aangemeld, wordt beoordeeld in het licht van de kaderregeling die vóór de vaststelling van de onderhavige richtsnoeren van kracht was. De verlenging van deze kaderregeling, die aan de lidstaten is meegedeeld en op 10 maart 1999 in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* is bekendgemaakt (zie voetnoot 2), wordt derhalve voor deze steun vernieuwd.
99. Opgemerkt zij dat alle regelingen onderworpen blijven aan de dienstige maatregelen van de punten 94 en 95, voorzover bepaald is dat die regelingen na 30 juni 2000 nog van kracht blijven.

7.4. STEUN VOOR GROTE ONDERNEMINGEN

100. Behoudens het hierna bepaalde zal de Commissie de verenigbaarheid van eventuele steun voor de redding en herstructurering van grote ondernemingen, evenals van alle regelingen inzake dergelijke steun aan KMO's, in het licht van de onderhavige richtsnoeren beoordelen zodra zij in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* zijn bekendgemaakt.

Vóór deze datum bij de Commissie ingeschreven aanvragen zullen evenwel worden onderzocht in het licht van de criteria die op het moment van de aanmelding van kracht waren.

7.5. NIET-AANGEMELDE STEUN

101. De Commissie zal de verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt van alle reddings- en herstructureringssteun die zonder toestemming van de Commissie en derhalve in strijd met artikel 88, lid 3, van het Verdrag, wordt toegekend, onderzoeken
- a) op de grondslag van deze richtsnoeren indien de steun, of een gedeelte daarvan, na de bekendmaking van de richtsnoeren in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* is toegekend;
- b) op de grondslag van de ten tijde van de toekenning van de steun geldende richtsnoeren in alle andere gevallen.

⁽³⁸⁾ PB C 74 van 10.3.1998, blz. 9.

BIJLAGE I

AANMELDINGSFORMULIER VOOR AD-HOCHERSTRUCTURERINGSSTEUN

I. Gegevens betreffende de onderneming

- Naam van de onderneming.
- Rechtsvorm van de onderneming.
- Bedrijfstak waartoe de onderneming behoort overeenkomstig de NACE-code.
- Namen van de voornaamste aandeelhouders en hun respectieve participaties.
- Vermelding van alle aandeelhoudersovereenkomsten (vorming van vaste kern, recht van voorkoop enz.).
- Indien de onderneming tot een concern behoort, afschrift van het volledige en bijgewerkte organigram van het gehele concern met de onderlinge banden, uitgedrukt in kapitaal en stemrecht.
- Indien de onderneming is ontstaan uit een aankoop van activa na een liquidatieprocedure of een gerechtelijke saneringsprocedure, de bovenvermelde gegevens voor de betrokken onderneming of ondernemingen.
- Vestigingsplaats van alle voornaamste productie-eenheden in de gehele wereld, met aantallen werknemers.
- Indien de onderneming als een kleine of middelgrote onderneming wordt beschouwd, moet de lidstaat aantonen dat de onderneming aan alle criteria van de communautaire definitie van een dergelijke onderneming voldoet. Indien zulks het geval is, moet de lidstaat uiteenzetten waarom de onderneming niet in aanmerking komt voor een regeling inzake herstructureringssteun voor KMO's (er bestaan geen regelingen of er is niet aan de voorwaarden om voor dergelijke steun in aanmerking te komen, voldaan).
- Afschrift van, zo mogelijk, de laatste drie resultatenrekeningen en in ieder geval van de laatste resultatenrekening.
- In voorkomend geval, afschrift van en eventuele gerechtelijke beslissing inzake de benoeming van een tijdelijke bewindvoerder of de inleiding van een onderzoekprocedure.

II. Marktstudies

De lidstaat moet een afschrift voorleggen van de marktstudie, voor de markt of markten waarop de in moeilijkheden verkerende onderneming werkzaam is, met de naam van de instelling die de studie heeft uitgevoerd. Deze marktstudie moet met name bevatten:

- een nauwkeurige bepaling van de markt waarop de studie betrekking heeft;
- de naam van de voornaamste concurrenten met hun respectieve marktaandelen, op mondiaal, communautair of nationaal vlak naargelang van het geval;
- de ontwikkeling van de marktaandelen van de onderneming gedurende de afgelopen jaren;
- een beoordeling van de totale productiecapaciteit op communautair vlak gelet op de vraag en de conclusie ten aanzien van het al dan niet bestaan van overcapaciteit;
- vooruitzichten op communautair vlak met betrekking tot de ontwikkeling van de vraag, de ontwikkeling van de cumulatieve productiecapaciteit van de markt en het prijsverloop op deze markt voor de eerstkomende vijf jaar.

III. Omschrijving van de steun

- Toon aan dat de moeilijkheden van de onderneming een specifiek karakter hebben en niet het gevolg zijn van een willekeurige kostenallocatie binnen een concern.
- Geef aan of de onderneming reeds reddingssteun heeft ontvangen en zo ja, vermeld de datum van goedkeuring en voeg de toezegging van de lidstaat toe om een herstructurerings- of liquidatieplan in te dienen.
- Geef aan of de onderneming of een van haar dochterondernemingen, waarvan zij ten minste 25 % van het kapitaal of van de stemrechten bezit, reeds herstructureringssteun hebben ontvangen of steun die in het verleden als zodanig werd beschouwd. Zo ja, wordt u verzocht de eerdere beschikkingen van de Commissie te vermelden.

- Geef de steunvorm aan en het bedrag van het totale met de steun verbonden financiële voordeel.
- Geef aan welke compenserende maatregelen de lidstaat voorstelt om de mededingverstorende effecten op communautair vlak tegen te gaan.
- Noem alle soorten steun die de onderneming vóór het einde van haar herstructureringsperiode zou kunnen ontvangen, tenzij deze steunmaatregelen onder de de-minimis-regel vallen.

IV. Herstructureringsplan

De lidstaat moet een herstructureringsplan indienen overeenkomstig de bepalingen van de punten 29 tot en met 47, dat tenminste de volgende gegevens bevat:

- presentatie van de verschillende hypothesen inzake de marktontwikkeling die uit de marktstudie naar voren komen;
- analyse van de verschillende factoren die de onderneming in een moeilijke situatie hebben gebracht;
- uitzetting van de voor de onderneming in de eerstkomende jaren voorgenomen strategie;
- omschrijving van de verschillende voorgenomen herstructureringsmaatregelen met de daaraan verbonden kosten;
- vergelijkende beoordeling van de economische en sociale gevolgen op regionaal en/of nationaal vlak, van de sluiting van de steunontvangende onderneming en van de uitvoering van het herstructureringsplan;
- een tijdschema inzake de tenuitvoerlegging van de verschillende maatregelen en de termijn voor de volledige tenuitvoerlegging van het herstructureringsplan;
- een zeer nauwkeurige omschrijving van de financiële planning van de herstructurering:
 - gebruik van nog beschikbare eigen middelen;
 - verkoop van activa of dochterondernemingen om bij te dragen aan de financiering van de herstructurering;
 - financiële toezeggingen van de verschillende particuliere aandeelhouders en de voornaamste kredietinstellingen die leningen verstrekken;
 - bedrag van de overheidssteun en motivering van de noodzaak ervan;
 - eventueel gebruik van terugbetaalbare voorschotten of van een clause inzake herstel van winstgevendheid met het oog op de terugbetaling van de steun;
- verwachte resultatenrekeningen voor de eerstkomende vijf jaar met een raming van de rentabiliteit van het eigen vermogen en een gevoeligheidsanalyse op basis van verschillende scenario's;
- verslag van het overleg met de werknemersorganisaties van de onderneming over de voorgenomen herstructurering;
- naam van de opsteller(s) van het herstructureringsplan en datum van voltooiing ervan.

V. Toezegging van de lidstaat

De lidstaat moet een toezegging overleggen waarin hij verklaart dat hij, in de verslagen betreffende goedgekeurde herstructureringssteun, alle nuttige inlichtingen zal verstrekken over de steun, ongeacht de aard ervan, die al dan niet in het kader van een regeling aan de begunstigde onderneming is verleend, tot de herstructureringsperiode verstreken is.

BIJLAGE II

AANMELDINGSFORMULIER VOOR REDDINGSSTEUN

Noodzakelijke gegevens betreffende de onderneming

Naam van de onderneming:

Rechtsvorm van de onderneming:

Bedrijfstak waartoe de onderneming behoort:

Aantal werknemers (eventueel geconsolideerd):

Bedrag van de exploitatiekosten en financiële lasten in de afgelopen twaalf maanden:

Maximumbedrag van de voorgenomen lening:

Naam van de instelling die de lening verstrekt:

Verplicht over te leggen stukken

- Laatste resultatenrekening met balans, of gerechtelijke beslissing om met betrekking tot de onderneming overeenkomstig het nationale vennootschapsrecht een onderzoekperiode te openen.
 - Toezegging van de lidstaat om de Commissie binnen een termijn van ten hoogste zes maanden vanaf de datum van goedkeuring van de reddingssteun hetzij een herstructureringsplan, hetzij een liquidatieplan voor te leggen, hetzij aan te tonen dat de lening en de steun volledig zijn uitgekeerd.
 - Liquiditeitsplan voor de eerste zes maanden waarin de op korte termijn te lenen bedragen worden aangegeven.
 - Afschrift van de aan de in moeilijkheden verkerende onderneming aangeboden leningovereenkomst (gekoppeld aan reddingssteun), waarin de voorwaarden inzake de uitkering van de geleende bedragen en de bepalingen inzake de terugbetaling ervan zijn opgenomen.
 - Afschrift van de ontwerpgarantie ter dekking van de betrokken lening indien een dergelijke garantie is voorzien.
-

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag

(Gevalen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)

(1999/C 288/03)

Datum waarop het besluit is genomen: 3.9.1999

Lidstaat: Italië

Nummer van de steunmaatregel: N 119/99

Benaming: Maatregelen ten gunste van de sector zuivel

Doelstelling: De aanpassing van bedrijven aan de communautaire normen voor de productie en de afzet van melk en zuivelproducten vergemakkelijken

Rechtsgrond: Articolo 1, paragrafo 2, della legge n. 423 del 2 dicembre 1998 «Interventi strutturali e urgenti nel settore agricolo, agrumicolo e zootecnico»

Begrotingsmiddelen: 60 miljard ITL (30,99 miljoen EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag:

- Investerings in de landbouwbedrijven: 35 % (75 % in de agrarische probleemgebieden)
- Steun voor de kwaliteitscontrole: 70 %
- Investerings voor de verwerking in de zuivelsector: 55 % (75 % in gebieden van doelstelling 1)

Looptijd: Onbepaald

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 3.9.1999

Lidstaat: Italië (Piemonte)

Nummer van de steunmaatregel: N 376/99

Benaming: Voorschriften inzake de ontwikkeling van de biologische landbouw

Doelstelling: Ontwikkeling van de biologische landbouw

Rechtsgrond: Disegno di legge regionale n. 297 «Norme per lo sviluppo dell'agricoltura biologica»

Begrotingsmiddelen: Niet gemeld

Steunintensiteit of steunbedrag: 80 % voor de beheersuitgaven van verenigingen van bedrijven die aan biologische landbouw doen

Looptijd: Onbepaald

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 3.9.1999

Lidstaat: Italië

Nummer van de steunmaatregel: N 128/99

Benaming: Uitbreiding van de instrumenten die zijn opgenomen in de programmering waarover in de sectoren landbouw en visserij is onderhandeld

Doelstelling: Inschakeling van de sectoren landbouw en visserij in de plaatselijke maatregelen ter bevordering van de werkgelegenheid

Rechtsgrond:

- Articolo 10, comma 1, del decreto legislativo 30 aprile 1998 n. 173
- Deliberazione CIPE 11 novembre 1998, n. 127
- Progetto di decreto del ministero del Tesoro, del bilancio e della programmazione economica recante le modalità di attuazione degli strumenti della programmazione negoziata, in attuazione al punto 2 A) della Deliberazione CIPE 11 novembre 1998, n. 127

Begrotingsmiddelen: Onbepaald

Steunintensiteit of steunbedrag: Verschilt volgens de aard van de maatregelen

Looptijd: Onbepaald

Datum waarop het besluit is genomen: 3.9.1999

Lidstaat: Portugal

Nummer van de steunmaatregel: N 424/99

Benaming: Steun voor de opslag van aardappelen en kredieten voor de aankoop van consumptieaardappelen

Doelstelling: De aardappelmarkt in Portugal stabiliseren

Rechtsgrond:

- Projecto de Despacho conjunto do Ministro das Finanças e do Ministro da Agricultura
- Projecto de Decreto-lei que cria uma linha de crédito para financiamento da aquisição de batata de consumo

Begrotingsmiddelen:

- Particuliere opslag: 80 miljoen PTE (0,399 miljoen EUR)
- Kredieten: 4 miljard PTE (19,95 miljoen EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag:

- Particuliere opslag: 8 PTE/kg (39,9 EUR/ton)
- Kredieten: 30 PTE/kg (149,64 EUR/ton)

Looptijd: Vier maanden, vanaf de datum van goedkeuring

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag

(Gevalen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)

(1999/C 288/04)

(Voor de EER relevante tekst)

Datum waarop het besluit is genomen: 6.7.1999

Lidstaat: Spanje (Catalonië)

Nummer van de steunmaatregel: N 154/99

Benaming: Verlenging van regeling N 862/95 — Maatregelen ten behoeve van de verwerking van industrieel afval

Doelstelling: Bevorderen van investeringen ten behoeve van een beter milieu; stimuleren van milieubalansen

Rechtsgrond: Decisión de la Generalitat de Cataluña

Begrotingsmiddelen: 400 miljoen ESP (2,4 miljoen EUR) per jaar

Steunintensiteit of steunbedrag:

- 15 % bruto voor de aanpassing aan verplichte normen
- 30 % bruto om verder te gaan dan de verplichte normen
- 40 % bruto voor „zachte” steun (80 % voor milieubalansen die minder dan 3 005 EUR kosten)
- 10 % verhoging voor het MKB

Looptijd: 2000-2004

Andere inlichtingen: Jaarlijks verslag; aanmelding van herfinancieringen en aanpassingen

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 20.7.1999

Lidstaat: Nederland

Nummer van de steunmaatregel: N 600/98

Benaming: O&O-programma duurzame energie

Doelstelling: Bevordering van industrieel onderzoek op het gebied van duurzame energie en het stimuleren van samenwerking tussen de kennisinfrastructuur en de industrie

Rechtsgrond: Kaderwet EZ-subsidies

Begrotingsmiddelen: 15 miljoen NLG (circa 6,7 miljoen EUR)

Looptijd: 1999-2002

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 20.7.1999

Lidstaat: België

Nummer van de steunmaatregel: N 644/98

Benaming: „Vlamivorm”

Doelstelling: Bevordering van opleiding

Rechtsgrond: Het decreet houdende een vermindering van de onroerende voorheffing ter stimulering van tewerkstellingsbevorderende investeringen in vorming

Begrotingsmiddelen: 74 miljoen EUR

Steunintensiteit of steunbedrag: Voor kleine ondernemingen, maximaal 620 EUR per werknemer. In andere gevallen, 248 EUR per werknemer. Indien het gaat om in 1998 gecreëerde aanvullende nieuwe banen, kunnen deze bedragen worden vermeerderd met 124 EUR of 248 EUR indien de baan bestemd is voor een laaggeschoolde langdurige werkloze

Looptijd: 1999

Andere inlichtingen: Verslag

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 22.7.1999

Lidstaat: Spanje (Aragón)

Nummer van de steunmaatregel: N 340/99

Benaming: Steun voor de schepping van werkgelegenheid door de reorganisatie van de arbeidstijd — Aragón

Doelstelling: Schepping van werkgelegenheid in Aragón door de reorganisatie van de arbeidstijd

Rechtsgrond: Decreto del Gobierno de Aragón sobre medidas incentivadoras a la creación de empleo como consecuencia de la reordenación del tiempo de trabajo

Begrotingsmiddelen: 20 miljoen ESP (120 202,42 EUR) voor 1999

Steunintensiteit of steunbedrag: 500 000 ESP (3 005 EUR) per werkloze die wordt aangeworven voor een voltijdse baan van onbepaalde duur. 200 000 ESP (1 202 EUR) indien het gaat om personen boven de 40, vrouwen, gehandicapten, langdurig werklozen of ongeschoolde jongeren

Looptijd: Onbepaald

Andere inlichtingen: Jaarverslag

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 1.9.1999

Lidstaat: Oostenrijk (Karinthië)

Nummer van de steunmaatregel: N 249/99

Benaming: Fonds Economische Ontwikkeling — Karinthië

Doelstelling: Steun voor regionale economische ontwikkeling

Rechtsgrond: Kärntner Wirtschaftsförderungsfondsgesetz

Begrotingsmiddelen: Circa 23 miljoen EUR per jaar

Steunintensiteit of steunbedrag: Investeringssteun: 15 %/7,5 % voor het MKB en afhankelijk van de regionale steunkaart

Looptijd: 1.1.2000 tot 31.12.2006

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 1.9.1999

Lidstaat: Spanje

Nummer van de steunmaatregel: N 393/99

Benaming: Plan Technologique Machines — Outil

Doelstelling: Steun voor onderzoek en ontwikkeling

Rechtsgrond: Orden Ministerial

Begrotingsmiddelen: 13,06 miljard ESP (78,492 miljoen EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag:

— 75 % voor de studies inzake de technische uitvoerbaarheid voorafgaand aan de activiteiten op het gebied van industrieel onderzoek

— 50 % voor de studies inzake de technische uitvoerbaarheid voorafgaand aan het pre concurrentieel onderzoek

— 50 % voor de industriële onderzoekprojecten en 25 % voor de activiteiten op het gebied van pre concurrentiële ontwikkeling

— Rentesubsidie van 10 % voor het MKB, van 10 % voor de steunzones van artikel 87, lid 3, onder a), en van 5 % voor de steunzones van artikel 87, lid 3, onder c)

Looptijd: 1999-2003

Andere inlichtingen: Jaarlijks verslag

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag

(Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)

(1999/C 288/05)

Datum waarop het besluit is genomen: 7.9.1999

Lidstaat: België

Nummer van de steunmaatregel: N 499/99

Benaming: Maatregelen ten gunste van door de dioxinecrisis getroffen producenten

Doelstelling: Ondersteuning van de door de dioxinecrisis getroffen sector dierlijke productie

Rechtsgrond: Overeenkomst tussen de Belgische overheid en de Belgische Vereniging van Banken

Begrotingsmiddelen: 25 miljard BEF (ongeveer 619 miljoen EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag: Steunintensiteit: 10,2 % van het bedrag van de leningen

Looptijd: Acht jaar

Andere inlichtingen: — Indiening van de nationale uitvoeringsbepalingen

— Indiening van een jaarlijks verslag over de uitvoering van de maatregel

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 (voorheen artikelen 92 en 93) van het EG-Verdrag

(Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt)

(1999/C 288/06)

(Voor de EER relevante tekst)

Datum waarop het besluit is genomen: 17.3.1999

Lidstaat: Italië (Lombardije)

Nummer van de steunmaatregel: N 648/98

Benaming: Reddingssteun in de vorm van een staatsgarantie over bankleningen ten behoeve van Entreprisa SpA, een in surséance verkerende onderneming

Doelstelling: De onderneming de gelegenheid bieden haar activiteiten te voltooien en voort te zetten en nog te ontvangen vorderingen van de Libische autoriteiten te innen (bouwactiviteiten)

Rechtsgrond: Legge 3.4.1979 n. 95

Steunintensiteit of steunbedrag: 32,250 miljard ITL (16,7 miljoen EUR)

Looptijd: Zes maanden

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 26.5.1999

Lidstaat: Italië

Nummer van de steunmaatregel: N 180/99

Benaming: Steunregeling voor de scheepsbouw 1999-2003

Doelstelling: Scheepsbouw

Rechtsgrond: Disegno di legge recante misure di sostegno all'industria cantieristica navale e armatoriale e alla ricerca applicata nel settore navale

Begrotingsmiddelen: 1999: 44 miljard ITL (22 724 103 EUR)

Steunintensiteit of steunbedrag: In overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1540/98 van de Raad

Looptijd: 1999-2003

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 21.4.1999

Lidstaat: Spanje (Navarra)

Nummer van de steunmaatregel: N 94/99

Benaming: Steun voor Rockwool Peninsular SA, Spanje (Navarra)

Doelstelling: Investerings- en werkgelegenheidssteun (minerale wol)

Rechtsgrond: Decreto Foral n° 1/1982 de 16 de septiembre de 1982

Steunintensiteit of steunbedrag: 13,2 % NSE

Looptijd: Twee jaar

Andere inlichtingen: Indiening jaarlijks verslag gedurende twee jaar

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 25.8.1999

Lidstaat: Frankrijk

Nummer van de steunmaatregel: N 276/99

Benaming: EURIMUS-Programma — Eureka 1884

Doelstelling: Steun voor Europese samenwerkingsprojecten inzake onderzoek en ontwikkeling op het gebied van microsysteemen

Rechtsgrond: Régime filière électronique

Begrotingsmiddelen: 54 miljoen EUR

Steunintensiteit of steunbedrag: Maximaal 50 %

Looptijd: Tot september 2003

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 25.8.1999

Lidstaat: Duitsland (Beieren)

Nummer van de steunmaatregel: N 343/99

Benaming: Beiers leningsprogramma voor KMO's

Doelstelling: Bevordering van investeringen door KMO's

Rechtsgrond: Richtlinie zur Durchführung des Bayerischen Kreditprogramms für die Förderung des Mittelstandes in Verbindung mit allgemeinen haushaltrechtlichen Bestimmungen

Begrotingsmiddelen: Gepland voor 1999 en 2000: 80 miljoen DEM (40 miljoen EUR) (+ 9 miljoen DEM in het kader van EFRO) per jaar

Steunintensiteit of steunbedrag: Maximaal:

— 15 % voor kleine ondernemingen

— 7,5 % voor middelgrote ondernemingen

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 25.8.1999

Lidstaat: Oostenrijk

Nummer van de steunmaatregel: N 367/99

Benaming: ERP-programma inzake toerisme

Doelstelling: Bevordering van de investeringen in toerisme

Rechtsgrond: Richtlinien für das ERP-Tourismus-Programm; ERP-Fonds-Gesetz

Begrotingsmiddelen: Subsidie-equivalent: 60 miljoen ATS (4,36 miljoen EUR) per jaar

Steunintensiteit of steunbedrag: In ieder geval niet meer dan 15 % bruto voor kleine en 7,5 % bruto voor middelgrote ondernemingen en in steungebieden niet meer dan de toelaatbare steunplafonds voor Oostenrijk

Looptijd: Onbepakt

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 1.9.1999

Lidstaat: Denemarken

Nummer van de steunmaatregel: N 331/99

Benaming: Schadevergoeding voor de verliezen die de bedrijven lijden bij de bestrijding van visziekten

Doelstelling: Diergezondheid en bescherming van de volksgezondheid via maatregelen op het gebied van preventie, bewaking, controle en bestrijding van veeziekten, zoönoses en zoönosesverwekkers bij dieren, in diervoeding en in dierlijke producten

Rechtsgrond: Lov om sygdomme og infektioner hos dyr

Steunintensiteit of steunbedrag: In overeenstemming met de Richtsnoeren voor het onderzoek van de nationale steunmaatregelen in de visserij- en aquacultuursector (PB C 100 van 27.3.1997) en Verordening (EG) nr. 2468/98

Looptijd: Onbepaald

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

Datum waarop het besluit is genomen: 7.9.1999

Lidstaat: Spanje (Catalonië)

Nummer van de steunmaatregel: N 263/B/99

Benaming: Steun voor het verkrijgen van de ISO 9000-keur

Doelstelling: MKB uit de visserijsector helpen bij het verkrijgen van de ISO 9000-keur

Rechtsgrond: Resolución de 6 de marzo de 1998 por la que se aprueban las bases para la concesión de ayudas para la obtención de la certificación ISO 9000

Begrotingsmiddelen: 100 miljoen ESP (600 000 EUR) per jaar

Steunintensiteit of steunbedrag: 30 % van de uitgaven

Looptijd: Onbepaald

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 40/99 (ex NN 178/97) — België — Steun ten gunste van de onderneming Verlipack (Wallonië)

(1999/C 288/07)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft België bij schrijven van 1 juli 1999, die na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Directoraat Overheidssteun
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 296 98 16.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van België worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

Op 16 september 1998 ⁽¹⁾, besloot de Commissie geen bezwaar te maken tegen de inbreng van 8 676 273,37 EUR (350 miljoen BEF) kapitaal door het Waals Gewest in Verlipack overeenkomstig de artikelen 87 e.v. van het EG-Verdrag.

Deze conclusie berustte op de door België verstrekte informatie, volgens welke het Waals Gewest zich bij de inbreng van kapitaal had gedragen als een inbrenger van risicokapitaal onder in een markteconomie normale omstandigheden in de zin van de richtsnoeren inzake kapitaalbreng door de overheid in ondernemingen ⁽²⁾. Het feit dat de groep Heye-Glas tegelijkertijd daadwerkelijk een meerderheidsparticipatie van 12 766 516,53 EUR (515 miljoen BEF) in Verlipack had genomen, toonde aan dat de vooruitzichten inzake de rentabiliteit op termijn en de levensvatbaarheid van de onderneming goed waren.

Door persberichten (onder meer in de Financieel Economische Tijd van 20 oktober 1998) en door verschillende klachten werd de aandacht van de Commissie gevestigd op bijkomende steunmaatregelen, te weten de toekenning door de SRIW ⁽³⁾ van twee leningen van elk 6 197 338,12 EUR (250 miljoen BEF) aan Heye, bestemd om zijn inbreng van kapitaal in Verlipack te financieren.

In antwoord op verzoeken van de Commissie van 14 december 1998 en 13 januari en 12 februari 1999 bevestigde België bij brief van 25 februari 1999 dat deze twee leningen waren toegelend.

Bij brieven van 14 december 1998 en 23 maart 1999 stelde de Commissie België in de gelegenheid opmerkingen te maken

ingeval de beschikking van 16 september 1998 op tijdens haar onderzoek verstrekte onjuiste informatie berustte.

Bovendien bleek uit het faillissement van de vennootschappen van de groep Verlipack in januari 1999 dat de vooruitzichten van de onderneming op het ogenblik van de sluiting van de overeenkomst inzake technische en financiële bijstand en bijstand op het gebied van het management met de Duitse glasgroep Heye-Glas ten onrechte als zeer gunstig waren beoordeeld.

Aangezien aan de Commissie informatie is onthouden die voor haar beschikking van doorslaggevend belang zou zijn geweest, moet zij uiting geven aan twijfel omtrent de juistheid en grondigheid van de haar verstrekte informatie, hetgeen voor haar aanleiding kan zijn om haar beschikking te herroepen.

De Commissie betwijfelt met name sterk of het Waals Gewest het beginsel van de particuliere investeerder onder normale markteconomische omstandigheden in acht heeft genomen.

Bij de terbeschikkingstelling van vers kapitaal aan de groep Verlipack heeft Heye namelijk gebruik gemaakt van overheidsmiddelen, waarvan het bedrag nagenoeg gelijk was aan dat van zijn inbreng in Verlipack. Een particuliere investeerder zou echter niet, zoals het Waals Gewest heeft gedaan, enerzijds een participatie van 25,35 % hebben genomen en anderzijds Heye 12 394 676,24 EUR (500 miljoen BEF) hebben geleend om zijn meerderheidsdeelneming in Verlipack te financieren.

Indien er geen sprake is van een inbreng van particuliere middelen, gaat de inbreng van kapitaal door de Waalse autoriteiten niet langer gepaard met een inbreng door een privé-aandeelhouder.

⁽¹⁾ PB C 29 van 4.2.1999, blz. 13.

⁽²⁾ EG-Bulletin 9-1984.

⁽³⁾ Société Régionale d'Investissement de Wallonie.

Zoals bepaald in de twee overeenkomsten betreffende de obligatielening en de gewone lening, werden de betrokken bedragen aangewend om de industriële vennootschappen van de groep Verlipack in Wallonië van nieuwe financiële middelen te voorzien. De Commissie constateert dat de groep Heye geen eigen middelen heeft willen gebruiken. Zij merkt voorts op dat een geldschietter geen risicokapitaal zou hebben geleend dat bestemd was voor een onderneming van de levensvatbaarheid waarvan de groep Heye blijkbaar niet overtuigd was. De Commissie concludeert dat de Waalse autoriteiten zich noch bij de toekenning van de twee leningen, noch bij de inbreng van vers kapitaal in Verlipack hebben gedragen als een particuliere investeerder onder normale markteconomische omstandigheden voor wie het onder de gegeven omstandigheden aanvaardbaar was eigen middelen in Verlipack in te brengen.

De toekenning van de twee leningen vormt derhalve steun die als onrechtmatig moet worden beschouwd.

De Commissie heeft op grond van de afwijkingsbepaling in artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag de steun op zijn verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt getoetst. Zij heeft daarbij op grond van de kaderregelingen en richtsnoeren waarin zij op doorzichtige wijze heeft uiteengezet hoe zij deze afwijkingsbepaling uitlegt, onderzocht of deze afwijkingsbepaling van toepassing is.

De Commissie is na dit onderzoek van oordeel dat de aan Verlipack verleende steun niet kan worden goedgekeurd op grond van de kaderregeling inzake reddings- en herstructureeringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden⁽⁴⁾. Op basis van de gegevens waarover de Commissie beschikt, kan deze steun evenmin worden beschouwd als steun om de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid of van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken. Op de markt voor hol verpakkingsglas waarop Verlipack werkzaam is, vindt intracommunautaire handel plaats en bij deze handel wordt concurrentie gevoerd. Bovendien is, naar de bestuurders van Verlipack hebben verklaard, het faillissement van de onderneming het gevolg van de ineensdorting van de prijzen, die op haar beurt is toe te schrijven aan overcapaciteit bij de glasproductie op de markt van Midden-Europa. Tenslotte constateert de Commissie dat de door de Waalse autoriteiten verleende steun de voorwaarden inzake het handelsverkeer zodanig kunnen veranderen dat het gemeenschappelijk belang wordt geschaad.

De Commissie beschikt in het huidige stadium niet over gegevens op grond waarvan zou kunnen worden geconcludeerd dat aan de voorwaarden voor toepassing van de afwijkingsbepaling in artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag op de betrokken steun is voldaan. De Commissie besluit bijgevolg de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 88 van het EG-Verdrag⁽⁵⁾.

Overeenkomstig artikel 14 van voornoemde verordening kan onrechtmatige steun van de begunstigde worden teruggevorderd.

⁽⁴⁾ PB C 368 van 23.12.1994, blz. 12.

⁽⁵⁾ PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

Tekst van de brief

„1. INLEIDING

Op 16 september 1998 besloot de Commissie geen bezwaar te maken tegen de maatregelen van het Waals Gewest ten gunste van Verlipack⁽⁶⁾, na deze maatregelen aan de artikelen 87 en volgende van het EG-Verdrag en artikel 61 van de EER-Overeenkomst te hebben getoetst.

De inbreng door de overheid van 200 miljoen BEF kapitaal in de Holding Verlipack II⁽⁷⁾ met 150 miljoen BEF verhoogd door omzetting van een door de Waalse autoriteiten toegekende participatielening⁽⁸⁾ werd als verenigbaar met de richtsnoeren inzake kapitaal inbreng door de overheid in ondernemingen⁽⁹⁾ beschouwd. Volgens de Belgische autoriteiten vond de inbreng van overheidskapitaal plaats in samenhang met de inbreng van 500 miljoen BEF privékapitaal door de groep Heye-Glas bij de verhoging van het kapitaal van de Holding Verlipack⁽¹⁰⁾ op 11 april 1997. De deelneming van de overheid in het kapitaal was dus een minderheidsdeelneming ten opzichte van de deelneming van de particuliere investeerder.

De Commissie hield ook rekening met het feit dat de maatregelen van het Waals Gewest werden genomen op grond van gunstige vooruitzichten op termijn die, zoals door de deelneming van de particuliere investeerder werd bewezen, lieten verwachten dat Verlipack levensvatbaar zou zijn. Tenslotte achtte de Commissie de overheidsmaatregelen in overeenstemming met het gedrag van een particuliere investeerder onder normale markteconomische omstandigheden.

Volgens persberichten die vanaf eind oktober 1998 verschenen, zou Verlipack echter in 1998 een structureel verlies van 715 miljoen BEF lijden. Bovendien werd gesteld dat het bij het bedrag van 500 miljoen BEF dat door de groep Heye in de Holding Verlipack I werd ingebracht, in werkelijkheid om middelen ging die in de vorm van twee obligatieleningen van elk 250 miljoen BEF van het Waals Gewest, meer bepaald van de SRIW⁽¹¹⁾ afkomstig waren.

De Commissie ontving ook verschillende klachten waarin haar aandacht op diezelfde informatie werd gevestigd en waarin haar werd gevraagd de zaak in het licht van de nieuwe elementen opnieuw te onderzoeken.

Op 14 december 1998 verzocht de Commissie de Belgische autoriteiten om opheldering. Bij brief van 23 december 1998 verzocht de Belgische regering haar een antwoordtermijn toe te kennen; dit verzoek werd op 6 januari 1999 ingewilligd.

⁽⁶⁾ PB C 29 van 4.2.1999, blz. 13.

⁽⁷⁾ Opgericht op 11.4.1997.

⁽⁸⁾ Toegekend op 7.4.1997.

⁽⁹⁾ EG-Bulletin 9-1984.

⁽¹⁰⁾ Opgericht op 24.1.1997.

⁽¹¹⁾ Société Régionale d'Investissement de Wallonie, een naamloze vennootschap van openbaar nut.

Op 13 januari 1999, na de stopzetting van de activiteiten van de fabriek te Mol (Vlaanderen) en de op 7 januari 1999 aangekondigde indiening van een aanvraag om een gerechtelijk akkoord voor de fabrieken te Jumet en Ghlin (Wallonië), werd een nieuw verzoek om inlichtingen betreffende de evolutie van Verlipack tot de Belgische autoriteiten gericht, waarin deze er enerzijds aan werden herinnerd dat zij alle door de Commissie bij brief van 23 december 1998 gevraagde inlichtingen dienden te verstrekken, en zij er anderzijds op werden geattendeerd dat de Commissie ten aanzien van nieuwe overheidsmaatregelen ten gunste van Verlipack een restrictief standpunt zou kunnen innemen.

De Rechtbank van koophandel van Turnhout sprak op 11 januari 1999 het faillissement van de vestiging van Verlipack te Mol (Vlaanderen) uit, terwijl het Tribunal de commerce van Mons op 18 januari 1999 het faillissement van de zes vennootschappen van de glasgroep Verlipack (de vestigingen te Ghlin en Jumet — Wallonië —, Verlipack Belgium, Verlipack Engineering, Verlimo en Imcourlease) uitsprak.

Bij brief van 28 januari 1999 verzocht de Belgische regering haar een bijkomende antwoordtermijn van 15 dagen toe te kennen; dit verzoek werd op 2 februari 1999 door de Commissie ingewilligd.

Bij brief van 4 februari 1999, ingeschreven op 9 februari 1999, lieten de Belgische autoriteiten weten dat het Waals Gewest, „met name rekening houdend met het laatste besluit van de Europese Commissie”, niet voornemens was de periode van het gerechtelijk akkoord te financieren. Bij brief van 16 maart 1999, ingeschreven op 18 maart 1999, bevestigde de Belgische regering in antwoord op de brief van de Commissie van 12 februari 1999 dat het Vlaams Gewest niet voornemens was maatregelen ten gunste van de vestiging te Mol te nemen.

Bij brief van 25 februari 1999, ingeschreven op 1 maart 1999, verstrekten de Belgische autoriteiten de gevraagde aanvullende inlichtingen. De Commissie zag zich op grond van die inlichtingen genoodzaakt het geheel van de in 1997 door het Waals Gewest ten gunste van Verlipack genomen maatregelen opnieuw te onderzoeken.

2. DE BEGUNSTIGDE

SA Verlipack was, totdat zij op 18 januari 1999 failliet werd verklaard, de grootste Belgische producent van hol verpakkingsglas, met een marktaandeel van 20 % in België en van 2 % in de Europese Unie en met 735 werknemers in haar fabrieken te Ghlin en Jumet (Wallonië) en te Mol (Vlaanderen). De naamlose vennootschappen Verlipack-Ghlin, Verlipack-Jumet en Verlipack Mol werden in 1985 opgericht in het kader van de door de Commissie goedgekeurde herstructurering van de holglassector⁽¹²⁾; de Nationale Maatschappij voor de herstructurering van

de nationale sectoren nam een participatie van 49 % in deze vennootschappen. De twee Waalse productievestigingen van Verlipack (Jumet en Ghlin) zijn gelegen in een steungebied in de zin van artikel 87, lid 3, onder c), EG-Verdrag, waarvoor een reeds door de Commissie goedgekeurde regionale steunregeling geldt⁽¹³⁾.

In 1989 verwierf het Waals Gewest overeenkomstig de bijzondere wet van 16 januari 1989 de aandelen zonder stemrecht van de vestigingen te Ghlin en Jumet, terwijl de aandelen van de vestiging te Mol aan het Vlaams Gewest werden overgedragen. Ten gevolge van verschillende kapitaalverhogingen door de particuliere aandeelhouder (Imcopack Wallonie en Imcopack Vlaanderen) verminderde nadien de overheidsdeelneming. Tenslotte verkocht het Waals Gewest in december 1996 zijn aandelen van de twee Waalse vestigingen, waarvan de waarde op 113 712 000 BEF werd geraamd, aan de groep Beaulieu.

In september 1996 sloot de Duitse industriegroep Heye-Glas een overeenkomst inzake technische bijstand met de groep Verlipack. Deze overeenkomst werd nadien, op 11 april 1997, tot bijstand op het gebied van het management en financiële bijstand uitgebreid. Op laatstgenoemde datum nam de glasgroep Heye in het kader van een kapitaalverhoging een participatie van 515 miljoen BEF in de Holding Verlipack I en het Waals Gewest de Holding Verlipack II opgericht.

3. BESCHRIJVING VAN DE MAATREGELEN

3.1. Maatregelen die onder toepassing van de beschikking van de Commissie van 16 september 1998 vallen

Bij de oprichting van de Holding Verlipack II, waarvan de aandeelhouder de Holding Verlipack I is met een kapitaal van 1,030 miljard BEF, dat voor de helft eigendom is van de groep Beaulieu en voor de helft van de Duitse groep Heye (die een aandeel meer bezit), nam het Waals Gewest een participatie van 200 miljoen BEF. Door omzetting van de participatielening van 150 miljoen BEF nam zijn deelneming toe tot 350 miljoen BEF, hetgeen overeenkomt met 25,35 % van het kapitaal van de Holding Verlipack II.

3.2. Maatregelen die niet onder toepassing van de beschikking van de Commissie van 16 september 1998 vallen

Uit de door uw autoriteiten op 25 februari 1999 verstrekte aanvullende inlichtingen blijkt dat het Waals Gewest bijkomende maatregelen heeft genomen toen de groep Heye aandeelhouder van Verlipack is geworden. Overeenkomstig de besluiten van 8 januari en 12 maart 1997 van de raad van bestuur van de SRIW werden aan Heye twee leningen van elk 250 miljoen BEF toegekend, „d.w.z. het bedrag van de inbreng in geld van Heye in de holding A (bedrag dat overigens als kapitaal in de Holding B en vervolgens als kapitaal in de exploitatievennootschappen Verlipack is ingebracht”.

⁽¹²⁾ Steunmaatregel N 123/85.

⁽¹³⁾ PB L 312 van 9.11.1982.

Het betreft in casu:

- een op 27 maart 1997 uitgegeven obligatielening van 250 miljoen BEF met een looptijd van vijf jaar tegen een rente van 5,10 % plus 1 % risicopremie, bestemd voor het financieren van de kapitalisatie van de vestigingen te Ghlin en Jumet en van investeringen in de drie exploitatievestigingen van de groep Verlipack, waaronder de vestiging te Mol in Vlaanderen.

En clause inzake voorwaardelijke afstand van schuldvordering bepaalt dat „ingeval op de overeengekomen vervaldag van een schijf van de lening de vennootschap Holding 2 [...] en de drie exploitatievennootschappen SA Verlipack Jumet, SA Verlipack Ghlin en NV Verlipack Mol failliet zouden zijn verklaard, de bedragen die de onderneming vanaf die vervaldag en met inbegrip van de op die dag vervallen termijn verschuldigd is, niet meer moeten worden terugbetaald aan de SRIW, die zich er in dat geval toe verbindt in zoverre afstand van schuldvordering te doen, mits de onderneming tot die dag regelmatig de termijnen, zowel de hoofdsom als de rente, heeft afgelost. Deze clause is evenwel niet van toepassing, indien het faillissement het gevolg is van een weloverwogen beleid van de meerderheidsaandeelhouder Heye, dat tot gevolg heeft dat de productie naar derde landen wordt overgebracht”;

- een op 28 maart 1997 toegekende lening met een looptijd van tien jaar tegen een „rente gelijk aan de Bibor-rente op zes maanden die geldt op de eerste werkdag van elk semester waarvoor ze verschuldigd is, [...], vermeerderd met 1,5 %. [...]”. De onderneming kan echter te allen tijde besluiten om voor de gehele resterende looptijd van de lening voor een vaste rente van 7 % per jaar te opteren”.

De in de leningovereenkomst opgenomen bestemmingsclausule bepaalt dat „het gehele bedrag [...] bestemd is ter financiering van de verwezenlijking van de operaties, beschreven in de als bijlage bij

deze overeenkomst gevoegde schema's”. Deze clause moest „leiden tot een verhoging in geld van het kapitaal van SA Verlipack Ghlin met ten minste 400 miljoen BEF en [...] van dat van SA Verlipack Jumet met ten minste 300 miljoen BEF, alsook tot investeringen van de drie exploitatievennootschappen van de groep overeenkomstig het investeringsplan [...]”.

De in de overeenkomst opgenomen clause inzake onmiddellijke opeisbaarheid geeft de SRIW de mogelijkheid de onmiddellijke terugbetaling van de lening te eisen in onder meer de volgende gevallen: „wanneer kennelijk onjuiste inlichtingen worden verstrekt; wanneer de onderneming een wettelijke of contractuele verplichting met betrekking tot de lening zelfs ten dele niet nakomt; in geval van niet-uitvoering van de bestemmingsclausule (financieringsoperaties) uiterlijk op 31 juli 1997; wanneer de voorziene investeringen niet op 31 december 2000 ten belope van ten minste 80 % van de voorziene bedragen zijn verwezenlijkt [...]; in geval van vrijwillige liquidatie van de vennootschappen SA Verlipack Jumet, SA Verlipack Ghlin en NV Verlipack mol [...]”.

Tenslotte werd volgens de door de Belgische autoriteiten op 25 februari 1999 verstrekte inlichtingen „bij de ondertekening van de overeenkomst tussen Beaulieu en Heye overeengekomen dat deze aandelen en winstaanden (zie onderstaande tabel) vóór een eventuele nieuwe interventie van het Waals Gewest door de groep Beaulieu moesten worden ingekocht. Overeenkomstig artikel 3 van het Koninklijk Besluit van 7 mei 1985 mag de inkoopprijs niet minder bedragen dan 80 % van de emissieprijs. De inkoop zou bijgevolg plaatsvinden tegen een prijs gelijk aan 80 % van de emissieprijs (10 000 BEF per aandeel en winstaandeel), maar er zouden betalingsfaciliteiten worden toegestaan in de vorm van een spreading over termijnen van 20 % van 2001 tot en met 2005”. Uit de nieuwe inlichtingen die de Commissie heeft ontvangen, blijkt ook dat over de bedragen die op de in de overeenkomst vastgestelde data verschuldigd zijn, geen rente zal worden berekend.

Participatie van het Waals Gewest op 31.8.1996

Exploitatievestiging	Preferente aandelen zonder stemrecht	Winst aandelen I	Winst aandelen II	Totaal
Verlipack Jumet	2 923	2 267	17 717	
Verlipack Ghlin	5 087	3 937	8 194	
Totaal	8 010	6 204	25 911	40 125

De groep Beaulieu heeft de aandelen en winstaanden van het Waals Gewest voor een bedrag van 113 712 000 BEF ingekocht.

4. BEOORDELING

De Commissie heeft, na de inbreng van 350 miljoen BEF kapitaal door het Waals Gewest in Verlipack te hebben onderzocht, op 16 september 1998 besloten hiertegen geen bezwaar te maken.

Deze conclusie beruiste op de door uw autoriteiten verstrekte inlichtingen, volgens welke het Waals Gewest zich bij de inbreng van kapitaal in Verlipack in de zin van bovengenoemde richtsnoeren had gedragen als een inbrenger van risicokapitaal onder in een markteconomie normale omstandigheden. Het feit dat de groep Heye

tegelijkertijd een meerderheidsparticipatie van 515 miljoen BEF in Verlipack had genomen, toonde aan dat de vooruitzichten inzake de rentabiliteit op termijn en de levensvatbaarheid van de onderneming goed waren.

Het faillissement van de vennootschappen van de groep Verlipack in januari 1999, waaruit blijkt dat de vooruitzichten op het ogenblik van de sluiting van de overeenkomst inzake technische en financiële bijstand en bijstand op het gebied van het management met de groep Heye ten onrechte als zeer positief waren beoordeeld, de in de pers verschenen berichten en de verschillende klachten die zij heeft ontvangen, noodzaken de Commissie uiting te geven aan twijfel omtrent de juistheid en betrouwbaarheid van de gegevens die aan haar beschikking ten grondslag lagen.

De door uw autoriteiten op 25 februari 1999 op verzoek van de Commissie verstrekte aanvullende inlichtingen bevestigden dat na de inbreng van kapitaal door het Waals Gewest in de Holding Verlipack II, waarop bovengenoemde beschikking betrekking heeft, de SRIW, een vennootschap van openbaar nut, twee leningen van elk 250 miljoen BEF aan de groep Heye heeft toegekend om zijn inbreng van kapitaal in de Holding Verlipack I en vervolgens in de Holding Verlipack II te financieren. Toen de Commissie haar beschikking gaf, beschikte zij niet over deze inlichtingen.

De Commissie wijst erop dat zij, omdat bepaalde inlichtingen ontbraken die voor bovengenoemde beschikking van doorslaggevend belang zouden zijn geweest, de regels inzake staatssteun niet op correcte en doeltreffende wijze heeft kunnen toepassen, hetgeen voor haar aanleiding kan zijn om deze beschikking te herroepen.

De Commissie herinnert eraan dat volgens punt 3.3 van bovengenoemde richtsnoeren de inbreng van vers kapitaal in een onderneming steun vormt, wanneer die inbreng plaatsvindt onder omstandigheden die niet aanvaardbaar zouden zijn voor een particuliere investeerder die onder in een markteconomie normale omstandigheden handelt.

Rekening houdend met de nieuwe inlichtingen betreffende de twee leningen die de SRIW aan de groep Heye heeft toegekend, twijfelt de Commissie er sterk aan of het Waals Gewest bij het nemen van maatregelen ten gunste van Verlipack het beginsel van de particuliere investeerder in acht heeft genomen.

Indien er geen sprake is van een inbreng van particuliere middelen, gaat de inbreng van kapitaal door de Waalse autoriteiten niet langer samen met een inbreng door een privé-aandeelhouder.

De Commissie wijst er in dit verband op dat de groep Heye bij het verstrekken van vers kapitaal aan de groep Verlipack gebruik heeft gemaakt van overheidsmiddelen in de vorm van leningen waarvan het bedrag nagenoeg gelijk is aan dat van zijn inbreng in de Holdings Verlipack. De groep Heye heeft dus geen risicokapitaal ingebracht, maar middelen die van de SRIW afkomstig zijn.

De Commissie is in deze context van oordeel dat het feit dat de groep Heye-Glas geen eigen middelen heeft ingebracht, aantoonde dat hij op het ogenblik waarop hij aandeelhouder van Verlipack werd, aan de levensvatbaarheid van de onderneming twijfelde. Deze twijfel, die ontegenzeggelijk invloed heeft gehad op het gedrag van Heye als particuliere investeerder onder normale markteconomische omstandigheden voor wie het onder de gegeven omstandigheden niet aanvaardbaar was eigen middelen in Verlipack in te brengen, bleek later terecht te zijn toen op 18 januari 1999 de vennootschappen van de glasgroep Verlipack failliet werden verklaard.

De Commissie merkt voorts op dat een particuliere investeerder niet, zoals het Waals Gewest heeft gedaan, 850 miljoen BEF ter beschikking van Verlipack zou hebben gesteld door enerzijds een participatie van 350 miljoen BEF (25,35 % van het kapitaal) te nemen en anderzijds de groep Heye-Glas 500 miljoen BEF te lenen om zijn meerderheidsdeelneming in Verlipack te financieren. Voor de twee leningen die door de SRIW aan de groep Heye-Glas zijn toegekend om zijn inbreng van kapitaal in de groep Verlipack te financieren, zijn overheidsmiddelen gebruikt. Steun, door een staat verleend of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt en door begunstiging van de onderneming welke de steun ontvangt, de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen, valt onder toepassing van artikel 87, lid 1, van het Verdrag, indien die steun die onderneming in staat stelt kapitaal te verkrijgen onder voordeliger voorwaarden dan de marktvoorwaarden. De marktvoorwaarden en de voorwaarden van de betrokken leningen moeten worden vergeleken op het tijdstip waarop die leningen werden toegekend, d.w.z. 27 en 28 maart 1997, de datum waarop de twee overeenkomsten werden ondertekend. De referentierentevoet bedroeg in België in het tweede halfjaar van 1997 7,21 %.

De obligatielening werd aan Heye toegekend tegen een rentevoet van 6,10 %. Bovendien bepaalt de in de leningsovereenkomst opgenomen clause inzake afstand van schuldvordering dat in geval van faillissement van de drie exploitatievestigingen te Jumet, Ghlin en Mol Heye-Glas niet langer gehouden is de bedragen welke op die datum, in casu 18 januari 1999, verschuldigd zijn, aan de SRIW terug te betalen. Rekening houdend met deze elementen en inzonderheid met deze clause, meent de Commissie dat de toekenning van de lening van 250 miljoen BEF aan Heye niet in overeenstemming was met het gedrag van een particuliere investeerder in een markteconomie.

Wat de tweede lening van 250 miljoen BEF betreft, deze werd aan Heye toegekend voor tien jaar en tegen de Bibor-rente (op zes maanden), d.w.z. 4,92 % van 28 maart 1997 tot en met 30 september 1997 en 5,30 % van 1 oktober 1997 tot en met 30 september 1998. Volgens het aflossingsplan zou eerst vanaf het vierde jaar, nl. op 28 maart 2000, met de terugbetaling van de lening moeten zijn begonnen. De Commissie leidt uit deze elementen af dat de toekenning van deze lening niet in overeenstemming was met het gedrag van een particuliere investeerder in een markteconomie.

Het bedrag van de twee leningen, in totaal 500 miljoen BEF, moet volgens de twee overeenkomsten, waarvan de Commissie op 25 februari 1999 (d.w.z. vijf maanden na haar bovengenoemde beschikking) een exemplaar heeft ontvangen, en volgens de besluiten van de raad van bestuur van de SRIW worden gebruikt voor een verhoging van het kapitaal van de vestigingen te Ghlin en Jumet en voor investeringen overeenkomstig het in twee fasen (1997-1999 en 2000-2001) uit te voeren investeringsplan.

De Commissie constateert bijgevolg dat de groep Heye, hoewel hij formeel de debiteur van de twee leningen voor een totaalbedrag van 500 miljoen BEF is, volgens de twee overeenkomsten dit bedrag niet voor andere doeleinden heeft kunnen gebruiken en dat dit bedrag onmiddellijk na de terbeschikkingstelling ervan naar de groep Verlipack is overgegaan. De Commissie leidt hieruit af dat de begunstigde van de in de vorm van deze leningen verleende steun de groep Verlipack was. Zij wijst erop dat, zoals reeds gezegd, de groep Heye, toen hij aandeelhouder van Verlipack is geworden, daarvoor geen eigen middelen heeft willen gebruiken. Zij merkt ook op dat een geldschietter geen risicokapitaal, met name niet als aanvulling op door de overheid ingebracht kapitaal, zou hebben geleend dat bestemd was voor een onderneming waarvan niet was aangetoond dat zij levensvatbaar was.

De Commissie concludeert dat de Waalse autoriteiten zich bij de toekenning van de twee leningen en bij de inbreng van vers kapitaal in Verlipack niet hebben gedragen als een particuliere investeerder onder normale markteconomische omstandigheden. De groep Verlipack is werkzaam op de markt voor hol verpakkingsglas, waar hij op het ogenblik waarop de steun werd verleend, een marktaandeel van 20 % in België en van 2 % in de Europese Unie had. Op deze markt vindt intracommunautaire handel plaats en bij deze handel wordt concurrentie gevoerd. „Wanneer financiële steun van een staat de positie van een onderneming ten opzichte van andere concurrerende ondernemingen in het intracommunautaire handelsverkeer versterkt, moet dit handelsverkeer worden geacht door de steun te worden beïnvloed.”⁽¹⁴⁾

Bovendien is, naar de bestuurders van Verlipack hebben verklaard, het faillissement van de onderneming het gevolg van de ineenstorting van de prijzen, die op haar beurt is toe te schrijven aan overcapaciteit bij de glasproductie op de Midden-Europese markt.

De Commissie moet hieruit de conclusie trekken dat de terbeschikkingstelling door de Waalse autoriteiten van een totaalbedrag van 850 miljoen BEF aan Verlipack deze onderneming begunstigt, het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt en de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen.

Wat meer bepaald de terbeschikkingstelling door de SRIW van 500 miljoen BEF aan Verlipack door middel van de leningen aan de groep Heye betreft, moet worden geconstateerd dat hiervan geen aanmelding bij de Commissie heeft plaatsgevonden. De Commissie betreurt dat uw autoriteiten hun verplichting uit hoofde van artikel 88, lid 3, van het Verdrag om deze steun bij de Commissie aan te melden, niet zijn nagekomen, zodat deze steun als onwettig moet worden beschouwd.

Aan deze conclusie wordt niet afgedaan door het argument van uw autoriteiten dat de SRIW onmiddellijk na het faillissement van Verlipack de in de leningovereenkomsten opgenomen clausule inzake onmiddellijke opeisbaarheid heeft toegepast, „zodat geen afstand van schuldverordering heeft plaatsgevonden en dit steunelement bijgevolg is weggefallen”. De Commissie is van mening dat de steun voor een totaalbedrag van 850 miljoen BEF die Verlipack heeft ontvangen, niet met de gemeenschappelijke markt verenigbaar is op grond van afwijkingsbepalingen in artikel 87, lid 2, van het EG-Verdrag, omdat de steun geen steun van sociale aard voor individuele verbruikers is, noch steun tot herstel van de schade veroorzaakt door natuurrampen of andere buitengewone gebeurtenissen. De afwijkingsbepaling in artikel 87, lid 2, onder c), is niet van toepassing. De steun kan evenmin op grond van artikel 87, lid 3, onder a), b) of d), als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden beschouwd. Het betreft immers geen steun ter bevordering van de economische ontwikkeling van streken waar de levensstandaard abnormaal laag is of waar een ernstig gebrek aan werkgelegenheid heerst, zoals bedoeld in artikel 87, lid 3, onder a), in de zin van de mededeling van de Commissie inzake de wijze van toepassing van artikel 87, lid 3, onder a) en c), op regionale steunmaatregelen⁽¹⁵⁾. Het betreft evenmin steun om de verwezenlijking van een belangrijk project van gemeenschappelijk Europees belang te bevorderen of een ernstige verstoring in de economie van een lidstaat op te heffen, noch steun om de cultuur en de instandhouding van het culturele erfgoed te bevorderen.

⁽¹⁴⁾ Arrest van het Hof van Justitie van 17 september 1980 in zaak 730/79, Philip Morris/Commissie, Jurispr. 1980, blz. 2671, punt 11.

⁽¹⁵⁾ PB C 212 van 12.8.1988, blz. 2.

De Commissie dient bijgevolg op grond van de afwijkingsbepaling in artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag de steun op zijn verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt te toetsen. Of deze afwijkingsbepaling van toepassing is, moet worden onderzocht aan de hand van de kaderregelingen en richtsnoeren waarin de Commissie op doorzichtige wijze heeft uiteengezet hoe zij deze afwijkingsbepaling uitlegt.

Gezien de situatie van de groep Verlipack, kan de betrokken steun worden onderzocht op grond van de in 1994 gepubliceerde communautaire kaderregeling inzake reddings- en herstructureringssteun voor ondernemingen in moeilijkheden⁽¹⁶⁾. De Commissie is in het huidige stadium niet in staat te concluderen dat de maatregelen van de Waalse autoriteiten met reddingssteun kunnen worden gelijkgesteld, omdat niet aan de vastgestelde voorwaarden is voldaan⁽¹⁷⁾. De Commissie kan evenmin concluderen dat het herstructureringssteun betreft die aan de in de kaderregeling vastgestelde voorwaarden voldoet. Uw autoriteiten hebben immers geen herstructureringsplan in de zin van de kaderregeling ingediend, noch op grond van realistische hypothesen uiteengezet hoe de onderneming in de toekomst zal functioneren. Meer bepaald hebben uw autoriteiten geen voldoende gegevens verstrekt om te kunnen beoordelen of de onderneming op lange termijn levensvatbaar zal zijn, zoals in de kaderregeling wordt vereist. Tenslotte is het strategische plan waarop uw autoriteiten zich hebben gebaseerd om de steun te verlenen, klaarblijkelijk niet volledig uitgevoerd, zoals blijkt uit het faillissement begin 1999. De Commissie is bijgevolg in het huidige stadium niet in staat te concluderen dat de steun voor Verlipack op grond van bovengenoemde kaderregeling kan worden goedgekeurd.

De betrokken steun kan ook worden gezien als steun om de ontwikkeling van bepaalde regionale economieën te vergemakkelijken.

De vestigingen te Ghlin en Jumet zijn immers in een steungebied in de zin van artikel 87, lid 2, onder c), van het Verdrag gelegen. Voor dit gebied gelden door de Commissie goedgekeurde regionale steunregelingen, waarin het maximale steunplafond op 25 % netto is vastgesteld. De Commissie beschikt echter in het huidige stadium over geen enkel gegeven om de steun als investeringssteun te kunnen aanmerken, noch om te kunnen nagaan of de betrokken investeringen voor steun in aanmerking komen, noch om de steunintensiteit te kunnen berekenen.

De Commissie beschikt in het huidige stadium niet over gegevens waaruit zij zou kunnen afleiden dat de betrokken steun aan de voorwaarden voor toepassing van de afwijkingsbepaling in artikel 87, lid 3, onder c), van het Verdrag voldoet.

De gegevens betreffende de maatregelen van de Waalse autoriteiten waarover de Commissie beschikt, lijken erop te wijzen dat het om bedrijfssteun voor Verlipack gaat, die onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt is.

Tenslotte heeft de Commissie ook nota genomen van de betalingsfaciliteiten bij de inkoop van de preferente aandelen zonder stemrecht en de winstaandelen door de groep Beaulieu voor een bedrag van 113 712 000 BEF. Zij heeft met name geconstateerd dat dit bedrag betaalbaar was in termijnen van 20 % van 2001 tot en met 2005. Aangezien de groep Verlipack op 18 januari 1999, dus vóór de vervaldag van de eerste termijn, failliet is verklaard, heeft de groep Beaulieu niets aan het Waals Gewest betaald. De Commissie sluit in het huidige stadium niet uit dat de oprichting van de twee Holdings Verlipack een voordeel voor de groep Beaulieu kan hebben betekend, in die zin dat de verkoop van de aandelen en winstaandelen aan deze groep als steun in de zin van artikel 87, lid 1, van het Verdrag zou kunnen worden beschouwd. De onderhavige beschikking laat evenwel de kwalificatie van deze maatregel en de vraag of hij al dan niet met de gemeenschappelijke markt verenigbaar is, onverlet.

De Commissie is op grond van het bovenstaande van oordeel dat er twijfel bestaat omtrent de verenigbaarheid met artikel 87 van het EG-Verdrag en artikel 61 van de EER-Overeenkomst van de aan Verlipack verleende steun, te weten de inbreng van 350 miljoen BEF kapitaal door het Waals Gewest en de terbeschikkingstelling van middelen in de vorm van twee door de SRIW aan de groep Heye toegekende leningen, bestemd om zijn deelneming van 515 miljoen BEF in Verlipack te financieren.

De Commissie heeft derhalve om de hierboven uiteengezette redenen besloten de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden overeenkomstig artikel 9 van Verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 88 EG-Verdrag⁽¹⁸⁾.

In het kader van deze procedure verzoekt de Commissie de Belgische autoriteiten haar binnen een maand na de kennisgeving van de onderhavige beschikking hun opmerkingen te doen toekomen, alsmede alle inlichtingen die voor de beoordeling van de steun noodzakelijk zijn, en met name:

- inlichtingen waaruit blijkt onder welke omstandigheden de SRIW heeft aanvaard de groep Heye met het oog op zijn inbreng in geld in de Holdings Verlipack I en II de twee bovengenoemde leningen toe te kennen;
- in voorkomend geval, inlichtingen waaruit blijkt op grond van welke regionale steunregeling de Waalse autoriteiten deze leningen zouden hebben kunnen toekennen;

⁽¹⁶⁾ PB C 368 van 23.12.1994, blz. 12.

⁽¹⁷⁾ Achtste Verslag over het mededingingsbeleid, punt 228.

⁽¹⁸⁾ PB L 83 van 27.3.1999, blz. 1.

- inlichtingen waaruit blijkt welke bedragen Heye, te rekenen vanaf het faillissement van de productievevestigingen van Verlipack, uit hoofde van deze twee leningen aan de SRIW verschuldigd is;
- inlichtingen betreffende de stand van de akkoordprocedure ten aanzien van de zeven failliete vennootschappen en met name betreffende de Holding Verlipack II, waarvan volgens de door uw autoriteiten op 19 februari 1999 verstrekte inlichtingen „het eventuele failliet” mogelijk was;
- teneinde te kunnen beoordelen of ze voor steun in aanmerking komen, belichtingen betreffende de omvang en de aard van de overeenkomstig de investeringsprogramma's voor de periode 1997-2001 verwezenlijkte investeringen voor een totaalbedrag van 2,462 miljard BEF, zoals door uw autoriteiten bij het onderzoek naar de inbreng van kapitaal door het Waals Gewest in Verlipack meegedeeld. Volgens uw autoriteiten kon voor de verwezenlijking van deze investeringen op een solide financieringsverbintenis van banken worden gerekend;
- inlichtingen betreffende de nominale waarde respectievelijk de inschrijvingswaarde van de preferente aandelen zonder stemrecht en de winstaandelen die tegen 80 % van de emmissieprijs werden verkocht aan de groep Beaulieu „voor een eventuele nieuwe interventie van het Waals Gewest”;
- inlichtingen waaruit blijkt of het Waals Gewest voornemens is het door de groep Beaulieu verschuldigde bedrag van 113 712 000 BEF te vorderen.

De Commissie verzoekt uw autoriteiten onverwijld een afschrift van deze brief aan de mogelijke begunstigde van de steun toe te zenden.

De Commissie herinnert België eraan dat artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag schorsende werking heeft, en zij vestigt de aandacht van België op haar aan alle lidstaten gerichtte brief van 22 februari 1995, volgens welke kan worden verlangd dat op onwettige wijze verleende steun overeenkomstig de bepalingen van het nationale recht van de begunstigde wordt teruggevorderd vermeerderd met rente die wordt berekend op grond van de referentierentevoet die voor de berekening van het subsidie-equivalent van regionale steun wordt toegepast; deze rente is verschuldigd vanaf de datum waarop de steun ter beschikking van de begunstigde is gesteld, tot de datum waarop hij daadwerkelijk wordt terugbetaald.”.

«1. INTRODUCTION

Le 16 septembre 1998, la Commission a décidé de ne pas soulever d'objections à l'égard des interventions de la Région wallonne en faveur de Verlipack⁽¹⁹⁾ suite à un examen des mesures à la lumière des dispositions des articles 87 et suivants du traité CE et de l'article 61 de l'accord EEE.

L'apport de capital public à hauteur de 200 millions de francs belges (BEF) à la Holding Verlipack II⁽²⁰⁾ augmenté à concurrence de 150 millions de BEF suite à la conversion d'un prêt participatif accordé par les autorités wallonnes⁽²¹⁾, a été considéré compatible avec les lignes directrices concernant les apports en capital réalisés par l'État⁽²²⁾. Selon les autorités belges, l'apport public s'est réalisé en concomitance avec l'apport privé du groupe Heye-Glas à hauteur de 500 millions de BEF à l'occasion de l'augmentation du capital de la Holding Verlipack I⁽²³⁾ du 11 avril 1997. L'intervention capitaliste publique est donc minoritaire par rapport à la part apportée par l'investisseur privé.

La Commission a également tenu compte du fait que les interventions de la Région wallonne se sont effectuées sur la base de perspectives favorables à terme qui, comme l'engagement de l'investisseur privé l'a prouvé, pouvaient escompter la viabilité de Verlipack. Enfin, la Commission a considéré que les interventions publiques correspondent au comportement d'un investisseur privé opérant dans des conditions normales d'une économie de marché.

Or, selon des articles de presse publiés depuis fin octobre 1998, Verlipack subirait une perte structurelle de 715 millions de BEF en 1998. De plus, l'apport de 500 millions de BEF du groupe Heye au capital de la Holding Verlipack I proviendrait en réalité de fonds originaires de la Région wallonne, la SRIW⁽²⁴⁾, sous forme de deux prêts obligataires à hauteur de 250 millions de BEF chacun.

La Commission a également reçu plusieurs plaintes attirant son attention sur les mêmes informations et demandant un réexamen du dossier au vu des éléments nouveaux.

Le 14 décembre 1998, la Commission s'est adressée aux autorités belges pour obtenir des clarifications. Dans sa lettre du 23 décembre 1998, le gouvernement belge a demandé un délai de réponse, accordé le 6 janvier 1999.

Le 13 janvier 1999, suite à l'arrêt des activités de l'usine à Mol (Flandre) et la demande de concordat pour les usines à Jumet et Ghlin (Wallonie) annoncés le 7 janvier 1999, une nouvelle demande d'information concernant l'évolution de Verlipack a été adressée aux autorités belges en rappelant, d'une part, la transmission de toutes les informations demandées dans la lettre de la Commission du 23 décembre 1998 et, d'autre part, qu'une nouvelle intervention publique en faveur de Verlipack pourrait rencontrer une approche restrictive de la part de la Commission.

⁽²⁰⁾ Constituée le 11 avril 1997.

⁽²¹⁾ Accordé le 7 avril 1997.

⁽²²⁾ Bulletin des CE 9-1984.

⁽²³⁾ Constituée le 24 janvier 1997.

⁽²⁴⁾ Société régionale d'investissement de Wallonie, société anonyme d'intérêt public.

⁽¹⁹⁾ JO C 29 du 4.2.1999, p. 13.

Le tribunal de commerce de Turnhout a prononcé, le 11 janvier, la faillite du site Verlipack de Mol (Flandre), tandis que le tribunal de commerce de Mons a prononcé, le 18 janvier 1999, la faillite des six sociétés du groupe verrier Verlipack (les sites de Ghlin et Jumet — Wallonie —, Verlipack Belgium, Verlipack Engineering, Verlimo et Imcourlease).

Par lettre du 28 janvier 1999, le gouvernement belge a demandé un délai de réponse supplémentaire de quinze jours qui lui a été accordé le 2 février 1999 par la Commission.

Par lettre du 4 février, enregistrée le 9 février 1999, les autorités belges ont fait savoir que la Région wallonne n'envisage pas de financer la période concordataire "compte tenu notamment des termes de la dernière décision de la Commission européenne". Par lettre du 16 mars, enregistrée le 18 mars 1999, en réponse à la lettre de la Commission du 12 février 1999, le gouvernement belge a également confirmé que la Région flamande ne compte pas intervenir en faveur du site de Mol.

Par lettre du 25 février 1999, enregistrée le 1er mars 1999, les autorités belges ont apporté les précisions demandées sur la base desquelles la Commission s'est vue contrainte de rouvrir l'examen sur l'ensemble des mesures octroyées en 1997 par la Région wallonne en faveur de Verlipack.

2. LE BÉNÉFICIAIRE

La SA Verlipack, jusqu'à sa déclaration en faillite du 18 janvier 1999, a été le plus grand producteur belge de verre creux d'emballage, avec une part de marché en Belgique de 20 % et de 2 % dans l'Union européenne, et a employé 735 personnes dans ses usines implantées à Ghlin, Jumet (Wallonie) et à Mol (Flandre). Les sociétés anonymes Verlipack Ghlin, Verlipack Jumet et Verlipack Mol ont été constituées en 1985, avec une participation au capital de 49 % de la Société nationale pour la restructuration des secteurs nationaux, dans le cadre de la restructuration du secteur du verre creux approuvé par la Commission ⁽²⁵⁾. Les deux sites wallons de production de Verlipack (Jumet et Ghlin) sont implantés dans une zone assistée au titre de l'article 87, paragraphe 3, point c), du traité bénéficiant d'un régime d'aide à finalité régionale déjà autorisé par la Commission ⁽²⁶⁾.

En 1989, la Région wallonne a acquis, conformément à la loi spéciale du 16 janvier 1989, les titres sans droit de vote des sites de Ghlin et de Jumet, tandis que les titres

du site de Mol ont été cédés à la Région flamande. Suite à diverses augmentations du capital réalisées par l'actionnaire privé (Imcopack Wallonie et Imcopack Vlaanderen), la participation publique est successivement réduite. Finalement, en décembre 1996, la Région wallonne a cédé ses parts des deux sites wallons, évalués à 113 712 000 BEF, au groupe Beaulieu.

En septembre 1996, le groupe industriel allemand Heye-Glas a conclu un accord d'assistance technique avec le groupe Verlipack. Cet accord est ensuite étendu à une assistance managérielle et financière le 11 avril 1997. À cette date, le groupe verrier Heye entre dans le capital de la Holding Verlipack I, créée le 24 janvier 1997, à hauteur de 515 millions de BEF dans le cadre d'une augmentation du capital. Heye détient un titre supplémentaire par rapport au groupe Beaulieu. Le 11 avril 1997, la Holding Verlipack II est constituée entre les actionnaires de la Holding Verlipack I et la Région wallonne.

3. DESCRIPTION DES MESURES

3.1. Mesures sous le couvert de la décision de la Commission du 16 septembre 1998

Lors de la constitution de la Holding Verlipack II, dont l'actionnaire est la Holding Verlipack I avec un capital de 1,030 milliard de BEF, détenu à parts égales par le groupe Beaulieu et le groupe allemand Heye (détenant une action supplémentaire), la Région wallonne a pris une participation à hauteur de 200 millions de BEF. Suite à la conversion du prêt participatif de 150 millions de BEF, sa part est augmentée à 350 millions de BEF, représentant 25,35 % du capital de la Holding Verlipack II.

3.2. Mesures non couvertes par la décision de la Commission du 16 septembre 1998

Les précisions transmises par vos autorités le 25 février 1999 font apparaître des mesures supplémentaires que la Région wallonne avait accordées à l'occasion de l'entrée du groupe Heye au capital de Verlipack. Conformément aux décisions prises les 8 janvier et 12 mars 1997 par le conseil d'administration de la SRIW deux prêts à concurrence de 250 millions de BEF ont été octroyés à Heye, "soit le montant de l'apport en numéraire de Heye dans la holding A (montant apporté, par ailleurs, en capital à la holding B et, ensuite, en capital aux sociétés d'exploitation Verlipack)".

En l'occurrence, il s'agit:

— d'un emprunt obligataire, émis le 27 mars 1997, à hauteur de 250 millions de BEF, d'une durée de cinq ans et d'un taux fixé à 5,10 % plus 1 % de prime de risque, destiné à financer à due concurrence la réalisation des opérations de capitalisation des sites de Ghlin et de Jumet et d'investissement dans les trois sites d'exploitation du groupe Verlipack, en incluant le site de Mol en Flandre.

⁽²⁵⁾ Aide N 123/85.

⁽²⁶⁾ JO L 312 du 9.11.1982.

Une clause d'abandon de créance conditionnel stipule que, "dans l'hypothèse où à la date d'échéance conventionnelle d'une tranche de l'emprunt, la société holding 2 [...] ainsi que les trois sociétés d'exploitation, SA Verlipack Jumet, SA Verlipack Ghlin et SA Verlipack Mol, feraient l'objet d'un jugement déclaratif de faillite, les sommes dues par l'entreprise à compter de cette échéance et y compris cette échéance ne devront plus être remboursées à la SRIW, cette dernière s'engageant dans cette circonstance à faire l'abandon de créance correspondant pour autant que l'entreprise ait régulièrement honoré jusqu'à cette date les échéances tant de principal que d'intérêts. Cette clause ne sera toutefois pas d'application si la faillite résulte d'une politique délibérée de l'actionnaire majoritaire Heye ayant pour conséquence de délocaliser la production vers des pays tiers",

- d'un prêt octroyé le 28 mars 1997, d'une durée de dix ans, et d'un "intérêt au taux BIBOR à six mois en vigueur le premier jour ouvrable de chaque semestre pour lequel il est dû, [...], augmenté de 1,5 % [...]. Toutefois, l'entreprise pourra à tout moment, à compter de la sixième année, décider d'opter pour un taux d'intérêt fixe de 7 % l'an invariable pour toute la durée restant à courir sur le présent prêt".

La clause d'affectation de la convention prévoit que "l'intégralité du montant [...] est destinée à financer à due concurrence la réalisation des opérations décrites aux schémas en annexe à la présente convention". Cette clause devait "aboutir à une augmentation de capital de la SA Verlipack Ghlin en cash d'au minimum 400 millions de BEF et [...] de la SA Verlipack Jumet en cash d'au minimum 300 millions

de BEF ainsi qu'à des investissements par les trois sociétés d'exploitation du groupe conformes au plan d'investissement [...]".

La clause d'exigibilité immédiate de la convention de prêt permet à la SRIW d'exiger le remboursement immédiat de sa créance dans, entre autres: "les cas d'inexactitude significative des renseignements fournis; l'inexécution, même partielle, par l'entreprise, d'une obligation légale ou contractuelle se rapportant au prêt; la non-réalisation au plus tard le 31 juillet 1997 de la clause d'affectation (opérations de financement) ou si les investissements prévus n'avaient pas été réalisés à la date du 31 décembre 2000 à concurrence d'au moins 80 % des montants prévus [...]; la liquidation volontaire des sociétés SA Verlipack Jumet, SA Verlipack Ghlin et SA Verlipack Mol [...]".

Enfin, selon les informations transmises par les autorités belges en date du 25 février 1999, "lors de la convention signée entre Beaulieu et Heye, il a été convenu que ces actions et parts bénéficiaires (voir tableau ci-dessous) devaient être rachetées par le groupe Beaulieu préalablement à toute nouvelle intervention de la Région wallonne. Conformément à l'article 3 de l'arrêté royal du 7 mai 1985, le prix d'achat ne peut être inférieur à 80 % du prix d'émission. Le rachat serait, par conséquent, conclu au prix de 80 % du prix d'émission (soit 10 000 BEF par action et part), mais des facilités de paiement seraient octroyées prévoyant des échéances de 20 % de 2001 à 2005". Il ressort également des nouvelles informations reçues par la Commission qu'aucun intérêt ne sera compté sur les montants dus aux dates prévues dans la convention susmentionnée.

Participation de la Région wallonne au 31 août 1996

Site d'exploitation	Actions privilégiées sans droit de vote	Parts bénéficiaires I	Parts bénéficiaires II	Total
Verlipack Jumet	2 923	2 267	17 717	
Verlipack Ghlin	5 087	3 937	8 194	
Total	8 010	6 204	25 911	40 125

Le groupe Beaulieu a racheté les actions et parts de la Région wallonne pour un montant de 113 712 000 BEF.

4. APPRÉCIATION

La Commission, après avoir examiné l'apport en capital à hauteur de 350 millions de BEF de la Région wallonne en faveur de Verlipack, a décidé, le 16 septembre 1998, de ne pas soulever d'objections à son égard.

Une telle conclusion s'est fondée sur les informations transmises par vos autorités selon lesquelles le comportement de la Région wallonne lors de l'apport en capital à Verlipack a été celui d'un apporteur de capital à risque

dans des conditions normales d'une économie de marché au vu des lignes directrices susmentionnées. En l'espèce, l'engagement concomitant, majoritaire et effectif à hauteur de 515 millions de BEF de la part du groupe Heye dans le capital de Verlipack démontrait des perspectives de rentabilité à terme et de la viabilité de cette entreprise.

Le dépôt de bilan et le prononcé de la faillite des sociétés du groupe Verlipack en janvier 1999, démentant les prévisions très positives établies au moment de l'accord

de coopération technique, financière et managériale avec le groupe Heye, ainsi que les articles parus dans la presse et les diverses plaintes reçues obligent la Commission à émettre des doutes quant au fondement et à l'intégrité des données fournies à la Commission ayant été à la base de sa décision.

Les précisions apportées par vos autorités le 25 février 1999 à la demande de la Commission confirment, outre l'intervention capitalistique dans la Holding Verlipack II de la Région Wallonne ayant fait l'objet de la décision précitée, le consentement de deux prêts à concurrence de 250 millions de BEF chacun par la SRIW, une société d'intérêt public, à Heye en vue de financer son apport au capital de la Holding Verlipack I et, ensuite, dans celui de la Holding Verlipack II. Ces informations n'ont pas été portées à la connaissance de la Commission avant qu'elle ne prenne sa décision.

La Commission remarque que l'absence de ces informations d'une importance déterminante pour sa décision susmentionnée ne lui a pas permis d'assurer une application correcte et efficace des règles relatives aux aides d'État et peut la conduire à révoquer cette décision.

La Commission rappelle que, au sens du point 3.3 des lignes directrices susmentionnées, un apport de capital neuf dans des entreprises constitue une aide si cet apport est réalisé dans des circonstances qui ne seraient pas acceptables pour un investisseur privé opérant dans des conditions normales d'une économie de marché.

Or, compte tenu des nouvelles informations relatives aux deux prêts consentis par la SRIW au groupe Heye, la Commission nourrit de forts doutes sur le respect, par la Région wallonne, du principe de l'investisseur privé lors de son intervention en faveur de Verlipack.

En effet, en l'absence d'un apport de fonds privés, l'apport en capital des autorités wallonnes n'intervient plus concomitamment avec celui d'un actionnaire privé.

À cet égard, la Commission observe que, lors de la recapitalisation du groupe Verlipack, le groupe Heye a fait recours à des ressources publiques sous forme de prêts couvrant la quasi-totalité de son apport au capital des *holdings* Verlipack. Le groupe Heye n'a donc pas apporté un capital à risque, mais des fonds provenant de ressources de la SRIW.

Dans ce contexte, la Commission considère que le non-engagement de Heye-Glas par des fonds propres démontre les doutes qu'il avait, au moment de son entrée dans Verlipack, sur la réelle viabilité de cette entreprise. Ces doutes, qui ont conditionné indubitablement le comportement de Heye en tant qu'investisseur privé opérant dans les conditions normales d'une économie de marché pour lequel les circonstances n'ont pas été acceptables pour réaliser un apport de fonds propres dans Verlipack, ont, par la suite, été confortés par le prononcé de la faillite des sociétés du groupe verrier Verlipack le 18 janvier 1999.

La Commission remarque, en outre, qu'un investisseur privé n'aurait pas, comme la région wallonne l'a fait, d'une part, pris une participation au capital de 350 millions de BEF (25,35 %) et, d'autre part, prêté 500 millions de BEF à Heye-Glas pour financer son entrée majoritaire au capital de Verlipack, se qui augmente son intervention en faveur de Verlipack à 850 millions de BEF. Les deux prêts consentis par la SRIW à Heye-Glas en vue de financer son apport en capital du groupe Verlipack proviennent de ressources publiques. Or relèvent du champ d'application de l'article 87, paragraphe 1, du traité les aides accordées par un État, ou au moyen de ressources d'État sous quelque forme que ce soit, qui affectent les échanges en États membres et qui faussent ou menacent de fausser la concurrence en favorisant l'entreprise bénéficiaire dans la mesure où elles permettent à cette entreprise d'obtenir du capital à des conditions meilleures que celles du marché. La comparaison des conditions de marché et celles des prêts sous examen doit être faite en référence au moment de l'octroi des prêts, c'est-à-dire les 27 et 28 mars 1997, dates de signature des deux conventions. Le taux de référence d'application en Belgique pendant la première moitié de 1997 était de 7,21 %.

L'emprunt obligataire a été consenti à Heye à un taux d'intérêt de 6,10 %. En outre, la clause d'abandon de créance contenue dans cette convention prévoit que, en cas de faillite des trois sites d'exploitation, Jumet, Ghlin et Mol, Heye-Glas n'est plus tenu de rembourser à la SRIW les sommes dues à compter de cette échéance, en l'occurrence le 18 janvier 1999. Compte tenu de ces éléments et notamment de cette clause, la Commission ne peut pas considérer que le prêt de 250 millions de BEF consenti à Heye ait pu relever du comportement d'un investisseur privé en économie de marché.

Pour ce qui concerne le deuxième prêt à hauteur de 250 millions de BEF, il était consenti à Heye, pour une durée de dix ans et au taux BIBOR (à six mois), à savoir 4,92 % du 28 mars au 30 septembre 1997, 5,30 % du 1er octobre 1997 au 30 septembre 1998. Selon le tableau d'amortissement, le remboursement effectif du prêt n'aurait dû s'effectuer qu'à partir de la quatrième année, à savoir le 28 mars 2000. Ces éléments ne permettent pas à la Commission de considérer qu'il ait pu relever du comportement d'un investisseur privé en économie de marché.

L'affectation du montant des deux prêts totalisant 500 millions de BEF doit, selon les deux conventions, fournies à la Commission en date du 25 février 1999 (à savoir cinq mois après la décision de la Commission susmentionnée), ainsi que selon les délibérations du conseil d'administration de la SRIW, aboutir à une augmentation de capital des sites de Ghlin et de Jumet ainsi qu'à des investissements conformes au plan d'investissement à réaliser en deux phases (1997-1999 et 2000-2001).

La Commission constate, dès lors, que le groupe Heye, nonobstant le fait qu'il est le débiteur formel des deux prêts d'un total de 500 millions de BEF, n'a pu s'en servir pour d'autres usages conformément aux deux conventions et que ce montant a transité immédiatement après sa mise à disposition au groupe Verlipack. La Commis-

sion en retient, dès lors, que les aides correspondant à ces deux prêts ont eu pour bénéficiaire le groupe Verlipack. Elle observe, comme elle l'a déjà fait remarquer plus haut, que Heye, lors de son entrée au capital de Verlipack, n'a pas voulu engager des fonds propres. Elle observe également qu'un bailleur de fonds n'aurait pas prêté, et notamment en complément à un apport en capital public, un capital à risque destiné à une entreprise dont la viabilité n'a pas été démontrée.

La Commission conclut que les autorités wallonnes, lors de l'octroi des deux prêts, de même que pour ce qui concerne leur apport en capital neuf en faveur de Verlipack, ne se sont pas comportées en tant qu'investisseur privé opérant dans les conditions normales d'une économie de marché pour réaliser un apport de fonds propres dans Verlipack. Le groupe Verlipack opère sur le marché du verre creux d'emballage sur lequel il détenait, au moment de l'octroi des aides, une part de 20 % en Belgique et de 2 % en l'Union européenne. Ce marché fait l'objet d'échanges, intracommunautaires et, dans ces échanges, existe une concurrence. Dès lors, "lorsqu'une aide financière accordée par l'État renforce la position d'une entreprise par rapport à d'autres entreprises concurrentes dans les échanges intracommunautaires, ces derniers doivent être considérés comme influencés par l'aide" (27).

De plus, selon les déclarations des dirigeants de Verlipack, le dépôt de bilan est une conséquence de la chute des prix due à une surcapacité de la production verrière sur le marché d'Europe centrale.

La Commission doit en conclure que l'ensemble des transferts financiers opérés par les autorités wallonnes à hauteur de 850 millions de BEF au profit de Verlipack favorisent cette entreprise et sont susceptibles d'affecter les échanges entre les États membres et de fausser ou de menacer de fausser la concurrence.

S'agissant plus particulièrement du transfert financier du montant de 500 millions de BEF opéré par la SRIW au profit du groupe Verlipack moyennant les prêts consentis au groupe Heye, force est de constater qu'il n'a pas été notifié à la Commission. La Commission déplore que vos autorités aient manqué à leur obligation en vertu de l'article 88, paragraphe 3, du traité d'informer en temps utile la Commission de ces aides qui doivent être considérées illégales.

Cette conclusion n'est pas mise en cause par l'argument de vos autorités selon lequel la SRIW a fait application, dès la déclaration de faillite de Verlipack, de la clause d'exigibilité immédiate des conventions de prêt ayant "pour effet utile d'écartier tout abandon de créance et de supprimer ainsi cet élément d'aide". La Commission considère que l'ensemble des aides dont a bénéficié Verlipack pour un total de 850 millions de BEF ne sont pas compatibles avec le marché commun sur la base des

dérogations prévues à l'article 87, paragraphe 2, du traité, car elles ne constituent pas une aide à caractère social octroyée aux consommateurs individuels et ne sont pas destinées à remédier aux dommages causés par des calamités naturelles ou par d'autres événements extraordinaires. Par ailleurs, la dérogation de l'article 87, paragraphe 2, point c), ne peut s'appliquer. De même, les aides ne peuvent être considérées comme compatibles sur la base des points a), b) et d) du paragraphe 3 de l'article 87. En effet, les aides ne visent pas à favoriser le développement économique d'une région dans laquelle le niveau de vie est anormalement bas ou dans lequel sévit un grave sous-emploi au sens de l'article 87, paragraphe 3, point a), au sens de la communication de la Commission sur la méthode pour l'application de l'article 87, paragraphe 3, points a) et c), aux aides régionales (28). Par ailleurs, les aides ne sont pas destinées à promouvoir la réalisation d'un projet d'intérêt européen commun ou à remédier à une perturbation grave de l'économie d'un État membre ni à promouvoir la culture et la conservation du patrimoine.

La Commission doit, dès lors, examiner la compatibilité des aides sur la base de la dérogation prévue à l'article 87, paragraphe 3, point c), du traité. Dans ce contexte, il convient d'examiner l'application de la dérogation sur la base des encadrements et lignes directrices par lesquelles la Commission a publié, de manière transparente, son interprétation de la dérogation en question.

À cet égard, compte tenu de la situation du groupe Verlipack, les aides en question peuvent être examinées à la lumière des lignes directrices publiées en 1994 (29) pour les aides au sauvetage et à la restructuration des entreprises en difficulté. Au stade actuel, la Commission n'est pas en mesure de conclure que l'intervention des autorités wallonnes peut être assimilée à une aide au sauvetage, dans la mesure où elle ne remplit pas les conditions fixées (30). La Commission ne peut pas non plus conclure que l'on est en présence d'une aide à la restructuration répondant aux conditions énoncées par les lignes directrices. En effet, vos autorités n'ont ni fourni un plan de restructuration au sens des lignes directrices susmentionnées ni donné des indications sur les conditions d'exploitation future sous forme d'hypothèses réalistes. En particulier, vos autorités n'ont pas soumis d'éléments suffisants permettant de vérifier la viabilité à long terme de l'entreprise tels que requis par les lignes directrices précitées. Enfin, de toute évidence, le plan stratégique sur lequel vos autorités se sont fondées pour accorder les aides n'a pas été mis en œuvre intégralement comme démontré par le prononcé de la faillite au début de 1999. La Commission n'est donc pas en mesure de conclure, à ce stade, que les aides en faveur de Verlipack peuvent être approuvées au titre des lignes directrices susmentionnées.

Les aides en question peuvent être aussi analysées en tant qu'aides destinées à faciliter le développement de certaines régions économiques.

(27) Arrêt du 17 septembre 1980 dans l'affaire 730/79, Philip Morris contre Commission, Recueil 1980, p. 2671, point 11.

(28) JO C 212 du 12.8.1988, p. 2.

(29) JO C 368 du 23.12.1994, p. 12.

(30) Huitième Rapport sur la politique de concurrence, point 228.

Les sites de Ghlin et de Jumet sont, en effet, situés dans une région assistée au titre de l'article 87, paragraphe 2, point c), du traité. La zone bénéficie de régimes d'aide à finalité régionale autorisés par la Commission dont le plafond maximal est de 25 % net. Toutefois, la Commission ne dispose d'aucun élément, à ce stade, pour qualifier l'aide en question comme une aide à l'investissement ni pour vérifier le caractère éligible desdits investissements, pas plus que pour calculer l'intensité d'une telle aide.

À ce stade, la Commission ne dispose pas d'éléments lui permettant de conclure que les conditions d'application de la dérogation à ces aides, prévue à l'article 87, paragraphe 3, point c), du traité, sont réunies.

Les éléments en possession de la Commission concernant les interventions des autorités wallonnes apparaissent constituer une aide au fonctionnement en faveur de Verlipack incompatible avec le marché commun.

Enfin, la Commission a également pris acte des facilités de paiement à l'occasion du rachat des actions privilégiées, sans droit de vote, et des parts bénéficiaires par le groupe Beaulieu pour un montant de 113 712 000 BEF. Elle a notamment constaté que les paiements prévoyaient des échéances de 20 % de 2001 à 2005. Dès lors, suite à la prononciation de la faillite du groupe Verlipack le 18 janvier 1999 avant la première échéance, le groupe Beaulieu n'a effectué aucun versement à la Région wallonne. La Commission n'exclut pas, au stade actuel, que la construction des deux *holdings* Verlipack ait pu constituer un bénéfice au groupe Beaulieu dans la mesure où la cession des actions et des parts à ce groupe puisse être considérée comme une aide au sens de l'article 87, paragraphe 1, du traité. Toutefois, la présente décision ne préjuge pas la qualification et la compatibilité de cette mesure.

Compte tenu de ce qui précède, la Commission considère qu'il existe des doutes sur la compatibilité avec l'article 87 du traité et l'article 61 de l'accord EEE des aides dont Verlipack a bénéficié, à savoir l'apport en capital à hauteur de 350 millions de BEF par la Région wallonne et le transfert financier sous la forme des deux prêts consentis par la SRIW au groupe Heye pour financer sa prise de participation à hauteur de 515 millions de BEF au capital de Verlipack.

En conséquence, la Commission a décidé, pour des raisons évoquées ci-dessus, d'ouvrir la procédure prévue à l'article 88, paragraphe 2, du traité conformément à l'article 9 du règlement (CE) n° 659/1999 du Conseil du 22 mars 1999 portant modalités d'application de l'article 88 du traité CE ⁽³¹⁾.

Dans le cadre de cette procédure, la Commission invite les autorités belges à présenter, dans un délai d'un mois à compter de la notification de la présente décision, leurs observations ainsi que toute information pour l'évaluation de l'aide, et notamment:

- des informations sur les circonstances effectives dans lesquelles la SRIW a accepté de consentir les deux prêts susmentionnés au groupe Heye pour son apport en numéraire au capital de la Holding Verlipack I et II,
- l'éventuel régime d'aide à finalité régionale en vertu duquel les autorités wallonnes auraient pu consentir les prêts,
- les sommes dues par Heye à la SRIW au titre des deux prêts à compter de la déclaration de faillite des sites de production de Verlipack,
- des renseignements sur la situation de la procédure concordataire des sept sociétés faillies et, en particulier, sur la Holding Verlipack II, pour laquelle, selon les informations de vos autorités du 19 février 1999, "la faillite éventuelle" était possible,
- pour être en mesure d'examiner leur éligibilité, le volume et la nature des investissements réalisés comme prévu dans les programmes d'investissements pour la période de 1997 à 2001, s'élevant à un montant global de 2,462 milliards de BEF comme communiqué par vos autorités lors de l'examen de l'apport en capital de la Région wallonne en faveur de Verlipack. La réalisation de ces investissements pouvait, selon vos autorités, s'appuyer sur un engagement ferme de financement de banques.
- les informations sur la valeur nominale, respectivement, de souscription des actions privilégiées, sans droit de vote, et des parts bénéficiaires qui ont été cédées à 80 % du prix d'émission au groupe Beaulieu "préalablement à toute nouvelle intervention de la Région wallonne",
- si la Région wallonne a l'intention de réclamer le montant de 113 712 000 BEF dû par le groupe Beaulieu.

La Commission invite vos autorités à transmettre immédiatement une copie de cette lettre au bénéficiaire potentiel de l'aide.

La Commission rappelle à la Belgique l'effet suspensif de l'article 88, paragraphe 3, du traité CE et attire son attention sur la lettre à tous les États membres du 22 février 1995, dans laquelle il est précisé que toute aide octroyée illégalement pourra faire l'objet d'une récupération auprès de son bénéficiaire, selon les dispositions du droit national et en incluant un intérêt calculé sur la base du taux de référence utilisé pour le calcul de l'équivalent-subvention dans le cadre des aides régionales, qui court à partir de la date à laquelle l'aide a été mise à la disposition des bénéficiaires, jusqu'à sa récupération effective.»

⁽³¹⁾ JO L 83 du 27.3.1999, p. 1.

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag om opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 5/99 (ex N 728/97) — Italië — Fiat Mirafiori Carrozzeria, C 8/99 (ex N 834/97) — Italië — Fiat Rivalta en C 9/99 (ex N 838/97) — Italië — Fiat Mirafiori Meccanica

(1999/C 288/08)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft Italië bij schrijven van 14 juni 1999 dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 88, lid 2, van het EG-Verdrag ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
 Directoraat-generaal Concurrentie
 Directoraat H-1
 Wetstraat 200
 B-1049 Brussel
 Fax (32-2) 296 95 79.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Italië worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

1. Voorgeschiedenis

In de periode oktober-december 1997 heeft de Italiaanse regering, overeenkomstig artikel 88, lid 3, van het EG-Verdrag, bij de Commissie zes steunvoornemens aangemeld ten behoeve van Fiat Auto SpA, waaronder de drie projecten waarop het onderhavige besluit betrekking heeft: twee investeringsprojecten te Mirafiori (Turijn) werden ingeschreven onder respectievelijk nr. N 728/97 — Fiat Mirafiori Carrozzeria en N 838/97 — Fiat Mirafiori Meccanica, het derde project betreft een investering te Rivalta (Piemonte), en werd ingeschreven onder nr. N 834/97 — Fiat Rivalta. Gelet op de moeilijkheden bij het beoordelen van de verenigbaarheid van de steunmaatregelen, heeft de Commissie besloten⁽¹⁾ de procedure van artikel 88, lid 2, in te leiden ten aanzien van deze drie zaken en Italië te gelasten binnen één maand alle documenten, inlichtingen en gegevens mee te delen die nodig zijn om de verenigbaarheid van de desbetreffende steun na te gaan.

In april 1999 hebben de Italiaanse autoriteiten de Commissie de documenten doen toekomen die zij voor het voltooiën van het onderzoek van deze zaken nodig achten.

Tijdens een aanvullend onderzoek door de Commissie is evenwel nieuwe twijfel gerezen ten aanzien van de verenigbaarheid van de betrokken steunmaatregelen.

2. Onderzoek van de noodzaak van de steun

Het criterium van de noodzaak van de steun is een essentiële voorwaarde voor een goedkeuring door de Commissie van overheidssteun in de automobielsector.

⁽¹⁾ Bij schrijven van 2 maart 1999 in zaak C 9/99 — Fiat Mirafiori Meccanica (ex N 838/97) en bij schrijven van 9 maart 1999 in de zaken C 5/99 — Fiat Mirafiori Carrozzeria (ex N 728/97) en C 8/99 — Fiat Rivalta (ex N 834/97), bekendgemaakt in PB C 120 van 1.5.1999.

Nadat op 3 februari 1999 besloten was de procedure in te leiden, is echter gebleken dat noch Mirafiori noch Rivalta deel uitmaakten van een regio die tot maart 1995 een steungebied was. De projecten gingen in 1994 van start, na studies i.v.m. haalbaarheid, vestigingsplaatsen enz.; deze studies hebben vermoedelijk in 1993 plaatsgevonden. Bijgevolg werden de investeringsbesluiten in de drie betrokken zaken zeker — ten laatste — in 1993/1994 genomen, toen de fabrieken van Mirafiori en Rivalta niet gevestigd waren in een steungebied.

Daarom betwijfelt de Commissie stellig of de investeerder, met het oog op de financiering van de projecten, rekening kon houden met het verkrijgen van regionale steun. Bijgevolg was de steun niet nodig geweest voor de tenuitvoerlegging van de betrokken investeringen te Mirafiori en Rivalta.

3. Conclusie

Ten aanzien van de zaken C 5/99, C 8/99 en C 9/99 dient de procedure derhalve te worden uitgebreid. Bovendien draagt de Commissie aan Italië op haar binnen één maand de informatie te verstrekken die nodig is voor de toetsing aan het criterium van de noodzaak van de steun.

«A. PROCEDIMENTO

- Tra ottobre e dicembre 1997 il governo italiano ha notificato alla Commissione, ai sensi dell'articolo 88, paragrafo 3, del trattato CE, sei progetti di aiuto di Stato in favore di Fiat Auto SpA tra cui i tre progetti oggetto della presente decisione: due progetti, riguardanti investimenti a Mirafiori (Torino), sono stati registrati rispettivamente con il numero N 728/97 — Fiat Mirafiori Carrozzeria e N 838/97 — Fiat Mirafiori Meccanica; il terzo, concernente investimenti a Rivalta (Piemonte), è stato registrato con il numero N 834/97 — Fiat Rivalta. La Commissione ha inviato alle autorità italiane varie richieste di chiarimenti complemen-

tari e solleciti onde ottenere le informazioni necessarie all'adozione di una decisione. Il 23 aprile 1998 si è svolta una riunione alla presenza di rappresentanti del governo italiano per trattare varie modalità di esame di questi casi. Con lettera del 20 novembre 1998 le autorità italiane hanno finalmente fornito risposte parziali ai quesiti formulati dalla Commissione.

2. La Commissione ha pertanto informato l'Italia⁽²⁾ della decisione di avviare il procedimento di cui all'articolo 88, paragrafo 2, del trattato nei confronti dei suddetti progetti di aiuto ed ha ingiunto di fornirle entro un mese tutti i documenti, le informazioni e i dati necessari per valutarne la compatibilità. In assenza di risposta, la Commissione adotterà una decisione in base agli elementi di cui dispone.
3. Il 24 febbraio 1999 i rappresentanti della Commissione si sono recati a Mirafiori per discutere, tra l'altro, dei casi in esame.
4. Dopo aver chiesto una proroga il 9 aprile 1999, le autorità italiane hanno trasmesso alla Commissione, con lettera del 16 aprile 1999, le informazioni che reputano necessarie per completare l'esame dei casi.

B. ESAME DELLA NECESSITÀ DELL'AUIUTO

5. In occasione del succitato avvio dei procedimenti è stata effettuata una descrizione dettagliata dei progetti e dei dubbi iniziali della Commissione in merito alla compatibilità degli aiuti notificati. La presente decisione, tenuto conto degli sviluppi intervenuti nell'esame svolto alla Commissione, mira a completare la descrizione delle difficoltà e dei dubbi emersi nella valutazione della compatibilità degli aiuti di cui trattasi quali formulati in occasione dell'avvio del procedimento dell'articolo 88, paragrafo 2, del trattato nei casi C 5/99, C 8/99 e C 9/99.
6. In base alla disciplina comunitaria degli aiuti di Stato all'industria automobilistica⁽³⁾, la Commissione provvede affinché gli aiuti concessi siano proporzionati alla gravità dei problemi che essi mirano a risolvere e necessari alla realizzazione del progetto. Il rispetto del criterio di proporzionalità e di necessità è indispensabile perché la Commissione possa autorizzare la concessione di un aiuto di Stato nel settore automobilistico.
7. I tre casi sono stati notificati inizialmente come progetti di aiuto ad investimenti articolati nel tempo come segue:

Stabilimento	Inizio del progetto	Fine del progetto
Mirafiori Carrozzeria	1994	1999
Mirafiori Meccanica	1994	2000
Rivalta	1994	2000

⁽²⁾ Con lettera del 2 marzo 1999 nel caso C 9/99 — Fiat Mirafiori Meccanica (ex N 838/97) e con lettera del 9 marzo 1999 nei casi C 5/99 — Fiat Mirafiori Carrozzeria (ex N 728/97) e C 8/99 — Fiat Rivalta (ex N 834/97); pubblicate nella GU C 120 dell'1.5.1999.

⁽³⁾ GU C 279 del 15.9.1997.

8. Per quanto riguarda gli elementi di calendario costituiti dalle date di avvio degli investimenti, di inizio della produzione o della notifica, la Commissione ha evidenziato un punto specifico di analisi, derivante dalle condizioni particolari di attuazione della legge 488/92, per considerare, nelle decisioni succitate di avvio del procedimento, che potera a priori essere autorizzata la retroattività per un periodo di due anni dell'ammissibilità degli investimenti.
9. Nel frattempo l'esame dei casi ha permesso alla Commissione di individuare un elemento complementare. Infatti è emerso che né Mirafiori né Rivalta appartenevano ad una zona assistita almeno fino al marzo 1995, data in cui talune circoscrizioni dell'area di Torino, tra cui quelle ove sono situati gli stabilimenti di Mirafiori e Rivalta, sono state definite regioni assistite ai sensi dell'articolo 87, paragrafo 3, lettera c).
10. Orbene, i progetti di investimento in causa sono iniziati nel 1994 e sono stati necessariamente preceduti da studi di fattibilità, di localizzazione, etc. che, molto probabilmente, sono stati effettuati verso il 1993. La Commissione ritiene pertanto che le decisioni di realizzare gli investimenti siano state adottate nei tre casi specifici al più tardi nel 1993/1994, ossia quando gli stabilimenti di Mirafiori e Rivalta non figuravano in zona assistita.
11. Pertanto la Commissione è indotta ad esprimere seri dubbi sul fatto che l'investitore abbia potuto prendere in considerazione, nel finanziamento dei progetti, l'ottenimento degli aiuti regionali. Di conseguenza, in questa fase del procedimento, la Commissione deve concludere che le misure di aiuto notificate non sono necessarie ai fini dell'ubicazione degli investimenti esaminati a Mirafiori e a Rivalta.
12. Inoltre la Commissione dubita che investimenti iniziati in una regione non assistita abbiano potuto essere selezionati dalle autorità italiane ai fini della graduatoria dei progetti utilizzata in funzione del regime degli aiuti regionali della legge 488/92.

C. CONCLUSIONE

In relazione ai casi C 5/99, C 8/99 e C 9/99, la Commissione, nelle decisioni di avviare il procedimento, aveva concluso essenzialmente che in quella fase nessuna giustificazione dimostrava che gli aiuti in questione potessero beneficiare di una delle deroghe previste dall'articolo 87, paragrafo 3, del trattato. I dubbi sulla necessità degli aiuti prospettati, quali testé espressi, rafforzano tale valutazione.

Tenuto conto di quanto precede, la Commissione ingiunge all'Italia di fornirle, entro un mese dalla ricezione della presente, tutti i documenti, le informazioni e i dati necessari per valutare la compatibilità dell'aiuto. In caso contrario, la Commissione adotterà una decisione sulla base degli elementi di cui dispone.

La Commissione invita inoltre le autorità italiane a trasmettere senza indugio copia della presente lettera al beneficiario potenziale dell'aiuto.

La Commissione fa presente all'Italia che gli aiuti concessi senza notifica preliminare o senza attendere la sua decisione finale sono illegali e quindi possono formare oggetto di recupero. La Commissione richiama l'attenzione dell'Italia sulla lettera da essa inviata a tutti gli Stati membri in data 22 febbraio 1995, nella quale si precisa che qualsiasi aiuto concesso illegalmente potrà essere oggetto di recupero presso il relativo beneficiario

secondo le disposizioni del diritto nazionale, incluso l'interesse calcolato sulla base del tasso di riferimento utilizzato per il calcolo dell'equivalente sovvenzione nell'ambito degli aiuti regionali, interesse che decorre dalla data in cui l'aiuto è stato messo a disposizione del beneficiario fino al suo recupero effettivo.»

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

Uitnodiging overeenkomstig artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS van de Commissie om opmerkingen te maken betreffende steunmaatregel C 35/99 (ex N 106/99) — Italië — Ferriere Nord

(1999/C 288/09)

(Voor de EER relevante tekst)

De Commissie heeft Italië bij schrijven van 3 juni 1999, dat na deze samenvatting in de authentieke taal is weergegeven, in kennis gesteld van haar besluit tot inleiding van de procedure van artikel 6, lid 5, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS ten aanzien van de bovengenoemde steunmaatregel.

Belanghebbenden kunnen hun opmerkingen maken door deze binnen een maand vanaf de datum van deze bekendmaking te zenden aan:

Europese Commissie
 Directoraat-generaal Concurrentie
 Directoraat H-1
 Wetstraat 200
 B-1049 Brussel
 Fax (32-2) 296 95 79.

Deze opmerkingen zullen ter kennis van Italië worden gebracht. Een belanghebbende die opmerkingen maakt, kan, met opgave van redenen, schriftelijk verzoeken om vertrouwelijke behandeling van zijn identiteit.

SAMENVATTING

De Italiaanse autoriteiten hebben de Commissie overeenkomstig artikel 6, lid 1, van Beschikking nr. 2496/96/EGKS van de Commissie (de staalsteuncode, hierna de „SSC”) in kennis gesteld van hun voornemen om steun voor milieubescherming te verstrekken aan de EGKS-staalbedrijven van Ferriere Nord (hierna „Ferriere”).

Volgens artikel 4, onder c), van het EGKS-Verdrag zijn door de lidstaten verleende subsidies of hulp onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en worden zij derhalve afgeschaft en zijn zij verboden binnen de Gemeenschap. De SSC voorziet in de enige uitzonderingen die onder bepaalde omstandigheden kunnen gelden op dit algemeen verbod.

Italië doet een beroep op artikel 3 van de SSC (steun voor milieubescherming) om de aangemelde steun te rechtvaardigen. Italië is voornemens steun ten belope van 15 % toe te kennen, berekend op de aangemelde investeringen van 14,2 miljard ITL.

Volgens artikel 3 van de SSC kan steun voor milieubescherming als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt worden aangemerkt indien deze in overeenstemming is met de regels van de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu (*Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* C 72 van 10 maart 1994), in overeenstemming met de criteria voor de toepassing van die regels op de EGKS-ijzer- en staalindustrie zoals bepaald in de bijlage bij de onderhavige beschikking.

De door Italië aangemelde projecten betreffen investeringen voor de vermindering van lawaai en stof, tezamen met het bouwen van een nieuwe walsband (nuova linea di laminazione), alsook de vermindering van lawaai en vibraties bij het continu-gieten (colata continua). Italië benadrukt dat het staalbedrijf deze investeringen plant ofschoon het niet moet voldoen aan nieuwe milieuvorschriften en -normen. De Commissie herinnert eraan dat, overeenkomstig de bijlage bij haar Beschikking nr. 2496/96/EGKS, een beslissing om nieuwe investeringen uit te voeren die wegens economische en industriële redenen in ieder geval noodzakelijk zouden zijn geweest, niet voor steun in aanmerking komt.

Uit de verstreckte informatie blijkt dat de investeringen slechts een minimale invloed op de milieubescherming lijken te hebben; er zijn geen redenen om aan te nemen dat de milieubescherming het belangrijkste doeleinde is van de vermeende in aanmerking komende investeringen.

Bovendien lijken de vermeende voordelen voor het milieu (vermindering van lawaai en vibraties voor de arbeiders aan de continugietinstallaties en de vermindering van stof en lawaai voor de arbeiders aan de walsband) niet onder de toepassing van artikel 3 van de SSC te vallen. De steun is bestemd voor de gezondheid en veiligheid van de arbeiders en kan derhalve niet worden beschouwd als milieubeschermingssteun, aangezien het voornamelijk om de bescherming van werknemers gaat. Deze bescherming, hoe verdienstelijk ook, valt niet in het toepassingsgebied van de SSC of de communautaire kaderregeling inzake staatssteun ten behoeve van het milieu.

De Commissie ziet zich derhalve verplicht de procedure van artikel 6, lid 5, van de staatssteuncode in te leiden betreffende de aangemelde staatssteun.

«Procedimento»

Ai sensi dell'articolo 6, paragrafo 1, della decisione n. 2496/96/CECA della Commissione (il codice degli aiuti alla siderurgia, in appresso denominato "CAS"), con lettera datata 18 febbraio 1999, pervenuta il 25 febbraio 1999, le autorità italiane hanno notificato alla Commissione l'intenzione di concedere un aiuto alla tutela dell'ambiente in favore della società siderurgica Ferriere Nord (in appresso denominata "Ferriere").

Descrizione e valutazione dei progetti notificati

La società beneficiaria fabbrica prodotti elencati nell'allegato al trattato CECA e quindi è soggetta all'articolo 80 del trattato. In base al CAS, tutti gli interventi finanziari a favore di imprese siderurgiche CECA devono essere notificati e non possono essere accordati senza previa autorizzazione della Commissione.

Non è controverso che le misure finanziarie notificate costituiscono aiuti di Stato ai sensi dell'articolo 4, lettera c), del trattato CECA e dell'articolo 1 del CAS. A norma dell'articolo 4, lettera c), del trattato sono riconosciuti incompatibili con il mercato comune del carbone e dell'acciaio e, per conseguenza, sono aboliti e proibiti all'interno della Comunità le sovvenzioni e gli aiuti concessi dagli Stati in qualsiasi forma. Il CAS fissa le uniche deroghe che, in talune circostanze, possono essere ammesse al divieto generale, più precisamente:

- gli aiuti a favore della ricerca e sviluppo (articolo 2);
- gli aiuti per la tutela dell'ambiente (articolo 3);
- gli aiuti per le chiusure (articolo 4).

L'Italia, che invoca l'articolo 3 del CAS per autorizzare l'intervento notificato, intende concedere un aiuto calcolato pari al 15 % (2,130 miliardi di ITL) degli investimenti notificati ammontanti a 14,2 miliardi di ITL. L'investimento è parte di un più ampio programma di investimenti funzionali alla modernizzazione dello stabilimento siderurgico.

Ai sensi dell'articolo 3 del CAS, gli aiuti per la tutela dell'ambiente possono essere considerati compatibili con il mercato comune qualora siano conformi alle regole della disciplina comunitaria per gli aiuti di Stato per la tutela dell'ambiente (*Gazzetta ufficiale delle Comunità europee* C 72 del 10 marzo 1994) nonché i relativi criteri di applicazione all'industria siderurgica CECA indicati nell'allegato alla medesima.

La succitata disciplina comunitaria degli aiuti di Stato per la tutela dell'ambiente stabilisce che gli aiuti agli investimenti effettuati dalle imprese per conformarsi a nuove norme obbligatorie, che comportino l'adeguamento degli impianti e dei beni strumentali in modo che soddisfino ai nuovi requisiti di legge, possono essere autorizzati fino ad un'intensità massima lorda del 15 % dei costi ammissibili. Tali aiuti possono essere concessi solo per impianti in servizio da almeno due anni al momento dell'entrata in vigore delle nuove norme (1).

La stessa disciplina stabilisce che gli aiuti a favore di investimenti che consentono di raggiungere livelli di protezione dell'ambiente significativamente superiori a quelli previsti dalle norme vigenti possono essere autorizzati a concorrenza di un livello massimo del 30 % lordo dei costi ammissibili (2). È evidente che il criterio del 30 % deve essere applicato soltanto all'investimento addizionale realizzato per migliorare significativamente il livello di protezione ambientale.

I progetti notificati dall'Italia riguardano investimenti volti a ridurre il rumore e le emissioni di polvere in relazione all'installazione di una nuova linea di laminazione nonché le emissioni di polvere e le vibrazioni trasmesse al corpo dell'impianto di colata continua.

I prestatati benefici ambientali sono relativi alla riduzione di rumore e di vibrazioni per i lavoratori addetti alla colata continua, nonché alla riduzione di rumori e polvere per i lavoratori addetti alla nuova linea di laminazione. I benefici appaiono pertanto intesi per i soli lavoratori, senza impatto sull'ambiente esterno.

Va segnalato che l'Italia sottolinea il fatto che tali investimenti sono previsti dalla società Ferriere malgrado l'inesistenza di nuove norme ambientali obbligatorie o altri obblighi giuridici.

La Commissione ritiene di dover far presente che in base all'allegato alla decisione n. 2496/96/CECA, una decisione di procedere a nuovi investimenti, che sarebbe comunque stata presa per ragioni economiche o industriali, non potrà beneficiare di aiuti.

Dalle informazioni fornite circa il progetto notificato da Ferriere risulta, da un lato, che gli investimenti connessi all'installazione della nuova linea di laminazione rientrano nel quadro di un piano industriale volto innanzitutto alla razionalizzazione e alla modernizzazione degli impianti siderurgici della società e, dall'altro che, gli investimenti inerenti all'impianto di colata continua sono principalmente destinati a consentire risparmi in termini di costi energetici.

(1) Punto 3.2.3 A.

(2) Punto 3.2.3 B.

La Commissione, in questa fase, ritiene che gli investimenti non hanno alcun impatto significativo sull'ambiente. Infatti i pretesi vantaggi ambientali (riduzione del rumore e vibrazioni per i lavoratori addetti alla colata continua nonché riduzione delle emissioni di polvere e dei rumori per i lavoratori addetti alla linea di laminazione) non appaiono sussumibili nell'ambito di applicazione dell'articolo 3 del CAS. Si tratterebbe infatti di vantaggi inerenti alla salute e alla sicurezza dei lavoratori che non pare possano essere considerati come dei veri vantaggi ai fini della protezione dell'ambiente, in quanto concernono principalmente la tutela dei lavoratori. Questo tipo di protezione, per quanto meritorio, non sembra rientrare né nell'ambito del CAS né in quello della disciplina comunitaria degli aiuti di Stato per la protezione dell'ambiente.

Di conseguenza, la Commissione ritiene di dover avviare il procedimento di cui all'articolo 6, paragrafo 5, del CAS nei confronti dell'aiuto di Stato notificato.

In questa fase dell'indagine la Commissione ritiene che gli investimenti notificati non rientrano nel campo di applicazione

dell'articolo 3 del CAS, giacché sono previsti principalmente per motivi industriali al fine di migliorare la competitività della società Ferriere. Non vi è motivo di ritenere, in questa fase, che le condizioni di salute e di sicurezza dei lavoratori siano l'obiettivo principale perseguito dagli investimenti pretesi ammissibili; in ogni caso, siffatta protezione non pare ricadere nella deroga al divieto di cui all'articolo 4, lettera c), del trattato CECA disposta dal CAS.

Conclusioni

Alla luce delle considerazioni di diritto e di fatto testé formulate, la Commissione ha deciso di avviare il procedimento di cui all'articolo 6, paragrafo 5, della decisione n. 2496/96/CECA in relazione al caso N 106/99 (Ferriere Nord SpA).

Le autorità italiane sono invitate a presentare le loro osservazioni alla Commissione entro il termine di un mese dalla ricezione della presente lettera.»

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 98/79/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 oktober 1998 betreffende medische hulpmiddelen voor in-vitrodiagnostiek ⁽¹⁾

(1999/C 288/10)

(Voor de EER relevante tekst)

(Publicatie van de titels en de referentienummers van de Europese geharmoniseerde normen krachtens Richtlijn 98/79/EG)

ENO ⁽¹⁾	Referentie	Titel van de geharmoniseerde norm	Jaar van ratificatie
CEN	EN 12322	In-vitrodiagnostische medische apparatuur — Kweekmedia voor microbiologie — Prestatiecriteria voor kweekmedia	1999

⁽¹⁾ ENO: Europese normalisatieorganisatie:

- CEN: Stassartstraat 36, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19.
- Cenelec: Stassartstraat 35, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19.
- ETSI: boîte postale 152, F-06561 Valbonne Cedex, tel. (33-4) 92 94 42 12, fax (33-4) 93 65 47 16.

NB:

- Alle informatie over de beschikbaarheid van de normen kan worden verkregen bij de Europese normalisatieorganisaties of bij de nationale normalisatieorganisaties, waarvan de lijst een bijlage is bij Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾.
- De publicatie van de titels en referenties in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap.
- De Commissie zal er zorg voor dragen dat deze lijst regelmatig wordt bijgewerkt ⁽³⁾.

⁽¹⁾ PB L 331 van 7.12.1998, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37.

⁽³⁾ PB C 227 van 10.8.1999, blz. 15.

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 90/385/EEG van de Raad van 20 juni 1990 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen van de lidstaten inzake actieve implanteerbare medische hulpmiddelen ⁽¹⁾ en van Richtlijn 93/42/EEG van de Raad van 14 juni 1993 betreffende medische hulpmiddelen ⁽²⁾

(1999/C 288/11)

(Voor de EER relevante tekst)

(Publicatie van de titels en de referentienummers van de Europese geharmoniseerde normen krachtens deze richtlijnen)

ENO ⁽¹⁾	Referentie	Titel van de geharmoniseerde norm	Jaar van ratificatie
CEN	EN ISO 10993-5	Biologische evaluatie van medische hulpmiddelen — Deel 5: Beproeving op in-vitro cytotoxiciteit (ISO 10993-5:1999)	1999

⁽¹⁾ ENO: Europese normalisatieorganisatie:

— CEN: Stassartstraat 36, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19.

— Cenelec: Stassartstraat 35, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19.

— ETSI: boîte postale 152, F-06561 Valbonne Cedex, tel. (33-4) 92 94 42 12, fax (33-4) 93 65 47 16.

NB:

- Alle informatie over de beschikbaarheid van de normen kan worden verkregen bij de Europese normalisatieorganisaties of bij de nationale normalisatieorganisaties, waarvan de lijst een bijlage is bij Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽³⁾.
- De publicatie van de titels en referenties in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap.
- De Commissie zal er zorg voor dragen dat deze lijst regelmatig wordt bijgewerkt ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ PB L 189 van 20.7.1990, blz. 17.

⁽²⁾ PB L 169 van 12.7.1993, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37.

⁽⁴⁾ PB C 181 van 26.6.1999, blz. 2, en
PB C 227 van 10.8.1999, blz. 15.

Mededeling van de Commissie in het kader van de uitwerking van Richtlijn 93/42/EEG van de Raad van 14 juni 1993 betreffende medische hulpmiddelen ⁽¹⁾

(1999/C 288/12)

(Voor de EER relevante tekst)

(Publicatie van de titels en de referentienummers van de Europese geharmoniseerde normen krachtens Richtlijn 93/42/EEG)

OEN ⁽¹⁾	Referentie	Titel van de geharmoniseerde norm	Jaar van ratificatie
CEN	EN 552 A1	Sterilisatie van medische hulpmiddelen — Validatie en routinecontrole van sterilisatie door bestraling	1994 1999
CENELEC	EN 60601-2-7	Medische elektrische toestellen — Deel 2-7: Bijzondere eisen voor de veiligheid van hoogspanningsgeneratoren van diagnostische röntgengeneratoren (IEC 60601-2-7:1998) Wijzigingsblad A1:1997 bij EN 60601-2-8:1997 (IEC 60601-2-8:1987/A1:1997)	1998
CENELEC	EN 60601-2-9	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van dosimeters die in contact komen met de patiënt en worden gebruikt bij stralingstherapie met elektrische stralingsdetectoren (IEC 60601-2-9:1996)	1996
CENELEC	EN 60601-2-11	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van apparatuur voor gammastralingstherapie (IEC 60601-2-11:1997)	1997
CENELEC	EN 60601-2-16	Medische elektrische toestellen — Deel 2-16: Bijzondere eisen voor de veiligheid van apparatuur voor bloeddiafyse, bloeddiafiltratie en bloedfiltratie (IEC 60601-2-16:1998)	1998
CENELEC	EN 60601-2-18	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van endoscopische instrumenten (IEC 60601-2-18:1996)	1996
CENELEC	EN 60601-2-19	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van couveuses (IEC 60601-2-19:1990) Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 60601-2-19:1996 (IEC 60601-2-19:1990/A1:1996)	1996
CENELEC	EN 60601-2-20	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van incubators bedoeld voor vervoer (IEC 60601-2-20:1990 + A1:1996)	1996
CENELEC	EN 60601-2-21	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van warmtestralers voor zuigelingen (IEC 60601-2-21:1994) Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 60601-2-21:1994 (IEC 60601-2-21:1994/A1:1996)	1994
CENELEC	EN 60601-2-23	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van toestellen voor de bewaking van deeldruk via de huid (IEC 60601-2-23:1993)	1997

⁽¹⁾ PB L 169 van 12.7.1993, blz. 1.

OEN ⁽¹⁾	Referentie	Titel van de geharmoniseerde norm	Jaar van ratificatie
CENELEC	EN 60601-2-24	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van infuuspompen en -besturingstoestellen (IEC 60601-2-24:1998)	1998
CENELEC	EN 60601-2-29	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van radiotherapiesimulatoren (IEC 60601-2-29:1993) Wijzigingsblad A1:1996 bij EN 60601-2-29:1995 (IEC 60601-2-29:1993/A1:1996)	1995
CENELEC	EN 60601-2-35	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor verwarmingsdekens, -kussens en -matrassen bedoeld voor medisch gebruik (IEC 60601-2-35:1996)	1996
CENELEC	EN 60601-2-36	Medische elektrische toestellen — Deel 2: Bijzondere eisen voor de veiligheid van toestellen voor vanaf buiten het lichaam opgewekte blaassteenvergruizing (IEC 60601-2-36/1997)	1997
CENELEC	EN 60601-2-38	Medische elektrische toestellen — Deel 2-38: Bijzondere eisen voor de veiligheid van elektrisch aangedreven ziekenhuisbedden (IEC 60601-2-38:1996)	1996
CENELEC	EN 60601-2-40	Medische elektrische toestellen — Deel 2-40: Bijzondere eisen voor de veiligheid van elektromyografen en apparatuur voor opgewekte reacties (IEC 60601-2-40:1998)	1998

⁽¹⁾ ENO: Europese normalisatieorganisatie:

- CEN: Stassartstraat 36, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 550 08 11, fax (32-2) 550 08 19.
- Cenelec: Stassartstraat 35, B-1050 Brussel, tel. (32-2) 519 68 71, fax (32-2) 519 69 19.
- ETSI: boîte postale 152, F-06561 Valbonne Cedex, tel. (33-4) 92 94 42 12, fax (33-4) 93 65 47 16.

NB:

- Alle informatie over de beschikbaarheid van de normen kan worden verkregen bij de Europese normalisatieorganisaties of bij de nationale normalisatieorganisaties, waarvan de lijst een bijlage is bij Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾.
- De publicatie van de titels en referenties in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* houdt niet in dat de normen beschikbaar zijn in alle talen van de Gemeenschap.
- De Commissie zal er zorg voor dragen dat deze lijst regelmatig wordt bijgewerkt ⁽²⁾.

⁽¹⁾ PB L 204 van 21.7.1998, blz. 37.

⁽²⁾ PB C 181 van 26.6.1999, blz. 4, en PB C 227 van 10.8.1999, blz. 15.

Inleiding van een versnelde procedure voor de herziening van Verordening (EG) nr. 1599/1999 van de Raad tot instelling van een definitief compenserend recht op de invoer van roestvrij staal draad met een doorsnede van 1 mm of meer uit India

(1999/C 288/13)

Op grond van artikel 20 van Verordening (EG) nr. 2026/97 van de Raad (hierna basisverordening genoemd) werden bij de Commissie twee verzoeken ingediend om de inleiding van een versnelde procedure voor de herziening van Verordening (EG) nr. 1599/1999 waarbij definitieve compenserende rechten werden ingesteld op roestvrij staal draad met een diameter van 1 mm of meer van oorsprong uit India.

1. Indiener van de klacht

De aanvragen werden ingediend door Sindia Steel Ltd en Nevatia Ltd. Op grond van Verordening (EG) nr. 1599/1999 is op roestvrij staal draad uit India dat van deze twee ondernemingen afkomstig is een definitief compenserend recht van 48,8 % van toepassing. Geen van de twee ondernemingen werd individueel onderzocht tijdens het oorspronkelijke onderzoek dat tot de instelling van dit recht heeft geleid.

2. Product

De aanvragen hebben betrekking op roestvrij staal draad bevattende 2,5 of meer gewichtspercenten nikkel, ander dan draad bevattende 28 gewichtspercenten of meer doch niet meer dan 31 gewichtspercenten nikkel en 20 gewichtspercenten of meer doch niet meer dan 22 gewichtspercenten chroom, met een diameter van 1 mm of meer. Dit product wordt momenteel onder GN-code ex 7223 00 19 ingedeeld. Deze GN-code wordt slechts ter informatie vermeld.

3. Motivering

De aanvragers beweren dat zij het betrokken product in de onderzoeksperiode waarop de compenserende maatregelen zijn gebaseerd (1 april 1997—31 maart 1998) niet naar de Gemeenschap hebben uitgevoerd. Zij zouden het betrokken product eerst na deze periode naar de Gemeenschap hebben uitgevoerd of zijn voornemens dit te doen. Voorts zouden zij geen banden hebben met een andere exporteur van het betrokken product in India.

De belanghebbende producenten in de Gemeenschap zijn van deze aanvragen in kennis gesteld en hebben de gelegenheid gekregen opmerkingen te maken.

4. Inleiding van de versnelde procedure

De Commissie heeft vastgesteld dat deze exporteurs tijdens het oorspronkelijke onderzoek niet individueel werden onderzocht zonder dat zij geweigerd hebben medewerking te verlenen.

Na overleg in het Raadgevend comité is de Commissie tot de conclusie gekomen dat er voldoende bewijsmateriaal is om ten behoeve van beide exporteurs een versnelde herzieningsprocedure in te leiden. De Commissie heeft derhalve overeenkomstig artikel 20 van de basisverordening een onderzoek geopend.

5. Termijn

Partijen die kunnen aantonen dat zij mogelijk belang hebben bij de resultaten van het onderzoek dienen binnen 40 dagen na de bekendmaking van dit bericht in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* hun standpunt schriftelijk uiteen te zetten en bewijsmateriaal te doen toekomen. Belanghebbenden kunnen binnen dezelfde termijn verzoeken door de Commissie te worden gehoord. Zij moeten kunnen aantonen dat er bijzondere redenen zijn om hen te horen.

Correspondentieadres van de Commissie:

Europese Commissie
Directoraat-generaal I — Buitenlandse betrekkingen
t.a.v. de heer A. J. Stewart
DM 5/77
Wetstraat 200
B-1049 Brussel
Fax (32-2) 295 65 05
Telex: COMEU B 21877.

6. Medewerking

Indien belanghebbenden binnen de gestelde termijnen geen toegang geven tot de nodige informatie, deze anderszins niet verstrekken of het onderzoek ernstig belemmeren, kunnen, overeenkomstig artikel 28 van de basisverordening, op grond van de beschikbare gegevens voorlopige of definitieve conclusies worden getrokken, zowel in positieve als in negatieve zin.

Voorafgaande aanmelding van een concentratie**(Zaak nr. IV/M.1677 — BT/LGT TeleCom)**

(1999/C 288/14)

(Voor de EER relevante tekst)

1. Op 1 oktober 1999 ontving de Commissie een aanmelding van een beoogde concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 ⁽²⁾, waarin is medegedeeld dat de onderneming BT (Netherlands) Holdings BV, die deel uitmaakt van de Britse Telecommunications plc Groep in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de genoemde verordening gezamenlijk zeggenschap verkrijgt over LG TeleCom Ltd, die momenteel onder zeggenschap staat van LG Electronics Inc., door de aankoop van aandelen.

2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:

— British Telecommunications plc: levering van telecommunicatiediensten en uitrusting

— LG Electronics Inc.: fabricatie van elektrische en elektronische producten, zoals televisie, video- en audio- materiaal, multimedia producten en LCDs

— LG TeleCom Ltd: levering van mobiele telecommunicatiediensten in de Republiek Korea.

3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde concentratie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EEG) nr. 4064/89 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden.

4. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentie IV/M.1677 — BT/LGT TeleCom, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie (DG IV)
Directoraat B — Task Force Fusiecontrole
Kortenberglaan 150
B-1040 Brussel.

⁽¹⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 257 van 21.9.1990, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1. Verordening gerectificeerd in PB L 40 van 13.2.1998, blz. 17.

Heraanmelding van een eerder aangemelde concentratie**(Zaak nr. IV/M.1663 — Alcan/Alusuisse)****(Zaak nr. IV/M.1715 — Alcan/Pechiney)**

(1999/C 288/15)

(Voor de EER relevante tekst)

1. Op 20 september 1999 ontving de Commissie een aanmelding van een beoogde concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1310/97 ⁽²⁾, waarin is medegedeeld dat de 1) de onderneming Alcan Aluminium Limited (Alcan) in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de genoemde verordening volledig zeggenschap verkrijgt over de Alusuisse Lonza Group AG (Alusuisse) en 2) de onderneming Alcan Aluminium Limited (Alcan) in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van de genoemde verordening volledig zeggenschap verkrijgt over Pechiney door openbare aanbiddingen. Uiteindelijk kan één enkele economische entiteit uit de bovengenoemde concentraties voortvloeien.

2. Deze aanmelding is onvolledig verklaard op 24 september 1999. De betrokken ondernemingen hebben nu de vereiste nadere gegevens verstrekt. De aanmelding is volledig geworden in de zin van artikel 10, lid 1, van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad op 6 oktober 1999. Bijgevolg is de aanmelding van kracht geworden op 7 oktober 1999.

3. De Commissie verzoekt belanghebbende derden haar hun eventuele opmerkingen ten aanzien van de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax ((32-2) 296 43 01 of 296 72 44) of per post, onder vermelding van referentie IV/M.1663 — Alcan/Alusuisse, IV/M.1715 — Alcan/Pechiney, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie (DG IV)
Directoraat B — Task Force Fusiecontrole
Kortenberglaan 150
B-1040 Brussel.

⁽¹⁾ PB L 395 van 30.12.1989, blz. 1. Verordening gerecificeerd in PB L 257 van 21.9.1990, blz. 13.

⁽²⁾ PB L 180 van 9.7.1997, blz. 1. Verordening gerecificeerd in PB L 40 van 13.2.1998, blz. 17.